

Handläggare
Anna-Carin Wallin
Telefon: 50809014

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd
2022-02-10

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelse med bokslut för 2021 med tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden begär att ackumulerat resultat om 17,3 mnkr avseende resultatenheterernas fonder överförs till 2022.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Norrmalms stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svensk-kunskaper är kort.....	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	32
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	51
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	64
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamhetens skiftande behov	66
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	68
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	74
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	79
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	80
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	81
Uppföljning av ekonomi	89
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	89

Resultatenheter	96
Investeringar	96
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	98
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	98
Ombudgeteringar	98
Medel för lokaländamål	98
Analys av balansräkning.....	98
Övrigt.....	100
Särskilda redovisningar.....	100
Agenda 2030.....	100
Konsekvenser av covid-19-pandemin.....	104
Bedömning av nämndens interna kontroll	108
Systematiskt kvalitetsarbete.....	109
Övrigt	115

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 SDN09 VB 2021

Bilaga 2: Bilaga 2 Verksamhetsvolym VB 2021

Bilaga 3: Bilaga 3a - Slutrapport Klimatinvestering Trädplantering_VB21

Bilaga 4: Bilaga 3b - Slutrapport Klimatinvestering_VB2021 Kylentreprenad Norrmalm

Bilaga 5: Bilaga 3c - Slutrapport Klimatinvestering_VB2021 Energi Norrmalm

Bilaga 6: Bilaga 3d - Slutrapport Klimatinvestering Energi Norrmalm 2019

Bilaga 7: Bilaga 3e - Slutrapport Klimatinvesteringsmedel Energi Norrmalm 2020

Bilaga 8: Bilaga 3f - Slutrapport klimatinvesteringsmedel Återplantering Norrmalm 2019

Bilaga 9: Bilaga 4 Slutrapport trygghetsinvestering Platssamverkan På Sergels torg

Bilaga 10: Bilaga 5 Samlad rapport över äldreavdelningens verksamhetsuppföljningar 2021

Bilaga 11: Bilaga 6 GDPR Årsrapport Norrmalms stadsdelsförvaltning

Bilaga 12: Bilaga 7 Underlag till forskolerapport Norrmalms stadsdelsförvaltning 2021

Bilaga 13: Bilaga 8 Uppföljning av internkontrollplan 2021

Bilaga 14: Bilaga 9 - Uppföljning av öppen fritidsverksamhet 2021 Norrmalms sdf

Sammanfattande analys

Norrmalms stadsdelsnämnd har under verksamhetsåret 2021 bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och arbetet har fortgått i enlighet med verksamhetsplan.

Förvaltningen bedömer att elva av kommunfullmäktiges tolv mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden har uppfyllts helt under året och att ett uppfylls delvis.

Analys av måluppfyllelsen samt en redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt och för aktiviteter som inte är genomförda lämnas en kommentar. I det fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas detta. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att andelen svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön. De indikatorer som relaterar till individer och kön analyseras om det är en betydande skillnad i utfall mellan könen.

Rådande pandemi har medfört stora konsekvenser för samhället i stort och för nämndens verksamheter. Förvaltningens verksamheter har prioriterat arbetsuppgifter och har fått ställa om vissa verksamheter. Förvaltningens krisledning har varit aktiverad under stora delar av året. En sammanställd redovisning finns under rubriken *Konsekvenser av covid-19 pandemin* i slutet av dokumentet.

Nedan sammanfattas på vilket sätt stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål under respektive inriktningsmål.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att nämnden har uppfyllt inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdet förutom är ett uppnådda.

Verksamhetsmålet *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort* uppfylls helt. De som har varit i behov av ekonomiskt bistånd till sin försörjning har fått individuellt utformade insatser. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd är fortsatt på en hög nivå i jämförelse med tidigare år, men genom stärkt samverkan och samordning av insatser har antalet hushåll minskat något under hösten. Inom nämndens samhällsvägledning för nyanlända har särskilt fokus ägnats åt att erbjuda målgruppen individuell bostadsvägledning och vägledning mot egen försörjning.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas* uppfylls delvis. Resultatet har förbättrats i den senaste trygghetsundersökningen som genomfördes 2020, men resultatet är fortsatt sämre än snittet för stadens övriga innerstadsdelar. Otryggheten att gå ut ensam i Klaraområdet har halverats och oron att utsättas för brott har minskat från tidigare undersökning som gjordes 2017. Platssamverkan Klara där Sergels torg ingår har haft en positiv utveckling, dock har Sergels torg inte har upphört att vara en öppen drogscen. Årets medborgarundersökning visar på en förbättring av resultatet angående nöjdhet av städning och renhållning i stadsdelsområdets parker.

Verksamhetsmålet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och*

förskolor är de bästa i Sverige uppfylls helt. De uppföljningar och utvärderingar som genomförts under året visar att nämndens förskolor håller hög kvalitet och uppfyller målen i läroplanen och de kommunala styrdokument. Den höga inskrivningsgraden inom stadsdelsområdet har bibehållits och barnomsorgsgarantin har uppfyllts under avläsningsperioden. Karlbergs förskolor fick ett hedersomnämmande i årets kvalitetsutmärkelse.

Verksamhetsmålet *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet* uppfylls helt. Samverkan med andra verksamhetsområden och aktörer är en viktig del i det förebyggande arbetet, och under året har samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis stärkts ytterligare.

Verksamhetsområdesmålet *alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet* uppfylls helt. Utifrån resultatet från förvaltningens systematiska avtals-, uppdrags- och verksamhetsuppföljningar anses hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboende inom nämndens ansvarsområde bedrivs i enlighet med gällande lagar och riktlinjer. Nämndens beställarenhet inom äldreomsorgen vann årets kvalitetsutmärkelse.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att nämnden har uppfyllt inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdena är uppfyllda.

Verksamhetsområdesmålet *Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv* uppfylls helt. Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city. Inom nämndens olika platssamverkansorganisationer sker löpande samverkan med näringsliv gällande brottsförebyggande frågor och möjligheter till samverkan och samordning av aktiviteter och evenemang skapas.

Verksamhetsmålet *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov* uppfylls helt. Arbetet med att bevaka nämndens behov av verksamheter i stadsutvecklingen inom stadsdelsområdet har fortsatt under året.

Verksamhetsmålet *Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet* uppfylls helt. Nämndens verksamheter genomför resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt och bidrar till att främja effektiva och hållbara transporter. Nämndens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt.

Verksamhetsmål *Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring* uppfylls helt. Platssamverkanprojektet På Sergels torg, har under året bidragit till en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Projektet bidrar till att låta konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas så att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud.

Verksamhetsmål *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppfylls helt. Nämndens verksamheter har bidragit till att Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö och till att uppfylla målen i Agenda 2030. Miljö- och klimatåtgärder utförs i syfte att bidra till en hållbar utveckling.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att nämnden har uppfyllt inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdena är uppfyllda.

Verksamhetsmål *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* uppfylls helt. Stadsdelsnämnden redovisar ett överskott om 47,3 mnkr efter resultatöverföringar.

Verksamhetsmål *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* uppfylls helt. Ledarutvecklingsinsatser för att stärka ett ledarskap som präglas av kommunikation, tillit och mod har varit i fokus under året. Insatser har genomförts under året, bland annat implementering av stadens chefsprofil, svåra samtal och lönestrategi. Nämndens verksamheter har tagit tillvara på digitaliseringens möjligheter och uppmontrat nytänkande och innovativa lösningar.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Under rubriken *Agenda 2030 och lika rättigheter för alla* beskriver nämnden sitt arbete med programmen inom ramen för mänskliga rättigheter samt nämndens arbete med att bidra till att de globala målen uppnås.

- Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholm stad.
- Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
- Program för ett jämställt Stockholm.
- Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Rubriken återfinns under verksamhetsområdesmål med beskrivning av förvaltningens resultat och arbete. Under verksamhetsområdes mål 1.4 belyses även programmet för en Äldrevänlig stad samt program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Jämställdhet, barns rättigheter samt nationella minoriteters rättigheter sammanfattas även under avsnittet Agenda 2030.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* har uppfyllts. Bedömningen grundas på att fyra av fem verksamhetsområdesmål har uppfyllts och att ett delvis har uppfyllts.

Stadsdelsnämnden har formulerat tio nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet, nedan följer i korthet de viktigaste insatserna som har bidragit till måluppfyllelse.

De som har varit i behov av ekonomiskt bistånd till sin försörjning har fått individuell utformade insatser. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd är fortsatt på en hög nivå i

jämförelse med tidigare år, men genom stärkt samverkan och samordning av insatser har antalet minskat något under hösten. Pandemin ger dock fortsatt effekt på arbetsmarknaden, den största gruppen biståndstagare har arbetslöshet som försörjningshinder, och andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat till viss del. Andel hushåll med barn som har ekonomiskt bistånd överstiger årsmålet men har minskat något under senare delen av året. En genomlysning och förstärkning av arbetet kring barnfamiljer har pågått vilket medfört en minskning av andelen hushåll och väntas ge ett fortsatt gott resultat under 2022.

Samhällsvägledning och socialt stöd erbjuds till nyanlända och utgör ett komplement till andra etableringsinsatser. Under året har särskilt fokus ägnats åt att erbjuda målgruppen individuell bostadsvägledning och vägledning mot egen försörjning. Personer i genomgångsbostad som närmar sig utflytt är prioriterade, och alla hushåll som flyttat vidare under året har tagit del av bostadsvägledning. Under året har en samhällsvägledare haft ett riktat uppdrag att vägleda personer mot egen försörjning i form av studier eller arbete. Arbetet har bidragit till att flera personer kommit närmare, eller uppnått, egen försörjning.

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdets mål *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* delvis uppnås. Förvaltningens bedömning är att målet är uppfyllt först då människor upplever stadsdelsområdet lika tryggt som övriga delar av innerstaden samt att brottsstatistiken ligger i linje med övriga staden och att Sergels torg har upphört att vara en öppen drogscen. Detta är ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet och resurser över tid, och förvaltningen gör bedömningen att målet delvis har uppnåtts under året.

Nämnden har platssamverkan inom tre områden; Vision Klara med platssamverkan Sergels torg, Sveavägen/Vanadislund och Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken. Inom ramen för Vision Klara ingår Centralstationsprojektet som syftar till att hjälpa människor i utsatthet som bor eller vistas på Centralstationen och Cityterminalen. Samverkansaktörerna har under slutet av året upprättade ett socialt center för att på ett mer effektivt sätt kunna erbjuda hjälpinsatser till målgruppen.

Nämndens lokala samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten är reviderad. Fyra prioriterade samverkansområden har tagits fram utifrån den lokala gemensamma lägesbilden. Samtliga prioriterade samverkansområden har utmynnat i olika aktiviteter för respektive område.

De uppföljningar och utvärderingar som genomförts under året visar att nämndens förskolor håller hög kvalitet och uppfyller målen i läroplanen och de kommunala styrdokumenterna. Den höga inskrivningsgraden inom stadsdelsområdet har bibehållits och barnomsorgsgarantin har uppfyllts under året. Befolkningsprognoser samt förvaltningens egna beräkningar visar att barnantalet inom stadsdelsområdet minskar. Flera av nämndens förskolor har för närvarande ledig kapacitet och tomma platser, och en översyn är påbörjad avseende de lokaler som nämnden hyr för drift av förskola.

Under året har samverkan mellan förskolan och äldreomsorgen startats upp i syftet att skapa generationsöverskridande aktiviteter mellan verksamheterna. För de äldre har samverkan även syftat till att minska ofrivillig ensamhet och bryta isolering samt ge möjlighet att ingå i ett socialt sammanhang. För barnen har samverkan främjat förståelse och inlevelseförmåga för

andras liv och olika situationer.

Samverkan med andra verksamhetsområden och aktörer är en viktig del i det förebyggande arbetet, och under året har samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis stärkts ytterligare. Tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning har förvaltningen samarbetat i det samlade trygghetsarbetet med skola och polis. Forumet Trygg ungdom är inskrivet i samverkansöverenskommelsen mellan polis och förvaltningen.

Förvaltningen har sett att antal inkomna anmälningar gällande oro för barn och unga fortsatt att öka. Det gäller främst anmälningar kring oro för psykisk ohälsa hos barn, ungdomar och vuxna samt anmälningar gällande oro för våld inom familjen. Förvaltningen ordnar seminarier regelbundet om skyldigheten för personal att göra orosanmälan till socialtjänsten.

För att utveckla det förebyggande arbetet inom budget- och skuldrådgivningen pågår det ett projekt kring förebyggande arbete mot unga vuxnas skuldsättning. Projektet startade hösten 2021 och pågår under ett år.

Den kommunövergripande öppna mötesplatsen och aktivitetscenter har under året erbjudit hälsofrämjande fysiska- och sociala aktiviteter för att bibehålla funktioner, motverka ensamhet och främja till ett hälsosamt åldrande. En hälsopedagog och en friskvårdsledare har anställts vilket har medfört att det uppsökande arbetet kunnat utvecklas och att utbudet av de hälsofrämjande aktiviteterna har ökat.

Äldre ska känna sig trygga med den vård och omsorg som ges. Den kommunala hemtjänsten har utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet, bland annat genom att se över riskbedömningar och egenkontroller, schemaläggning och personalens geografiska områdesindelning, samt genom regelbundna uppföljningar av kontinuiteten. Den kommunala hemtjänsten har förbättrat resultatet från föregående år gällande personalkontinuitet.

Utifrån resultatet från förvaltningens systematiska avtals-, uppdrags- och verksamhetsuppföljningar anses hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboende inom nämndens ansvarsområde bedrivas i enlighet med gällande lagar och riktlinjer. Med stöd av medel från god och nära vård har flera satsningar genomförts, bland annat för att utveckla arbetet med beteendemässiga och psykiska symtom vid demens (BPSD) och personcentrerad vård och omsorg.

Handläggningsprocessen ska vara rättssäker, likställd och äldre ska behandlas och bemötas likvärdig, jämställt och respektfullt. Utifrån beställarenhetens brukardialog framkommer en hög upplevelse av delaktighet i utredningen och en hög andel domar är i linje med nämndens beslut.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har genom utökade arbetsterapeutresurser utvecklat aktiviteter med hjälp av välfärdsteknik. Ett aktivitetsrum med biograf har iordningställts och utbildning i välfärdsteknik till medarbetare har genomförts. Medarbetare inom äldreomsorgen har även möjlighet att få individuellt IT-stöd en gång i veckan för att bli mer bekväma med tekniken och för att öka den digitala mognaden hos äldre. Sedan årsskiftet erbjuds IT-stöd i hemmen till personer som fyllt 65 år i syfte att öka kunskapen om hur tekniken kan underlätta de äldres vardag, minska den ofrivilliga ensamheten och upprätthålla kontakt med anhöriga.

Nämndens beställarenhet inom äldreomsorgen vann årets kvalitetsutmärkelse. Genom ett personcentrerat förhållningssätt har enheten satt de äldre i centrum och utvecklat en intern kvalitetssäkring, rättssäker myndighetsutövning, aktivt medarbetarskap. Enheten har en väl utvecklad samverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen är uppfyllda.

Egen försörjning

Inför 2021 infördes en ny teamorganisation inom förvaltningens försörjningsstödsenhet. Omorganisationen har visat på positiva effekter och resultat. En översyn över respektive stadsdelsförvaltnings förutsättningar och behov har genomförts och detta har gett ledning- och styrgrupp ett bättre underlag och förutsättningar för uppföljnings-, analys- och prognosarbete.

Antal hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har legat på en hög nivå. Genom att stärka klienters delaktighet i planering mot självförsörjning, genom stärkt samverkan och samordning av insatser har antal hushåll under hösten minskat, dock har andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd ökat något. Den största gruppen biståndstagare har arbetslöshet som försörjningshinder vilket har en tydlig koppling till den påverkan som pandemin har på arbetsmarknaden. Effekten för biståndstagare som står långt från arbetsmarknaden och har en svag konkurrensförmåga har medfört att återgång till arbete försvårats väsentligt. Antalet hushåll som genom arbete eller studier inte längre behöver försörjningsstöd har varit låg. För att snabbt och effektivt kunna erbjuda insatser och stöd till personer som blev arbetslösa till följd av pandemin har enheten utökat samarbetet och effektiviserat samverkansformer med Jobbtorg City. Arbetskonsulenter på enheten har tillsatt de platser som erbjudits avseende Offentligt skyddade anställningar (OSA) och Stockholmsjobb.

Andel familjer med barn som har ekonomiskt bistånd överstiger årsmålet, men har minskat något under senare delen av året. En genomlysning och förstärkning av arbetet kring barnfamiljer har pågått vilket medfört en minskning av andelen hushåll och väntas ge ett fortsatt gott resultat under nästa år. Arbetet har inneburit att genom ökat stöd och riktade insatser få ut fler barnfamiljer i självförsörjning samt att hitta mer stadigvarande boendelösningar.

För hushåll med långvarigt behov av akut logi, och i första hand barnfamiljer, har ökad samverkan skett med samhällsvägledning och SHIS. Projekt förstärkt bostadsvägledning har pågått genom ökad samverkan med vräkningsförebyggare, bo-lotsar och med andra enheter. Kunskapsutbytet har medfört ett utvecklingsarbete i individärenden och lagt grunden för uppdatering av samverkansrutiner kring gemensamma uppdrag. Det har ökat förutsättningar för ett ändamålsenligt och effektivt stöd, i rätt form och i rätt tid.

Samhällsvägledning för nyanlända

Samhällsvägledning och socialt stöd erbjuds till nyanlända och utgör ett komplement till andra etableringsinsatser. Under året har särskilt fokus ägnats åt att erbjuda målgruppen individuell bostadsvägledning och vägledning mot egen försörjning. Personer i genomgångsbostad som närmar sig utflytt är prioriterade.

Bostadsvägledningen syftar till att öka den enskildes egenmakt och bidrar till ökat lärande. Målsättningen är att personer blir mer självgående i sin process på vägen mot ett annat stadigvarande boende. Alla hushåll som flyttat vidare under året har tagit del av bostadsvägledning. Majoriteten av de som flyttat vidare har hittat en egen boendelösning inom Stockholms län. Framgångsfaktorer för att hitta annat boende är motivation, egen ekonomi och en flexibel syn på vilken typ av boende som är av intresse. Utmaningar i sökandet efter ett annat boende är bristen på prisvärda lediga, och i vissa fall tillräckligt stora, lägenheter samt kunskapsnivån om och förväntningar kring att söka annat boende. Ett data-labb har under hösten startat i syfte att målgruppen ska få utökad möjlighet till IT-stöd anpassat efter individernas behov. En IT-värd är anställd med uppdrag att särskilt stötta målgruppen på data-labbet.

Under året har en samhällsvägleddare haft ett riktat uppdrag att vägleda personer mot egen försörjning i form av studier eller arbete. Arbetet har bidragit till att flera personer kommit närmare eller uppnått egen försörjning. Stödet kompletterar andra aktörers uppdrag och nära samverkan sker med försörjningsstödsenheten och matchningsteamet på Etableringscentrum. Sedan april har 73 personer fått individuell vägledning varav 14 har blivit självförsörjande, 11 personer via arbete och tre personer via studier på minst komvuxnivå.

Ett utvecklingsområde är att klargöra ansvarsfördelningen för personer som har ett mer omfattande behov av stöd. Oftast gäller det gruppen kvotflyktingar, där vissa kan behöva mer individanpassade insatser för att lyckas med sin etablering även efter att de passerat stadens mottagande enhet Intro Stockholm.

Med anledning av pandemin har inte språkstärkande aktiviteter kunnat erbjudas på samma sätt som tidigare. På ett smittsäkert sätt har förvaltningens stadsdelsmamma genomfört språkpromenader och läxhjälp. Under hösten har Röda korset erbjudit språkcafé samlokaliserat med samhällsvägledningens drop in.

I samverkan med civilsamhället har aktiviteter i samband med loven erbjudits i form av bland annat dagsutflykter och simskola i skärgården via KFUM Ängsholmen och sommarfotboll via Norrtulls sportklubb i Vasaparken. Öppet hus har anordnats tillsammans med Kulturskolan och biblioteket i syfte att möjliggöra för fler att ta del av stadens utbud.

Feriejobb

Feriearbete är en viktig insats för att möjliggöra ungdomars väg till att bli självförsörjande och är en väg in till arbetsliv och vuxenliv. På grund av pandemin har arbetstillfällen inom vård- och omsorg samt förskoleverksamhet inte kunnat erbjudas. Förvaltningen har istället ökat arbetstillfällen hos parkdriftsentreprenören och i samverkan med kulturförvaltningens evenemangsavdelning har feriearbeten erbjudits inom platssamverkan Sergels torg. Arbetsmarknadsförvaltningens upphandlade platser inom entreprenörskap har också använts

för att täcka upp för de arbetstillfällena som inte kunnat erbjudas inom vård- och barnomsorg. Under året har 230 platser för feriejobb erbjudits och 210 ungdomar har tackat ja och arbetat, varav 99 var pojkar och 111 flickor. Nämndens mål att 160 ungdomar ska ha fått feriearbete har uppnåtts. Norrmalms stadsdelsförvaltning handlägger även feriearbeten för Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Försörjningsstödsenheten har prioriterat och arbetat riktat med att stötta familjer med barn att uppnå självförsörjning och genom detta bidragit till målen att minska fattigdom och hunger, ojämlikhet och samt till ökad hälsa och jämställdhet.

Genom att erbjuda feriejobb till ungdomar bidrar förvaltningen till mål 8 i Agenda 2030.

Goda exempel

- Majoriteten av förvaltningens arbetstillfällen för feriejobb brukar vara inom vård- och omsorg samt förskoleverksamhet. Trots att feriejobb inte erbjudits inom dessa verksamheter har målet för erbjudna feriejobb uppnåtts.
- Samtliga hushåll som har flyttat vidare inom målgruppen nyanlända har tagit del av bostadsvägledning.
- I samverkan med civilsamhället har lov-aktiviteter erbjudits till nyanlända barn och ungdomar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,3 %			1,3 %	0,8 %	2,7 %	VB 2021
Analys Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd inom stadsdelsområdet överstiger årsmålet men har minskat något under senare delen av året. En genomlysning och förstärkning av arbetet kring barnfamiljer har pågått i Norrmalmsteamet under årets sista månader. Det har kortsiktigt medfört en sänkning av andelen barnfamiljer och väntas ge ett fortsatt gott resultat under nästa år. Arbetet har inneburit att genom ökat stöd och riktade insatser få ut fler barnfamiljer i självförsörjning samt att hitta mer stadigvarande boendelösningar, där det behövs.							
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,48 %	0,53 %	0,43 %	0,52 %	0,5 %	1,5 %	VB 2021
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	100	100 %	100 %		25	Fastställs 2021	VB 2021
Analys Underlaget gäller endast två personer. I år gjordes en första mätning av indikatorn. Mätperioden var under oktober månad 2021, vilket innebär att frågan ställdes vid samtliga individuppföljningar som äger rum under perioden (vald månad). Det avsåg fysiska möten som skedde på plats, och med anledning av pandemin var det få inplanerade fysiska möten. De flesta uppföljningsmöten ägde rum via telefon.							
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt	0,33 %	0,36 %	0,31 %	0,25 %	0,25 %	1,0 %	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare							
Analys	Andelen biståndstagare under året legat på en hög nivå till följd av pågående pandemin. Effekten för biståndstagare som står långt från arbetsmarknaden och med en svag konkurrensförmåga har medfört att återgång till arbete försvårats väsentligt. Andelen vuxna med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har därmed ökat.						
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	7 st	5 st	2 st	6 st	6 st	800 st	VB 2021
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	230			184	200 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	11			23	40 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys	Målet uppnås ej. Antal platser har varit begränsad under pandemin.						
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	62			63	60	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar som nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser	18	15	3		15	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	210 st	99 st	111 st	183 st	160 st	9 000 st	VB 2021
Analys	Totalt erbjöds 230 ungdomar feriejobb, varav 210 ungdomar tackade ja. Det var 99 var pojkar och 111 flickor. Nämndens mål att 160 ungdomar fått feriearbete har uppnåtts.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31	
Analys	Handlingsplansarbetet har skett i flera led. Avdelningscheferna har deltagit i workshop och ett utkast har skickats till chefer inom ungdomsfrågor inom socialtjänsten.		

Nämndmål: 1.1.1. Invånare klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare som inte klarar sin egen försörjning. Prioriterade målgrupper är barnfamiljer, nyanlända invånare och de som har arbetslöshet som bidragsorsak.

Nämnden ger invånare med ekonomiskt bistånd stöd att klara sin egen försörjning genom individuellt utformade insatser. Handläggningen sker med hög rättssäkerhet utifrån likabehandlingsprincipen och barns behov uppmärksammas särskilt. Samarbete sker med arbetsmarknadsnämnden och andra aktuella huvudmän för att säkerställa målgruppens vägar till arbete eller annan försörjning. Feriejobb erbjuds till ungdomar som ett första steg in till arbetsmarknaden. Information och stöd ges om feriejobb så att fler ungdomar inom prioriterade grupper får vetskap om samt söker feriejobb i stadens regi.

Förväntat resultat

Fortsatt låg andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen. Personer långt ifrån arbetsmarknaden når egen försörjning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Antal personer med avslutad etableringsersättning som inte är självförsörjande och aktualiseras inom enheten för ekonomiskt bistånd	5	3 %	2 %	55	30		VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formalisera samverkan mellan försörjningsstödsenheten och samhällsvägledning för nyanlända.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.1.2. Nyanlända etableras på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp:

Nyanlända barn och vuxna. I gruppen nyanlända vuxna skiljer sig behoven åt beroende på om personen befinner sig innan, i eller efter etableringsfasen.

Samhällsvägledningen kompletterar övriga insatser. Uppdraget är att stötta nyanlända mot egen försörjning och eget stadigvarande boende. Samhällsvägledningen är tillgänglig, flexibel och av god kvalitet. Bostadsvägledning individanpassas och erbjuds målgruppen i syfte att fler flyttar vidare från genomgångsbostäder.

Ett holistiskt synsätt präglar vägledningen och hela människans situation uppmärksammas.

Samverkan pågår med civilsamhället med fokus på sociala aktiviteter och fritidsaktiviteter för både barn, unga och vuxna.

Förväntat resultat

Nyanlända vuxna är i eller på väg mot egen försörjning och eget stadigvarande boende

Nyanlända barn och vuxna deltar i meningsfulla fritidsaktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nyanlända hushåll i genomgångsbostäder som tar del av bostadsvägledning	100 %				100 %		VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla nyanlända kvinnor och män mellan 18 – 64 år får ett erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	2021-01-01	2021-12-31	
 Samhällsvägledning för nyanlända erbjuder, i samverkan med SHIS och bostadskansliet, individuell bostadsvägledning	2021-01-01	2021-12-31	
 Samverka med civilsamhället i syfte att nyanlända flickor och pojkar, kvinnor och män erbjuds möjlighet att delta i meningsfulla fritidsaktiviteter och språkstödande aktiviteter.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis uppnås. Bedömningen baseras på att ett av två underliggande nämndmål delvis uppnåtts under året.

Förvaltningens bedömning är att målet är uppfyllt först då människor upplever stadsdelsområdet lika tryggt som övriga delar av innerstaden samt att brottsstatistiken ligger i linje med övriga staden och att Sergels torg har upphört att vara en öppen drogscen. Detta är ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet och resurser över tid, och förvaltningen gör bedömningen att målet delvis har uppnåtts under året.

Resultatet har förbättrats i den senaste trygghetsundersökningen som genomfördes 2020, men resultatet är fortsatt sämre än snittet för stadens övriga innerstadsdelar. Otryggheten att gå ut ensam i Klaraområdet har halverats och oron att utsättas för brott har minskat från tidigare undersökning som gjordes 2017. Platssamverkan Klara där Sergels torg ingår har haft en positiv utveckling, dock har Sergels torg inte upphört att vara en öppen drogscen.

Särskilda insatser i trygghetsarbetet

Norrmalms stadsdelsförvaltning har platssamverkan inom tre områden;

- Vision Klara och Platssamverkan Sergels torg. Inom Vision Klara ingår Centralstationsprojektet.
- Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken.
- Sveavägen/Vanadislunden.

Syfte med platssamverkan är att i samverkan med andra förvaltningar, Polismyndigheten, näringsliv och andra aktörer i området skapa förutsättningar för att öka trygghet och minska brottslighet. Lokalpolisområde Norrmalm ingår i samtliga platssamverkanssatsningar.

Vision Klara och Platssamverkan Sergels torg

I Klaraområdet bedriver stadsdelsförvaltningen två former av platssamverkan; Vision Klara och Platssamverkan Sergels torg. Båda satsningarna syftar till att skapa en trygg, säker och attraktiv offentlig miljö, men arbetar med olika fokus. Gränssnitten överlappar i flera avseenden, och aktörer och medarbetare från båda satsningarna utgår från en gemensam samverkanslokal på Sergels torg. Deltagande aktörer är socialförvaltningen, trafikkontoret, Kulturhuset Stadsteatern, trafikförvaltningen, Länsstyrelsen Stockholm, City i Samverkan, AMF Fastigheter, Vasakronan, Axfast med flera.

Sedan platssamverkan startades har den upplevda tryggheten ökat och den anmälda brottsligheten minskat i Klaraområdet. I en utvärdering av stadens och polisens arbete bedömer STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) att Sergels torg nu uppfyller endast fyra av åtta kriterier för en öppen drogscen. Sergels torg har tidigare uppfyllt samtliga åtta parametrar. Bedömningen är att kombinationen av att arbeta systematiskt och strategiskt med upprätthållande av ordning, lagföring, social prevention och placemaking har lett till den positiva utvecklingen av såväl Sergels torg som hela Klaraområdet. Under året förlängdes LOV 3 för Sergels torg.

Under året har flera aktiviteter samt gestaltungs- och möbleringsinsatser genomförts vid Sergels torg. Satsningar har även gjorts för att levandegöra platsen med konst, scenkonst, samskapande och gestaltade vistelsemiljöer för att öka den sociala kontrollen och skapa en trivsammare miljö. Sergels torg haft en hög närvaro av polis, stadens ordningsvakter samt uppsökande verksamheter som uppsökarteam, ungdomsjour och fältarbetare. En undersökning har genomförts tillsammans med Institutet för kvalitetsindikatorer. Undersökningen visar flera positiva effekter 2021 i jämförelse med 2020. Bland annat upplever fler att Sergels torg är en hel, ren, trivsam och levande plats samt att den upplevda otryggheten har minskat på både dagar och kvällar. Samtliga indikatorer kan sättas i samband med de insatser som genomförts.

Inom ramen för Vision Klara samordnar förvaltningen en särskild satsning kring Centralstationen och Cityterminalen. Samverkande aktörer är polisen, Socialförvaltningen, Jernhusen, Capio Pelarbacken (sjukvård för hemlösa) och Stadsmissionen (på uppdrag av Jernhusen). Samverkan syftar till att skapa bästa möjliga förutsättningar att hjälpa människor i utsatthet som bor eller vistas på Centralstationen och Cityterminalen. Genom samarbetet har fler personer kunnat erbjudas stöd och hjälp. Under perioden har det initierats kontakt med 230 nya personer i målgruppen, varav en majoritet män. 44 personer har länkats vidare till

ordinarie socialtjänst inom staden eller i andra kommuner, socialjouren, hemlöshetsjouren, Capiro Pelarbacken, Migrationsverket, äldrelots och medborgarkontoret. Därutöver har ett flertal personer hänvisats till den kommun eller stadsdel de tillhör, eller till sjukvård. I fjorton fall har orosanmälningar gällande psykisk ohälsa upprättats, sex kvinnor och åtta män.

Deltagande aktörer upplever att det kontinuerligt tillkommer nya personer i målgruppen, och för att kunna etablera kontakt med målgruppen krävs kontinuitet och regelbundenhet över tid. Under november upprättade samverkansaktörerna ett socialt center på Centralstationen för att på ett effektivare sätt erbjuda hjälpinsatser till målgruppen. En workshop har hållits i syfte att förankra en kommande rapport om situationen och arbetet på Centralstationen samt utveckla nya lösningar och metoder för arbetet. I slutet av året bjöd förvaltningen och polisen in fastighetsägare i Klaraområdet till ett informationsmöte om arbete med trygghet och säkerhet som planeras hållas i februari 2022.

Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken

Bakgrunden till platssamverkan är att boende och verksamma i området upplever området som otryggt och känner oro framförallt kopplat till missbrukande individer, hemlösa som övernattar och skräpar ned och ungdomar som hanterar narkotika. Medverkande parter i platssamverkan är stadsbiblioteket, utbildningsförvaltningen, MTR, lokalpolis, fastighetsägare och stadens mobila ordningsvakter med flera.

I syfte att göra platsen tryggare, trivsammare och mer attraktiv har torget på Odenplan gestaltats av Levande Stockholm. Genom att fler människor stannar till på platsen skapas förutsättningar för utökad social kontroll. En trygghetsvandring har genomförts för att identifiera brister i den fysiska miljön och med fokus på belysning. Under trygghetsvandringen upptäcktes brister och flera åtgärder har vidtagits. Bland annat klottersanering samt åtgärder som bidragit till bättre belysning och överblick. Samverkan med aktörer i området samt närvaro av polis och fältassistenter har utökats.

Under året har fyra digitala möten genomförts. Digitala lägesbilder har sammanställts och delgetts samtliga parter. Lägesbilden utgör grund för prioriteringar och åtgärder som behöver vidtas på kort och lång sikt.

I och med restriktioner utifrån covid-19 har färre människor rört sig i området, restauranger och barer har inte haft normala öppettider och resande har inte genomförts i vanlig omfattning. Sedan tidigare har området Odenplan LOV-3, men ansökan om utökning av LOV-området med delar av Observatorielunden och Odengatan har fått avslag.

Positiva effekter kopplat till trygghet har visats i en undersökning i distriktet Gustav Vasa som ingår i områdena Odenplan, Observatorielunden och Vasaparken. I jämförelse med föregående år känner sig färre otrygga att vistas utomhus i området på kvällar och färre personer är oroliga att utsättas för överfall i området.

Sveavägen/Vanadishunden

Bakgrunden till samverkan är ordningsstörningar till följd av återkommande bilträffar, högt spelande musik och bilcruisingar. Genom samverkan med lokalpolisområde Norrmalm, trafikkontoret och i dialog med boende har underlag tagits fram för att kunna vidta åtgärder.

Under året har två digitala möten genomförts med boende, polis, trafikkontoret och förvaltningens trygghetssamordnare.

Under året har flera konkreta åtgärder genomförts för att försvåra att brott och ordningsstörningar kopplat till motorburna individer sker. I samverkan med trafikkontoret har en bom installerats vid infarten till Vanadislunden. Tidsbegränsad gatuparkering har införts på delar av Sveavägen och under sommaren har antalet parkeringsvakter utökats. Fysiska hinder har placerats ut på platser där det uppstår samlingar och parkerade bilar i samband med motorträffar. Hårdare styrning av trafiksignaler har införts och den skyltade hastigheten har sänkts till 40 km/h. Även upprustning av en av Vanadislundens entréer har genomförts under hösten för att försvåra infart med bil. Stadsdelsförvaltningen har tillsammans med staden beviljats LOV 3 i Vanadislunden.

En utvärdering av genomförda insatser vid Sveavägen/Vanadislunden visar att situationen med ordningsstörningar kopplat till fordon och motorburna individer förbättrats även om problem fortfarande kvarstår. Antalet synpunkter och klagomål som inkommit i synpunktsportalen har minskat.

Lokal samverkansöverenskommelse med polisen

Förvaltningen har i överenskommelse med polisen enats om fyra prioriterade samverkansområden, utifrån den lokala gemensamma lägesbilden. Prioriterade områden för 2021; skolan som brottsplats, unga i risk för kriminalitet, riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden samt särskilt utsatta och sårbara brottsoffer. Samtliga prioriterade samverkansområden har utmynnat i olika aktiviteter för respektive område. Aktörer med rådighet att påverka och som behöver bidra till att nå stadens uppsatta mål deltar i de olika samverkansområdena. Exempel på nyckelaktörer är trafikkontoret, socialförvaltningen, fastighetsägare och utbildningsförvaltningen. Deltagande från flera av aktörerna är en förutsättning för att uppnå det övergripande målet med ökad trygghet och minskad brottslighet.

Trygg ungdom

Samverkansformen Trygg ungdom har utvecklats med bakgrund av de två prioriterade områdena Skolan som brottsplats samt Unga i risk för kriminalitet. Det är ett kunskapshöjande forum för att dela information, kunskap och aktuell lägesbild. Forumet har utvecklats med kommunala skolor på Norrmalm och Östermalm, lokalpolisområde Norrmalm, Östermalms stadsdelsförvaltning och Norrmalms stadsdelsförvaltning för årskurs 4-9 samt gymnasiet. Fokus under 2021 var att identifiera vilka lokala behov som finns och hur de kan tillgodoses inom den lokala kontexten och de medverkande aktörernas förutsättningar. De lokala behoven ligger till grund för revideringen av åtgärdsplanen för överenskommelsen med polisen.

Samverkan med utbildningsförvaltningen och Östermalms stadsdelsförvaltning finns beskriven i åtgärdsplanen under rubriken Trygg ungdom. Formen för arbetet har arbetats fram under 2021, med två möten per termin samt en konferens om året. Vid möten delas lägesbild och vid konferensen utvärderas arbetet tillsammans med styrgruppen.

Riktade insatser mot avgränsade platser och utsatta områden

De platser som omfattas av riktat arbete är Klaraområdet, Odenplan, Observatorielunden, Vasaparken, Sveavägen och Vanadislunden. Arbetet bedrivs genom platssamverkan för dessa områden och beskrivs under rubriken Särskilda insatser i trygghetsarbetet.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Syftet med samverkan mellan förvaltningen och polisen har varit att identifiera lokala behov och hur de kan tillgodoses. Under året har stadsdelsförvaltningen återkommande genomfört kommunikationsinsatser och delat Polismyndighetens information om hur man skyddar sig mot bedrägerier för att minska utsatthet, särskilt bland äldre. Det förebyggande och främjande arbetet gällande våld i nära relation pågår i linjeverksamheten. Under 2022 förväntas ett samarbete påbörjas om hur polis respektive stadsdelsförvaltning arbetar med våld i nära relation med syfte att öka kunskapen kring denna typ av brottslighet och vilka stödinsatser som finns. Det är viktigt att säkerställa att både våldsutövare och våldsutsatta fångas upp och erbjuds stöd. Under året har stadsdelsförvaltningen genomfört kommunikationsinsatser för att öka medvetenhet samt kännedom om var och hur det erbjuds stöd samt att öka benägenheten att söka stöd.

Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Aktiviteter rörande våldsbejakande extremism är låg inom stadsdelsområdet. En anmälan om våldsbejakande extremism har rapporterats under året. Det rörde sig om rasistiska yttringar i en skola. I den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism finns flera aktiviteter för att motverka våldsbejakande extremism. Förvaltningens samordnare för arbetet mot våldsbejakande extremism arbetar enligt framtagen handlingsplan.

Säkerhets- och krisarbete

Förvaltningens krisledning inaktiverades under augusti månad efter att ha varit aktiverad, hel- eller delvis, sedan pandemins inledning. Läget har stabiliserats inom förvaltningens verksamheter och under året har det varit god tillgång till skyddsutrustning och personal. Under året har ett erfarenhetsutbyte med Vetlanda kommun genomförts. Representanter från kommunen berättade om erfarenheter och lärdomar med anledning av knivdådet i mars 2021. En skrivbordsövning har genomförts för förvaltningens krisstöd. Krisledningens kommunikationsgrupp genomfört en skrivbordsövning med fokus på kommunikativ omvärldsanalys. Förvaltningen har samverkat med övriga förvaltningar från innerstaden i syfte att skapa förutsättningar för ett utvecklat krisstöd och kompetensutveckling för krisstödjarna. Förvaltningens krisledningsplan är reviderad. Säkerhetssamordnaren har presenterat stödmaterial för framtagande av kontinuitetsplaner för förvaltningens verksamheter, och i enkätutskick svarar enhetschefer att verksamheterna har kontinuitetsplaner för relevanta händelser som personalbortfall, el-bortfall, vattenbrist, värmebölja och i de fall verksamheterna använder sociala system finns kontinuitetsplan.

En lokal vägledning för otillåten påverkan har tagits fram, och vägledningen har presenterats för förvaltningens chefer. För att kunskap om vägledning och kring otillåten påverkan i sin helhet kontinuerligt ska tillföras har checklistan för APT uppdaterats så att vägledningen presenteras för medarbetare under året. Förvaltningens brandskyddssamordnare har följt upp enheternas systematiska brandskyddsarbete och enskilda enheter har tagit stöd av

brandskyddskonsult för att stärka rutiner och arbetssätt.

Informationssäkerhet har varit ett fokusområde under året. Kompetensen har stärkts, och ett flertal informationssäkerhetsklassningar har genomförts, vissa med stöd av stadsledningskontoret. Nödvändiga rutiner, kartläggningar och arbetssätt har genomförts med koppling till informationsklassningar. En referensgrupp har tillsatts i syfte att säkerställa och kontrollera informations- och personuppgiftsincidenter. Uppföljning av utbildningsinsatser har skett regelbundet under året.

Trygga parker och grönområden

Under året har förvaltningen fortsatt deltagit i stadsdelsnämndens samordnade trygghetsarbete och samverkat med polismyndigheten, civilsamhället, andra förvaltningar inom staden och externa aktörer i arbetet med att utveckla stadsdelsområdets parker och grönområden.

Synpunkter som inkommit genom synpunktsportalen, trygghetsvandringar och medborgarförslag analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande insatser. Dessa insatser kan exempelvis vara att förbättra siktbarhet, orienterbarhet och belysning i parker. Det kan även handla om att utveckla målpunkter för att aktivera och befolka olika delar av en park. Även områdets skötsel påverkar den upplevda tryggheten, då ett prydligare och mer omhändertaget intryck gör att platsen upplevs som mer trygg. Under året har förvaltningen även fortsatt stärka kommunikationen kring goda exempel på trygghetshöjande åtgärder i parkerna, i syfte att stärka den upplevda tryggheten.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

Den pågående pandemin har inneburit att besöksstrycket i parker och grönområden, främst under våren och sommaren, ökat ytterligare. I syfte att minska trängsel och på så sätt minska risken för smittspridning har förvaltningen fortsatt att stärka pandemirelaterade information vid lekplatser, utegym, plaskdammar och strandbad under året.

För att minska nedskräpningen har förvaltningen, i samverkan med trafikkontoret, via sociala medier och andra kanaler kommunicerat vikten av stockholmarnas eget bidrag till en ren och vacker stadsmiljö. I syfte att uppmärksamma det gemensamma ansvaret för våra parker deltog förvaltningen i kampanjen Hela Stockholm plockar skräp. Förvaltningen fanns på plats i Observatorielunden för att dela ut skräppåsar och handskar till alla som ville hjälpa till att bidra till en bättre miljö. Förvaltningen har också genomfört informationsinsatser för att förtydliga hur parkbesökarna kan bidra till bättre vattenkvalitet i plaskdammar.

För att på ett tydligare sätt följa upp genomförda investeringsprojekt har förvaltningen genomfört en utvärdering av den nyligen upprustade Enkehusparken. Syftet med utvärderingen är att dra lärdom och utveckla metoder inför kommande parkupprustningar. Utvärderingen skedde genom att dela ut broschyrer till parkbesökare med frågor om hur väl förvaltningen lyckats uppfylla målen för parkens upprustning. Det fanns även möjlighet för allmänheten att besvara enkäten på webben. Resultatet av enkätundersökningen visade på ett gott resultat och att de svarande upplever att upprustningen gjort att de uppsatta målen nåtts i hög grad. Parken får högst betyg gällande trivsamt och tryggt och att den fungerar som mötesplats för alla.

Under sommaren anställde förvaltningen även i år extra sommarjobbande ungdomar som bidragit till att höja kvaliteten på parkskötseln under säsongen då det är högst besöksstryck i parkerna. Förvaltningen haft två landskapsarkitektsstudenter anställda under sommaren som bland annat arbetat med uppföljning av parkdriftsentreprenörens arbete samt besvara inkomna synpunkter från medborgare.

Observatorielunden har ett stort besöksstryck med mycket slitage, därför har en rad olika upprustningsåtgärder i parken gjorts under året. Lilla utkiksplatsen i Observatorielunden har under hösten fått ny markbeläggning. Träden runt spegeldammens ena långsida har fått nya trädgröpar och markbeläggning har reparerats. Ny asfaltsbeläggning har även lagts på sliten gångväg i parkens övre del. Fler parksoffor har tillkommit utmed branta gångstråk i parken.

Planering för upprustning av strandparken Blekholmsterrassen vid Klara Strand har pågått med projektering under året där bygghandlingar färdigställdes i november. Ett konstprogram för parken är beställt och tas fram av Stockholm konst.

Det systematiska arbetet med parkernas träd, i syfte att skapa ett trädbestånd som är vitalt och håller en god kontinuitet över tid, har fortsatt under perioden. Trädinventeringar har påbörjats i Bellevueparken, Spökparken och Enkehusparken. En lekplatsinventering har genomförts under perioden och brister kommer att åtgärdas under 2022. För de extra driftmedel som förvaltningen erhållit har bland annat parkbänkar och planteringar rustats.

Bevattningsanläggningar och ledningar i parkerna har också reparerats. I syfte att förbättra tillgängligheten har förbättringar av gångvägar i ett flertal parker genomförts. Under året har även arbete med att avsluta det befintliga parkdriftsavtalet samt förberedelse för uppstart av nytt avtal som började gälla första oktober pågått.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom att arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande bidrar förvaltningen till ett fredligt och inkluderande samhälle, mål 16. Målet inkluderar också delmål att bekämpa korruption och mutor, bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner och att säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna. Genom att arbeta med otillåten påverkan, kontinuitetsplanering och informationssäkerhet bidrar förvaltningen till att målet uppfylls.

Genom att bidra till biologisk mångfald och rusta parker och grönområden mot ökad nederbörd bidrar förvaltningen till mål 11,13 och 15 i Agenda 2030.

Goda exempel

- Samverkanslokalen på Sergels torg har bidragit till lyckad samverkan, kunskapsöverföring och förförståelse för deltagande aktörers organisation och arbetssätt. Samverkanslokalen fungerar som mötesplats, arbetsplats och utgångspunkt för aktörer som arbetar med upprätthållande av ordning, prevention och socialt uppsökande samt aktivering av torget.
- Erfarenhetsutbyte med Vetlanda kommun i syfte att stärka förvaltningens krisstöd.
- Samverkan med övriga förvaltningar från innerstaden har startats gällande krisstöd.
- I syfte att minska olovlig körning och öka tryggheten i Vanadislunden har entrén till parken vid korsningen Sveavägen och Frejgatan upprustats. Detta i form av stora

blomsterurnor som både smyckar platsen med grönska och hindrar bilar från att parkera.

- Årets medborgarundersökning visar på en förbättring angående nöjdhet av renhållning av stadsdelsområdets parker.
- Samverkan för kommunikationsinsatser har utökats med bland annat Polismyndigheten, trafikkontoret och Stockholm Vatten och avlopp.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	84 %	85 %	84 %		86 %	79 %	2021
Analys Resultatet för upplevd trygghet har ökat i Normalms stadsdelsområde till 84 procent, från tidigare medborgarundersökning 2019 som var 81 procent. Resultatet för den upplevda tryggheten är 74 procent i staden totalt.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld				90,07 %		-	2021
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte under 2021.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	65 %	66 %	63 %		73 %	73 %	2021
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 65 procent, innebär en markant förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes 2019 då resultatet var 55 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	70 %	68 %	72 %		73 %	73 %	2021
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 70 procent, innebär en markant förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes 2019 då resultatet var 59 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	88 %	86 %	90 %		86 %	Tas fram av nämnd	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska, med stöd av kommunstyrelsen, utreda möjligheterna att i lämplig stadsdel initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till stadsmiljöverksamheten	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.1. Tryggt stadsdelsområde

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen arbetar systematiskt, strukturerat och resurseffektivt för att invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet ska vara trygga och säkra. Samverkan med lokalpolisområde Norrmalm fortsätter enligt den lokala överenskommelsen. Synpunkter som inkommer från Synpunktportalen, trygghetsvandringar och medborgarförslag analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande insatser. Samverkan kring trygghetsfrågor sker internt inom staden med andra förvaltningar, framför allt med trafikkontoret, samt med externa aktörer.

Kommunikationsinsatser utförs med syfte att stärka den positiva uppfattningen om stadens arbete för en trygg stad.

Förväntat resultat

Invånare, besökare och verksamma upplever att stadsdelsområdet är tryggt. Parker och grönområden upplevs som trygga.

Sergels Torg och Klaraområdet är inte längre en öppen drogscen utan en trivsamt plats där människor möts och vistas. Unga som vistas i riskmiljöer ska lotsas till mottagande, sociala och preventiva aktörer och verksamheter. Området runt Odenplan är tryggare. Tillsammans med andra berörda förvaltningar och myndigheter märks en skillnad på Sveavägen.

Det förvaltningsövergripande preventiva och trygghetsskapande arbetet sker systematiskt över avdelningsgränserna. Förvaltningen arbetar med platssamverkan utifrån identifierade behov. Kunskapen kring krisberedskap är hög bland såväl egna som andra verksamheter, skolor och samverkansaktörer. Förvaltningens uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag vid allvarlig händelse förbättras ständigt.

Analys

Bedömningen är att nämndmålet delvis är uppfyllt mot bakgrund av förvaltningens och Polismyndighetens gemensamma lägesbild av utvecklingen i Klaraområdet, delar av Observatorielunden och Sveavägen.

Förvaltningens bedömning är att målet är uppfyllt först då människor upplever stadsdelsområdet lika tryggt som övriga delar av innerstaden samt att brottsstatistiken ligger i linje med övriga staden och att Sergels torg har upphört att vara en öppen drogscen. Detta är ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet och resurser över tid, och förvaltningen gör bedömningen att målet delvis har uppnåtts under året.

Resultatet har förbättrats i den senaste trygghetsundersökningen som genomfördes 2020, men resultatet är fortsatt sämre än snittet för stadens övriga innerstadsdelar. Otryggheten att gå ut ensam i Klaraområdet har halverats och oron att utsättas för brott har minskat från tidigare undersökning som gjordes 2017. Platssamverkan Klara där Sergels torg ingår har haft en

positiv utveckling, dock har Sergels torg inte har upphört att vara en öppen drogsцен.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden	75	78	70		75 %		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra trygghetsskapande åtgärder i Vanadislunden.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys I syfte att minska olovlig körning och öka tryggheten i Vanadislunden har entrén till parken vid korsningen Sveavägen och Frejgatan upprustats under slutet av året. Detta i form av stora blomsterurnor som både smyckar platsen med grönska och hindrar bilar från att parkera. Entréytan ska även förses med parksoffor och trasig markbeläggning byts ut. Flera åtgärder är kopplade till trafiksituationen på Sveavägen som även påverkar situationen i Vanadislunden. En bom har placerats vid uppfarten till Stefanskyrkan och LOV§3 har beviljats i delar av Vanadislunden.			
 Genomföra utbildning i otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda	2021-01-01	2021-12-31	
 Kontinuitetsplaner för allvarliga händelser	2021-01-01	2021-12-31	
 Uppdatera krisledningsplan	2021-01-01	2021-12-31	
 Utveckla digitalt verktyg för att stärka förutsättningar för preventivt socialt arbete i Klaraområdet	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet med det digitala verktyget, Klarakompassen, har pågått hela året. Processen har inneburit ansökande av ekonomiskt stöd samt upphandling, vilket har försenat arbetet något. Upphandlingen blev klar i december 2021 och verktyget kommer att utvecklas under december 2021-februari 2022.			

Nämndmål: 1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Norrmalms stadsdelsnämnds parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts av upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten. Medborgardialog genomförs i större parkupprustningsprojekt.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i stadsdelsområdets parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare som upplever att det finns möjlighet till både aktiviteter och rekreation i stadsdelsområdets parker. Utvärderingar av utvalda investeringsprojekt visar att uppsatta mål för parkutveckling är uppfyllda. Parkerna är hållbara, tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	76	73	79		83 %		2021
Analys Resultatet på 76 procent uppnår inte årsmålet. Förvaltningens resultat ligger dock högre än det för staden i stort. Förvaltningen arbetar även med insatser inom stadsdelsområdet för att öka möjligheten till aktiviteter i parker och grönområden, bland annat med upprustningen av Blekholmsterassen där ett nytt utegym och boulebana planeras.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ge idrottsföreningar möjlighet att städa i parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och organisationen Städa Sverige.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Förvaltningen har erbjudit möjlighet men inga föreningar har anmält intresse för att genomföra städinsatser under året.			
 Implementering av Driftportalen park, vilket är ett nytt system för uppföljning och dialog med driftsentreprenören.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppfyllts. De uppföljningar och utvärderingar som genomförts under året visar att nämndens förskolor håller hög kvalitet och uppfyller målen i läroplanen och de kommunala styrdokumenterna. Till grund för förvaltningens bedömning ligger bland annat stadens förskoleundersökning, pedagogernas självvärderingar, verksamhetsbesök samt resultat- och kvalitetsdialoger med enheterna.

Barnomsorgsgaranti och inskrivningsgrad

Den höga inskrivningsgraden inom stadsdelsområdet har bibehållits och barnomsorgsgarantin har uppfyllts under avläsningsperioden. För 2021 var 95 procent av stadsdelsområdets barn i åldern två till fem år inskriva i förskola.

Sjunkande barnantal, anpassning och effektivt lokalutnyttjande

Befolkningsprognoser samt förvaltningens egna beräkningar visar att barnantalet inom stadsdelsområdet minskar och flera av nämndens förskolor har tomma platser. Ett sjunkande barnantal innebär färre förskoleschabloner varför förvaltningen under året påbörjat en översyn avseende de lokaler som nämnden hyr för drift av förskola. Översynen ska bidra till ett effektivt lokalutnyttjande och säkerställa att så hög andel som möjligt av förskoleschablonen når verksamheterna.

Hållbar utveckling och likvärdiga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

Nämndens förskolor har haft ett gemensamt nämndmål under avläsningsperioden, *barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld*. Förskolan ska liksom all utbildning genomsyras av lärande för en hållbar utveckling. Hållbar utveckling kan också ses som ett relationsbygge mellan människa och miljö men avser också social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Förvaltningens analys är att utvecklingsarbete har bidragit till att ge barnen en ökad förståelse för hållbar utveckling, och vad en hållbar relation kan innebära. Arbetet har väckt omtanke och reflektion hos barnen kring människors gemensamma ansvar för att värna och vårda miljön, naturen och varandra.

Förskolans lärmiljö utgörs av den fysiska inomhus- och utomhusmiljön samt den pedagogiska och sociala miljön. Barnen har getts möjlighet att delta i utformandet av lärmiljöerna. Förskolans miljö ska präglas av förståelse och tolerans för varandras tankar och olikheter. Lärmiljön ska vara tillgänglig och främja utveckling, lärande och lek. I nämndens förskolor har alla barn tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare.

Likvärdiga pedagogiska lärmiljöer som uppmuntrar och utmanar till utforskande och lek har varit ett prioriterat utvecklingsområde inom nämndens förskolor under året. Förskolorna har skapat flexibla lärmiljöer som kan anpassas efter barnens intressen och pedagogernas undervisning. Lärmiljöerna har utformats på ett sätt som främjar möten mellan barnen och utmanar normer. Barnen har givits möjlighet att på olika sätt delta i utformandet av förskolornas lärmiljö. Barnen har fått se att deras initiativ och idéer givit avtryck och praktiska resultat på förskolan. Utvecklingen av lärmiljön har bidragit till att barnen erbjudits fler uttryckssätt och en större variation av pedagogiskt material. I nämndens förskolor erbjuds alla barn lärmiljöer där de får vara aktiva, medskapande och kreativa tillsammans med andra barn och vuxna.

Barnen har getts möjlighet att vara delaktiga i utformandet av förskolans lärmiljöer som är tilltalande och utmanar rådande normer. Förskolan ska vara en plats där olikheter ses som något positivt och där barnen ökar sin förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och vara. Nämndens förskolor är organiserade så att alla barn ges tillgång till lärmiljöer där de får vara aktiva, medskapande och kreativa tillsammans med andra barn och vuxna.

Utvärderingen av undervisningen i förskolan har utvecklats under året och den pedagogiska dokumentationen visar på djupare analyser av barnens utveckling och inläring. Analyserna har hjälpt förskolorna att utifrån individuella analyser och behov planera aktiviteter, lekar och undervisning.

Generationsöverskridande aktiviteter

Under året har en samverkan mellan förskolan och äldreomsorgen startats upp. Syftet har varit att skapa generationsöverskridande aktiviteter mellan verksamheterna. För de äldre har samverkan även syftat till att minska ofrivillig ensamhet och bryta isolering samt ge möjlighet att ingå i ett socialt sammanhang. För barnen har samverkan också syftat till att främja förståelse och inlevelseförmåga för andras liv och olika situationer. En barngrupp bestående av 13 barn från Odenplans förskoleenhet har samverkat med äldreomsorgens förebyggande enhet Vasaträffen. Under sammankomsterna har fokus varit sång och rörelse tillsammans. En utvärdering av samverkan och fortsatt arbete kommer att ske i början av 2022.

Trygghet

Att barnen på förskolan upplever sig trygga är en förutsättning för deras lärande och utveckling. Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande varför tryggheten utgör en central del av förskolans arbete. Samtliga förskolor har kartlagt barnens upplevelse av trygghet på förskolan och fördjupat det trygghetsskapande arbetet med barn, vårdnadshavare och medarbetare.

Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker för sitt barn i årets förskoleundersökning var 89 procent, vilket är samma utfall som för 2020.

Förvaltningens bedömning är att verksamheten lyckats väl med det trygghetsskapande arbetet inom förskolorna. Verksamheten har sett att en framgångsfaktor varit en effektiv och tydlig kommunikation gentemot vårdnadshavarna för att skapa trygghet. Arbetet med struktur och tydlighet inom förskolorna har också bidragit till att skapa en trygg plats för barn och vårdnadshavare. Detta har blivit särskilt tydligt med anledning av de oroligheter som uppstått i samband med pandemin.

Fysisk aktivitet

Forskning visar att fysisk aktivitet har en mängd positiva hälsoeffekter. Fysisk aktivitet spelar en viktig roll för att främja god hälsa och utveckling i tidig ålder. Under projektledning av region Stockholm och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) har åtta av förvaltningens förskolor deltagit i en rörelsestudie för förskolan. Totalt har cirka 3000 barn i drygt 100 förskolor inom stadens kommunala förskolor deltagit. En utvärdering av studiens resultat kommer återges under nästa år. Barnen har under året bland annat fått ta del av hinderbanor, rörelselekar, yoga och dans. Genom införande av strukturella rutiner för fysisk aktivitet och utevistelse har barnen givits inspiration till rörelseglädje, utvecklat sin kroppsuppfattning och motorik.

Språkutvecklande arbetssätt i förskolan

I enlighet med förskolans läroplan är språkutveckling ett prioriterat område i nämndens förskolor. Förskolorna arbetar med att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Varje barn ges förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd.

Förvaltningens bedömning är att barnen inom nämndens förskolor har erbjudits stimulerande pedagogiska lärmiljöer där de givits förutsättningar att utveckla sitt språk. Insatser för att utveckla barnens språk har bland annat varit högläsning, samarbete med stadsbiblioteket, olika lärmiljöer med läshörnor samt stöd av olika digitala verktyg och bildstöd i arbetet.

Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) är en metod som hjälper till att stödja barnets möjlighet att kommunicera. Tecknen används tillsammans med tal som stöd vid språkutveckling och på den nivå där barnet befinner sig. TAKK underlättar språkförståelse och lärande men även som ersättning för talat språk. Inom förvaltningen finns en etablerad kunskap om TAKK och samverkan mellan förskoleenheterna har skett under året. Genom arbetet har barnen givits alternativ eller komplement till det talade språket.

Under året har förvaltningen fortsatt ge utbildning för pedagoger i flerspråkighet. Ämnen som tagits upp har varit bland annat vad forskning och läroplan säger, interkulturellt förhållningssätt, samarbete med hemmet och språkutvecklande arbetssätt. Under året har cirka 40 pedagoger från nämndens förskolor tagit del av utbildningen.

Det språkutvecklande arbetet har inte enbart inbegripit det svenska språket utan även andra modersmål när det gäller flerspråkiga barn. Effekter som verksamheten kan se är att det språkutvecklande arbetssättet bidragit till att barnen fått ett mer nyanserat talspråk, utökat ordförråd samt en bättre förmåga att kommunicera med varandra. Barnen har även fått ett ökat intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla olika budskap.

Förskolorna erbjuder barnen litteratur på olika språk, även språk som inte talas av något barn i gruppen, och använder sig av den digitala uppläsningstjänsten Polyglutt. Via Polyglutt har förskolorna tillgång till litteratur på cirka 50 olika språk. Barnen har lärt sig att det finns många olika språk vilket bland annat bidragit till att skapa samhörighet mellan barn som har olika modersmål.

Under året har även tilläggstjänsten Polyglutt Home Access erbjudits till vårdnadshavare med barn inom nämndens förskolor. Tjänsten har möjliggjort för vårdnadshavare att nyttja tjänsten från hemmet tillsammans med sina barn. Tjänsten har möjliggjort att främja barnens läslust, bidra till ökad läsning och stimulera samtal om den litteratur som erbjuds i förskolan även hemma.

Nationella minoritetsspråk

Om ett barn talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk (finska, meänkieli, samiska, romani och jiddisch) har det rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Stockholms stad är förvaltningsområde för *finska*, *meänkieli* och *samiska*. Det innebär att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen, bedrivs på något av dessa språk. Detta oavsett om det angivna språket talas i hemmet eller inte. Syftet är att ge barnen möjlighet att utveckla och bevara sitt språk och kulturella identitet.

Nämnden bedriver ingen förskola där utbildningen bedrivs på väsentlig del eller helt på finska. Inom stadsdelsområdet finns dock den fristående sverigefinska förskolan Kaksi Kieltä (Två tungor) etablerad. De vårdnadshavare som sökt plats till verksamheten har erhållit en förskoleplacering för sitt barn. Inga vårdnadshavare har under året angett intresse av förskoleverksamhet på meänkieli eller samiska för sitt barn.

Förskolornas ledningsgrupper har under året tagit del av en föreläsning om nationella minoriteter i förskolan utifrån Skollagen och förskolans läroplan. Kompetensutvecklingsinsatsen som gavs av Skolverket, har bidragit till att ge verksamheten

en fördjupad kunskap inom området. Förskoleavdelningen har även tagit fram ett gemensamt utbildningsmaterial kring nationella minoriteter som använts inom förskolorna.

Kompetensförsörjning

Nämndens förskolor har under året haft god tillgång avseende legitimerade förskollärare. Förvaltningen har därmed säkerställt undervisning ledd av förskollärare inom utbildningen för alla barn. Andelen förskollärare, barnskötare och personal utan pedagogisk utbildning följs upp i samband med tertialuppföljningar, underlag till förskolerapport samt verksamhetsberättelse.

Förvaltningen har fortsatt samarbetet med olika universitet och högskolor. Under året har verksamheten tagit emot 46 studenter från förskollärarytbildningarna vid Södertörn och Stockholms universitet som genomför sin verksamhetsförlagda praktik. Arbetet är ett led i att attrahera och bibehålla pedagogiskt utbildad personal.

Barnskötare som har några års erfarenhet inom yrket samt högskolebehörighet har erbjudits möjlighet att studera till förskollärare. Den erfarenhetsbaserade utbildningen sker i samarbete med Stockholms universitet. Medarbetare som arbetat minst två år i förskoleverksamhet inom staden men som saknar pedagogisk utbildning kan söka en grundutbildning till barnskötare. Utbildningen ges i samarbete med Midsommarkransens gymnasium och bekostas av utbildningsförvaltningen. Förvaltningen har under året fortsatt erbjuda medarbetare utan pedagogisk utbildning att ta del av utbildningsinsatsen i syfte att öka andel medarbetare med pedagogisk kompetens inom verksamheten.

Förvaltningen har fortsatt arbete i enlighet med handlingsplan för förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare. I förvaltningens övergripande handlingsplan har ett av målen varit att alla chefer inom förskolan upplever att de har möjlighet att utöva ett närvarande ledarskap. Rektorererna har under året arbetat med att utveckla hur förskolornas ledningsorganisation kan organisera sig för att främja det närvarande och pedagogiska ledarskapet gentemot medarbetarna. Även detta arbete är ett led i att attrahera och bibehålla pedagogiskt utbildad personal.

Barnkonventionen och lika rättigheter för alla barn

Utbildningen i förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen och medvetandegöra barnen om deras rättigheter. Verksamheterna har arbetat med att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar på flera olika sätt. Bland annat erbjuds barnen litteratur anpassad efter olika åldrar som belyser ämnet och erbjuder demokratiskt inspirerade forum så som omröstningar och majoritetsbeslut. Genom att involvera barnen i val av utflyktsmål eller lekar genom omröstningar främjas barnens delaktighet och medbestämmande.

Utbildningen i förskolan ska erbjuda alla barn samma möjligheter till utveckling, lärande och lek utan att de begränsas av sin könstillhörighet. Förskolorna upprättar årligen en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen beskriver verksamhetens arbete med främjande av alla barns lika rättigheter och möjligheter, förebyggande av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen innehåller även rutiner för åtgärder. Eventuell

förekomst av kränkande behandling har utretts och hanterats samt rapporterats till nämnden. Under året har konsekvensanalyser genomförts vid verksamhetsförändringar för att kartlägga eventuella konsekvenser för barngrupper eller enskilda barn.

Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans har fått stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Nämndens förskolor har ett väl utvecklat arbetssätt kring barn i behov av särskilt stöd. Vid förskoleavdelningen finns en samordnare för barnhälsa, med specialpedagogisk kompetens, som rektor kan samverka med gällande behov av extra stödinsatser. Samordnaren har bland annat handlett förskolans pedagoger kring förhållningssätt och strukturer samt vilken anpassning som kan ske för att säkerställa rätt stöd till barnen. Effekter som förvaltningen kan se är att barnen erbjudits tillgängliga pedagogiska lärmiljöer som bidragit till att främja utveckling och lärande för alla barn. Förvaltningens bedömning är att arbetssättet även bidragit till att skapa trygghet hos barnens vårdnadshavare. Förvaltningen har ett väl utvecklat samarbete med Region Stockholm kring barn som är i behov av särskilda stödinsatser, och som erbjudits placering i någon av nämndens förskolor. Samverkan med grundskolan sker också inför att barnen övergår från förskola till förskoleklass. Förvaltningen samarbetar även med habiliteringsenheten på Kungsholmen. Förvaltningens pedagoger och/eller barnets vårdnadshavare deltar tillsammans med barnen i verksamheten vid behov.

Agenda 2030

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande samt att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. *God utbildning för alla* är ett av målen i Agenda 2030. En inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet som ska främja livslångt lärande för alla ska säkerställas.

Utbildningen i förskolan ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen. Nämndens förskolor har ett förvaltningsövergripande mål för verksamhetsområdet, *barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld*. Hållbar utveckling är ett begrepp som knyter ihop de ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som mänskligheten står inför. Förskolan ska liksom all utbildning genomsyras av lärande för en hållbar utveckling.

Barnen har fått kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp, om ekologisk hållbarhet och fått lära sig att ha ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö. Verksamhetens arbete för att säkra en giftfri förskola har fortsatt, leksaker och material har ersatts med kemikaliesmarta alternativ.

Goda exempel

- Pågående och nya gemensamma kompetenssatsningar för förskolans personal har genomförts digitalt, och har kunnat fortgå som planerats trots pandemin.
- De förskollärarstudenter som går sin verksamhetsförlagda utbildning i förvaltningens förskolor har erbjudits digitala seminarier med syfte att ge en introduktion till

Stockholms stad och till stadsdelsområdets förskolor. Seminarierna har genomförts i samarbete med Östermalms stadsdelsförvaltning.

- Filmade undervisningssituationer har använts till stöd för fördjupning i undervisningens kvalitet.
- Förskolornas synlighet i sociala medier har bidragit till att nya familjer fått kännedom om förskolorna.
- Handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för förskollärare och barnskötare har bland annat resulterat i förändringar i pedagogisk utvecklingstid för förskollärare och arbetslag.
- Enheternas handlingsplaner för personalfrånvaro har varit extra viktiga under pandemin. Att arbeta med den dagliga bemanningen utifrån ett övergripande perspektiv bidrar till resurseffektivitet och skapar lärande möten för medarbetarna då de får möta kollegor från andra förskolor i sitt dagliga arbete.
- Karlbergs förskolors arbete med jämställdhet och jämlikhet resulterade i ett hedersomnämmande i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse.
- Genom barnråd har barnen getts möjlighet till inflytande över sin vardag på förskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38,9 %	1,6 %	37,3 %	38,6 %	33 %	33 %	VB 2021
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	86 %	86 %	86 %	87 %	88 %	88 %	2021
Analys Förvaltningens resultat avseende kommunfullmäktiges indikator <i>jag är som helhet nöjd med mitt barn förskola</i> , har minskat från 87 till 86 procent. Genomsnitt för stadens kommunala förskolor är 84 procent. Förvaltningen ser resultatet ändå som tillfredställande då verksamheten, liksom många andra, haft utmanande omställningar i och med pågående pandemi. Förvaltningens analys är att förskolornas fokus på trygghet och kommunikation kan ha bidragit till resultatet. Förskolorna fortsätter arbetet med att öka vårdnadshavarnas nöjdhet.							
  Antal barn per grupp	13,7 barn/avd.			13,9 barn/avd.	16	16	VB 2021
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5 st			4,9 st	4,9	4,9	VB 2021
Analys Då ökningen är marginell kan inga slutsatser göras av resultatet.							
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6			3,6	3,6	3,6	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till förskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1. Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd och lägga grunden för ett livslångt lärande. Förskolan samverkar med skolan så att barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktiga för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Pedagogerna ska förstå, lyssna och förmå att se barnets potential så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor. Utbildningen i förskolan ger barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva.

Förväntat resultat

Förskolan erbjuder barnen en trygg omsorg. Barns grundläggande behov uppmärksammas tidigt och de får stöd i att utveckla hållbara relationer till sin omvärld. Pedagoger och lärmiljöer i förskolan stödjer barnens lärande och utveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker för sitt barn	88,97 %	89 %	88 %	88,99 %	90 %		2021
 Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysisk aktivitet	82,02 %	82	81	81,01 %	82 %		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskolorna kartlägger barns upplevelse av trygghet inom verksamheten och arbetar trygghetsskapande	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förskolorna och socialtjänsten samverkar kring implementering av barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Kompetensutveckling kring nationella minoritetsspråk för förskolans pedagoger genomförs	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Språk, matematik, naturvetenskap och fysisk aktivitet integreras och synliggörs i undervisningen som bedrivs utomhus	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls.

Förebyggande barn, ungdoms- och fritidsarbete

Förskolan ska erbjuda en trygg omsorg och har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Genom ökad samverkan mellan förskola och socialtjänst ges förskolans medarbetare ökad kompetens kring rutiner för orosanmälningar. Orosanmälningar är en grundläggande förutsättning för att socialtjänsten ska få kännedom om de barn som riskerar att fara illa.

Genom den öppna förskolan ges barn och föräldrar möjlighet till kontakt och gemenskap, och verksamheten utformas utifrån behov i samverkan med besökarna. Verksamheten bidrar till ökad medvetenhet hos föräldrar om barns utveckling och behov och kan även sprida information om samt förmedla kontakt med sociala, medicinska och andra verksamheter inom stadsdelsområdet. Öppna förskolan kan även fungera som en länk till socialtjänsten och verksamheterna samverkar som ett led i ett socialt förebyggande arbete.

Nämndens förskolor har ett väl utvecklat arbetssätt kring barn i behov av särskilt stöd. Vid förskoleavdelningen finns en samordnare för barnhälsa, med specialpedagogisk kompetens, som rektor kan samverka med gällande behov av extra stödinsatser. Samordnaren har bland annat handlett förskolans pedagoger kring förhållningssätt och strukturer samt vilken anpassning som kan ske för att säkerställa rätt stöd till barnen. Effekter som förvaltningen kan se är att barnen erbjudits tillgängliga pedagogiska lärmiljöer som bidragit till att främja utveckling och lärande för alla barn. Förvaltningens bedömning är att arbetssättet även bidragit till att skapa trygghet hos barnens vårdnadshavare.

Förvaltningen har sett att antal inkomna anmälningar gällande oro för barn och unga fortsatt att öka. Det gäller främst anmälningar kring oro för psykisk ohälsa både hos barn, ungdomar och vuxna samt anmälningar gällande oro för våld inom familjen.

Förvaltningens familjeenhet har tillsatt en resurs i form av en socialsekreterare till BB Stockholm Family. Syftet är att tidigt uppmärksamma och lotsa föräldrar till adekvat stöd genom samtal och rådgivning och sker i samverkan med Kungsholmen och Södermalms förvaltningar. Samverkan ska stärkas med öppna förskolan i det familjecentrerade arbetet. Det pågår ett stadsövergripande arbete på familjecentralen för att nå ut till fler familjer genom digitala lösningar.

Nämndens genomförda omorganisation, som innebar att enheten för fält- och fritid ingår i socialtjänstavdelningen har fallit väl ut. Fält- och fritidsenhetens uppdrag har tydliggjorts och samverkan kommer att utvecklas vidare i syfte att möta ungdomars behov. Ett annat utvecklingsområde är att samordna vissa utbildningsinsatser. Enheten har genomfört preventionsprofilen som genomlyser verksamheternas preventionsarbete och synliggör vad som behöver stärkas och utvecklas, resultatet ska analyseras under 2022. Verksamheten har fokuserat på tillgänglighet och delaktighet för att bidra till en meningsfull fritid. För att skapa möjligheter till deltagande i fritidsverksamheter för unga med en funktionsvariation har verksamheten bedrivit ungdomsgården Tre Liljor och erbjudit öppet hus för målgruppen samt deltagit i det förvaltningsövergripande nätverket *Fritid för alla* där gemensamma aktiviteter arrangerats för ungdomar med funktionsvariationer. Förvaltningen har deltagit på arrangemang i samverkan med idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att nå målgruppen unga HBTQ-personer och unga med sämre socioekonomiska förutsättningar samt nyanlända ungdomar.

Förvaltningens fältassistenter arbetar relations- och trygghetsskapande inom stadsdelsområdet och har under den senare delen av året kunnat återuppta det uppsökande arbetet exempelvis genom klassbesök i stadsdelsområdets skolor. Fritidsledarna har till viss mån kunnat återuppta den fysiska kontakten med skolorna efter en tid av e-post- och telefonkontakt. Nattvandring av frivilliga föräldrar har återupptagits under året och fältassisterna har fortlöpande kontakt med ansvarig representant från föreningen.

Ungdomsmottagningen på Odenplan erbjuder ungdomar i åldern 12-22 år rådgivning och stöd av kurator. Odenplans ungdomsmottagning har vuxit och är nu den tredje största i landet. På mottagningen arbetar åtta kuratorer, åtta barnmorskor, en receptionist och två läkare. Under hösten har mottagningen förstärkts med ytterligare en kurator för att säkerställa att mottagningen fortsatt kan ta emot alla ungdomar som önskar stöd och även öppna upp för klassbesök och killmottagning. Ungdomsmottagningen har sedan februari 2021 lördagsöppet för att bättre kunna tillgodose behovet hos ungdomar och unga vuxna som inte har möjlighet att besöka mottagningen på vardagar.

Öppenvård

Förvaltningens familjeenhet har från maj 2021 inrättat en egen öppenvårdsgrupp med tre familjebehandlare och en skolsocionom. Öppenvårdsgruppen är samlokaliserad med fältassistenter, vilket bidrar till ökad samverkan. Förvaltningen har sett att öppenvården på sikt behöver utökas med fler familjebehandlare.

Föräldrastödsprogram

Ett tryggt föräldraskap är den starkaste skyddsfaktorn för ett barns utveckling. Alla

vårdnadshavare inom stadsdelsområdet erbjuds ett generellt stöd i föräldraskapet i form av föräldrastödsprogram. Det finns tre olika former av föräldrastöd; ABC, KOMET och föräldrastöd i Sverige (för nyanlända).

Under året har förvaltningen utbildat två gruppleddare i ABC-tonår samt utbildat en coach i föräldrawebben. Utbildningen ingick i ett forskningsprojekt som leddes av Karolinska institutet.

Träffar inom föräldrastödsprogrammet har genomförts fysiskt i den mån det har varit möjligt. Deltagare på ABC-grupper (både barn och tonår) träffas hellre fysiskt medan deltagare på KOMET-träffarna är mer flexibla med att träffas digitalt. Det kan finnas ett samband med att det är fler antal KOMET-träffar och att föräldrar i denna grupp upplever större problem i sitt föräldraskap än deltagare i ABC-grupper.

Under 2021 togs initiativ för att göra en översyn av förvaltningens kapacitet när det gäller föräldrastöd, vilket har resulterat i att upphandling av ytterligare KOMET har påbörjats. Kapaciteten kommer därmed att ökas kommande år.

Utvecklad samverkan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis

Övergång från förskola till skola

Enligt läroplanerna för förskolan, grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska en samverkan ske för att stödja barnen och elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska berörda skolformer utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens och elevernas utveckling och lärande. Förvaltningen följer stadens riktlinjer samt har en lokal handlingsplan för övergång förskola till skola som tagits fram i samverkan mellan förskola och skola.

Samverkan förskola och socialtjänst

Förskolans medarbetare har deltagit i de digitala seminarier som socialtjänsten gett avseende orosanmälan. Genom deltagandet har förskolans medarbetare fått ökad kunskap kring att upptäcka barn som far illa och hur och när en orosanmälan ska göras till socialtjänsten. Två gånger per år samordnar förvaltningen barnsäkerhetsmöte för förskolans medarbetare. Vid dessa möten bjuds även socialtjänstens familjeenhet kontinuerligt in som ett led i utökad samverkan. Bland annat sker erfarenhetsutbyte kring arbetet med barns rättigheter inom de olika verksamhetsområdena. I kartläggningen av orosanmälningar 2018 inom projektet "Rätt stöd i rätt tid" och även från socialinspektörernas kvalitetsgranskning framkom det att förskolan står för en liten procent av de orosanmälningar som görs. Under 2022 kommer ett fokuserat arbete att göras för att utforska vad det beror på och hur förvaltningen kan arbeta för att höja antalet orosanmälningar från förskolan.

Samverkan skola och socialtjänst

Ett förebyggande arbete med att tidigt upptäcka oroväckande skolfrånvaro sker i samverkan med Östermalms- och Kungsholmens förvaltningar. Skolsocionomen arbetar förebyggande genom motiverande samtal med elever, kartlägger orsaker till skolfrånvaro, initierar och är behjälplig i samverkan mellan olika myndigheter. Närvaroteamet har tagit fram en

ärendeprocess från det att en elevs problematiska frånvaro uppmärksammas, träff med vårdnadshavare, ansökan, beslut, planering, uppstartsmöte, arbetsgång till uppföljning av insats. Det har även tagits fram antagningskriterier för elevens deltagande i närvaroteamet. Målet med skolsociala team är att de elever som har en upprepad eller längre tids frånvaro ska öka sin närvaro i grundskolans undervisning.

Förvaltningens fältassistenter har genomfört klassbesök på kommunala och fristående skolor inom stadsdelsområdet.

Samverkan polis och socialtjänst

Samverkansmöten med skola och polis har under året genomförts som en del i samverkansöverenskommelsen mellan socialtjänst, utbildningsförvaltning och Polismyndigheten.

Under året har förvaltningen tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning samarbetat i det samlade trygghetsarbetet med skola och polis. Forumet Trygg ungdom är inskrivet i samverkansöverenskommelsen mellan polis och förvaltningen. Förvaltningens fältassistenter har deltagit i workshop tillsammans med polis för att utveckla samverkan ytterligare med fokus på barn och ungas trygghet.

Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2022

Den förvaltningsövergripande samverkan som genomförs inom olika områden bidrar till ökad kunskap kring barn och ungdomar i behov av stöd. Förvaltningens familjeenhet arbetar med att sprida information om orosanmälningar. Den lokala handlingsplanen är uppdaterad.

Arbetet med att socialtjänsten ska träffa barn och ungdomar som begått brott för första gången har gett resultat även om målet inte är helt uppfyllt. Förvaltningen har mätt antalet genomförda samtal inom 48-timmar med vårdnadshavare och ungdomen. Indikatorn och mätmetoden kommer att ändras i samband med verksamhetsplan för 2022, där målbilden är att kalla till samtal inom 48-timmar. Förvaltningen har tagit fram rutiner och arbetssätt för att nå målet.

Förvaltningen samordnar stödet genom samordnad individuell planering, SIP, för att öka tydligheten kring vem som gör vad och när samt att arbetet blir likriktat. SIP kan även bidra till snabba stödinsatser från exempelvis skola, socialtjänst samt barn- och ungdomspsykiatri.

Alkohol-, narkotika- och tobaksförebyggande arbete

Pandemin har begränsat möjligheten att arbeta alkohol-, narkotika-, och tobaksförebyggande. Verksamheten baseras på att dela information i fysiska möten, vilket inte varit möjligt under perioder med restriktioner.

Preventionssamordnaren har erbjudit stöd till gymnasieskolor om förebyggande arbete och kunde under hösten besöka 11 gymnasieklasser. Under sommaren tog preventionssamordnaren emot tre feriearbetare som illustrerade ett tobaksförebyggande program för skolor, samtidigt som de fick en utbildning i tobaksprevention. Preventionssamordnaren arbetar med socialförvaltningens stadsdelsövergripande kommunikation om förebyggande ANDTS-information. Detta skickas ut till alla

vårdnadshavare med barn i skolan och berör ämnen som förebyggande fritidsverksamhet och ger tips om sätt att umgås på fritiden med sina barn.

Preventionssamordnaren har varit delaktig i flera samverkansgrupper för att öka medvetenheten om hur beroendeframkallande medel utgör en riskfaktor för människor. Bland annat ökar drogkonsumtion risken för våld i nära relation och radikaliseringsprocesser. Samverkan sker bland annat med socialtjänstavdelningen, fält- och fritidsavdelningen, i nätverket för våld i nära relationer, ungdomsmottagningen och Länsstyrelsens spindelklubb. Spindelklubben är ett nätverk i Stockholms län som organiseras av regionala aktörer och riktar sig till länets lokala ANDTS-samordnare i kommuner och stadsdelsförvaltningar i Stockholm.

Pandemin har inneburit att färre operativa aktiviteter har kunnat genomföras, men på en organisatorisk nivå har samverkan stärkts. Detta visar sig i indikatorn preventionsindex (PImini), vilken mäter robustheten i förvaltningens förmåga till samverkan, som ökar för tredje året i rad.

Hemlöshet och vräkningsförebyggande arbete

Förvaltningen arbetar med att förebygga hemlöshet, möta den akuta hemlösheten och med steget vidare till eget boende. Det förebyggande arbetet med att förhindra vräkningar och motivera personer att ta emot stöd och insatser för att kunna bo kvar i bostaden är en viktig del i arbetet. Samverkansmöten mellan förvaltningens beställarenhet äldreomsorg, vuxenheten och försörjningsstödsenheten har genomförts. Ett arbete med att nå personer som riskerar vräkning men ännu inte fått formella vräkningshot har pågått under året. Syftet är att i ett tidigt skede arbeta preventivt och vräkningsförebyggande. Inom beställarenheten äldreomsorg fortgår arbetssättet med bolots för att i ett tidigt skede identifiera äldre personer som riskerar avhysning, lever i hemlöshet eller har osäkra boendeförhållanden. Det har under året inkommit tio avhysningsbeslut från Kronofogdemyndigheten varav sex av dessa avhysningar kunde avvärjas.

En vräkning som berör barn har genomförts under året. Förvaltningens familjeenhet har följt upp händelsen.

Vision Klaras särskilda satsning kring Centralstation och Cityterminalen fångar upp och lotsar särskilt utsatta individer till adekvata aktörer exempelvis socialjouren, hemlöshetsmottagningen eller hemmavarande stadsdelsområde/kommun. Under året har deltagande aktörer inom samverkansprojektet öppnat upp ett socialt center på Centralstationen för att på ett effektivare sätt erbjuda stödinsatser till målgruppen.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivarna erbjuder rådgivning i syfte att förhindra överskuldsättning samt minska risk för hemlöshet. För att utveckla det förebyggande arbetet inom budget- och skuldrådgivningen pågår det ett projekt kring förebyggande arbete mot unga vuxnas skuldsättning. Projektet hade sin start i augusti/september 2021 och pågår i ett år. Inledningsvis genomfördes en kartläggning som bidragit till tips och inspiration för arbetet framåt. En arbetsgrupp har satts samman med skuldrådgivare från olika delar av staden vars syfte är att agera pilotgrupp för hur ett förebyggande arbete skulle kunna bedrivas

stadsövergripande. Tanken är att projektet ska rikta sig mot nyanlända, skolungdomar, studerande på Komvux med anpassade aktiviteter som syftar till att öka kännedomen om budget- och skuldrådgivningen för att bidra till en minskad skuldsättning. Exempelvis kommer erbjudande gå ut till stadens gymnasieskolor om föreläsningar och ett informationsmaterial som kommer att skickas ut till cirka 9000 ungdomar med feriejobb.

Generationsöverskridande aktiviteter

Under året har en samverkan mellan förskolan och äldreomsorgen startats upp. Syftet har varit att skapa generationsöverskridande aktiviteter mellan verksamheterna. För de äldre har samverkan även syftat till att minska ofrivillig ensamhet och bryta isolering samt ge möjlighet att ingå i ett socialt sammanhang. För barnen har samverkan också syftat till att främja förståelse och inlevelseförmåga för andras liv och olika situationer. En barngrupp bestående av 13 barn från Odenplans förskoleenhet har samverkat med äldreomsorgens förebyggande enhet Vasaträffen. Under sammankomsterna har fokus varit sång och rörelse tillsammans.

Äldrevänlig stad- hälsosamt åldrande och ofrivillig ensamhet

Den kommunövergripande öppna mötesplatsen och aktivitetscenter har under året erbjudit hälsofrämjande fysiska- och sociala aktiviteter för att bibehålla funktioner, motverka ensamhet och främja till ett hälsosamt åldrande. En hälsopedagog och en friskvårdsledare har anställts vilket har medfört att det uppsökande arbetet kunnat utvecklas och att utbudet av de hälsofrämjande aktiviteterna ökat. Utifrån den enkät som skickas ut till besökarna på den kommunövergripande öppna mötesplatsen framgår det att nästan 100 procent är nöjda med utbudet av aktiviteter, lika många är även nöjda med innehållet i aktiviteterna. Männerna är mindre nöjda med utbudet och innehållet i aktiviteterna än kvinnor. Utifrån enkäten framkommer förslag om att ha fler aktiviteter relaterade till litteratur, musik och sång. De förslag på aktiviteter som lämnas tas tillvara i planeringen av kommande program för att öka deltagandet och kvaliteten i aktiviteterna.

Under året har flera aktiviteter genomförts med stöd av medel från Matlyftet. Bland annat har deltagare erbjudits ett proteinrikt mellanmål efter fysisk aktivitet. Under hösten har även föreläsningar kopplat till kost och hälsa getts på den kommunövergripande öppna mötesplatsen. En matlagningsgrupp har också startats upp i syfte att erbjuda ett socialt sammanhang och inspirera till att laga nya maträtter.

Sedan årsskiftet erbjuds IT-stöd i hemmen till personer som fyllt 65 år i syfte att öka kunskapen om hur tekniken kan underlätta de äldres vardag, minska den ofrivilliga ensamheten och upprätthålla kontakt med anhöriga. Samverkan med seniorNet har fortgått under året som ett komplement till det IT-stöd som erbjuds.

Genom samverkan med flera aktörer ökar möjligheten att stödinsatser ges i tid. Volontärer från församlingar och frivilligorganisationer finns i den kommunövergripande öppna mötesplatsen och aktivitetscenter. Äldreomsorgens beställarenhet deltar återkommande på frivilligorganisationernas aktiviteter för att bidra med information. Äldreomsorgens beställarenhet har under året publicerat en annons i lokaltidningen. Annonser riktade sig till äldre i behov av stöd och även till grannar och andra medmänniskor då äldre som lever i ensamhet eller med psykisk och/eller fysisk ohälsa riskerar att bli isolerade. Den

kommunövergripande öppna mötesplatsen och aktivitetscenter har spridit information om aktiviteter i lokalpress och i sociala medier samt genom utskick till besökare samt nyckelpersoner. Samverkan med aktivitetscentrets trivselsråd har skett kontinuerligt för att fånga in synpunkter och förbättringsförslag. Ett arbete med att se över kommunikationen till de äldre och deras anhöriga är under utveckling på flera av äldreomsorgens enheter och kommer att fortsätta utvecklas under 2022.

Handlingsplan förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndsbedömare

Arbetet med handlingsplanen har genomförts enligt planering, med två styrgruppsmöten och inspirationsföreläsningar om jämställdhet. Arbetet med jämställdhetsanalyser av indikatorer är gjord. Som ett led i att få fler män att söka tjänster hos äldreomsorgens beställarenhet har innehållet i senaste rekryteringsannons utvecklats, bland annat har målgruppsbeskrivningen utvecklats vilket har lett till en ökad andel manliga sökanden.

Förvaltningens familjeenhet har haft en relativt hög personalomsättning under året och har därför tagit fram en anpassad introduktionsplan för nyanställda socialsekreterare.

Rättssäker myndighetsutövning

Förvaltningen har arbetat med de utvecklingsområden som framkom i granskningen av stadens funktionshinderinspektörer gällande rättssäkerhet och likställighet i handläggning av personlig assistans. Det har även skett en granskning av ärenden inom socialpsykiatri avseende SoL-beslut fattade under 2019 gällande sysselsättning och boendestöd.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med att ta del av domar för att förbättra omvärldsbevakning och öka rättssäkerheten. Ett arbete pågår med att implementera smarta mål för att säkerställa boendestödsinsatsens effekt och vilka resultat det ger för klienternas självständighet. Genom att jämföra insatsens syfte och mål med genomförandeplan så säkerhetsställs en rättssäker handläggning och insatsen effektiviseras.

En genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid" är genomförd och förvaltningen har fått resultatet. Socialinspektörerna har även genomfört en kvalitetsgranskning avseende barn 0-12 år. Granskningarna visar sammantaget på ett gott resultat för förvaltningen. Utvecklingsområden är att arbeta mer motiverande och alliansbyggande med familjerna och arbeta mer i samverkan internt för att motivera föräldrar att ta emot stöd och insatser samt öka antalet SIP. Ett arbete med att göra barn delaktiga under hela processen behöver utvecklas vidare. Samverkan med förskolan behöver utvecklas för att öka benägenheten att göra orosanmälningar. Samarbete med barn- och ungdomspsykiatri behöver även utvecklas vidare.

Ärendedragningar sker med återkommande dialog om skälig levnadsnivå, om behovet kan tillgodoses på annat sätt och den enskildes individuella behov. Särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet. Under perioden januari-oktober har 15 beslut överklagats till förvaltningsrätten, fyra av besluten har gått nämnden emot varav en av domarna fått prövningstillstånd i kammarrätten. Domarna har analyserats och resultatet används vid bedömningar i liknande ärenden. För att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning genomförs omvärldsbevakning av rättspraxis och relevanta domar.

Samverkan med Region Stockholm

Som ett redskap för att nå en sammanhållen och god vård används SIP (samordnad individuell plan). Under perioden januari till december har 53 SIP-möten genomförts inom äldreomsorgens beställarenhet varav 19 varit planering för män och 34 har varit för kvinnor. Mötena sker i huvudsak fysiskt men har även genomförts digitalt och via telefon.

Det nya IT-systemet Lifecare som ska användas vid utskrivning från slutenvården och ersätta nuvarande system Webcare har försenats och styrgruppen för införandeprojektet har tagit beslut om att införandets start ska flyttas fram på grund av kvarstående avtalsfrågor som rör kraven på att systemet ska kunna hantera alla patientgrupper. Inget nytt införandedatum har kommunicerats. Socialsekreterare och biståndshandläggare deltar i stadsövergripande nätverk och informationsmöten för att förbereda och anpassa verksamheterna inför införandet.

Förvaltningen har haft en gemensam samverkan för barn i behov av särskilt stöd, BUS-samverkan, inom Kungsholmen, Östermalm och Norrmalms förvaltningar. Samverkan kommer från 2022 ske på respektive förvaltning för att få en bättre och effektivare samverkan med Region Stockholm.

Förvaltningen har ett väl utvecklat samarbete med Region Stockholm kring barn som är i behov av särskilda stödinsatser, och som erbjudits placering i någon av nämndens förskolor.

Invånarna lever ett självständigt liv

Socialtjänsten möjliggör för invånarna att leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar genom att erbjuda tidigt stöd. Personer med missbruksproblem får stöd i ett tidigt skede och insatserna utformas utifrån evidensbaserade metoder. Det genomförda arbetet med att stärka delaktigheten för personer med missbruk har implementerats.

Förvaltningen arbetar för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning genom att använda alternativ kommunikation och tillgänglighetsanpassad information. Insatser till personer med funktionsnedsättning och insatser till personer inom socialpsykiatri utformas genom delaktighet. Det har påbörjats en diskussion för att se över möjligheten till mer arbetsinriktade insatser till personer inom socialpsykiatriens målgrupp. Arbetet för att utveckla användandet av digitalisering och välfärdsteknik för personer med funktionsnedsättningar har avstannat men kommer att fortgå under 2022.

Stöd till anhöriga

Förvaltningens anhörigkonsulent fortsätter att erbjuda anhörigcirklar via digital teknik som ett komplement till fysiska träffar. Anhörigstöd ges även via Må-Bra-aktiviteter där deltagarna får möjlighet att träffas och uppleva kulturella-, fysiska- och sociala aktiviteter på ett säkert sätt. Förvaltningens anhörigkonsulent anordnar navigeringskurs för anhöriga till personer med funktionsnedsättning som är på väg att eller nyligen flyttat till ett särskilt boende inom LSS. Syftet är att öka kunskapen hos anhöriga gällande ansökningsprocessen, planeringen inför flytt till särskilt boende, vad insatsen innebär för den enskilde samt att träffa andra anhöriga i liknande situation. Ett arbete att implementera programmet för stöd till anhöriga är påbörjat.

Utifrån äldreomsorgens beställarenhets anhörigenkät framkommer att 81 procent av äldreomsorgens anhöriga upplever att de får ett gott bemötande från biståndshandläggaren, vilket är en förbättring från föregående år. Utifrån resultatet av anhörigenkäten framkommer

det att beställarenheten behöver arbeta med information om anhörigstöd. För att öka kännedomen om anhörigkonsulentens roll och det stöd som finns att tillgå har information om anhörigstöd under en period skickats ut tillsammans med alla beslut från äldreomsorgens beställarenhet. Information om anhörigstödet har även lagts till i beställarenhetens intervjuguide. Information om anhörigstöd har också spridits av äldreomsorgens övriga verksamheter. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende har under perioden utformat en informationsdel riktad till anhöriga i boendets entré samt haft ett digitalt anhörigmöte.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer

Förvaltningen har påbörjat arbetet med den utökade målgruppen med fokus på hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel. Relationsvåldshandläggarna har genomgått webbutbildningen om hedersrelaterat våld och förtryck, deltagit i en föreläsning kring utredningsverktyget Kontroll i hederns namn. Det har även genomförts en föreläsning om prostitution och människohandel för sexuellt ändamål. Ytterligare målgrupp är våld i unga relationer där ett arbete påbörjats. Arbeta med att implementera programmet kommer att fortsätta under 2022. Förvaltningen anmäler barnfridsbrott till polisen och remitterar vid vårdnadshavarens samtyckte barn som upplevt våld till relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI). De tar emot barn där minst en förälder går på RVCI och barnen erbjuds Trappansamtal alternativt stödsamtal.

Äldreomsorgens beställarenhet har under hösten fokuserat på att öka andel frågor kopplat till hot och våld bland annat genom att delta i en pilotstudie som Äldrecentrum har tillsammans med andra FOU i länet och Karolinska institutet. Pilotstudien gäller implementering och anpassning av nya arbetssätt. Syftet är att under en screeningperiod pröva en ny frågemall som kallas REAGERA-S, särskilt anpassat till målgruppen äldre. Fem handläggare använder metoden för att ställa frågor om våld. Utvärderingen av detta är ännu inte slutförd.

Förvaltningen har under året fått kännedom om 99 våldsutsatta och 30 våldsutövande individer. Merparten av dessa individer var utsatta eller utsatte någon för våld i nära relationer, fem procent var utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. 45 procent av dessa individer har någon form av särskild utsatthet såsom missbruk, funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. Drygt 50 procent uppgav att de fanns barn i familjen. När det gäller äldreomsorgens ärenden finns kännedom om kognitiv svikt i en tredjedel av ärendena. Under året har 41 personer i våldsutsatthet fått behandling på RVCI, tre män och 38 kvinnor. Tre personer som utövat våld har fått behandling, två män och en kvinna. Antalet våldsutsatta har totalt ökat inom RVCI, dock behöver arbetet med att nå våldsutövare och motivera till behandling intensifieras exempelvis genom ökad samverkan och informationsspridning.

Under året har förskolans medarbetare fått ta del av en digital föreläsning med temat *våld i nära relationer*. Föreläsningen innehöll bland annat fakta om våldets uttryck och mönster, lagstiftning och aktuell forskning inom området. Genom utbildningsinsatsen har förskolans medarbetare fått ökad kunskap om vilka signaler barn som upplever våld kan uppvisa.

Ensamkommande barn

Förvaltningen har sedan den 1 oktober- 2021 ansvar för handläggning av ensamkommande

barn vilket tidigare var lokaliserat på Kungsholmens förvaltning.

Familjevård

Förvaltningen har sedan den 1 oktober- 2021 ansvar för familjevården vilket tidigare samlokaliseras med Östermalms stadsdelsnämnd. Familjeenheten har anställt två familjehemsinspektörer som arbetar med ensamkommande barn, familjehemsplacerade barn, kontaktfamilj och kontaktperson.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Fält- och fritidsenhetens verksamheter har erbjudit aktiviteter på ett smittsäkert sätt. Verksamheten Tre Liljor erbjöd öppet hus för målgruppen under höstlovet. Representant från enheten har deltagit på arrangemang i samverkan med idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att nå målgruppen. Arbetet med idrottsförvaltningen och Svenska kyrkan för att utforma ytterligare en mötesplats för ungdomar med funktionsvariation har avslutats. I samverkan med Kungsholmen och Östermalm undersöks möjligheten att samverka inom förvaltningens befintliga verksamhet Tre Liljor.

Förvaltningen har fortsatt öka den fysiska tillgängligheten i sysselsättningsverksamheterna bland annat genom att installera dörröppnare på resterande tunga dörrar.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor och nämndens pensionärsråd ges möjlighet att lämna synpunkter på tjänsteutlåtanden och remisser som ställs till nämnden.

Under året har förvaltningens sidor på webben och alla dokument som är publicerade där tillgänglighetsanpassats enligt lagen om tillgänglig digital offentlig service. Förvaltningens medarbetare har erbjudits kompetensutveckling i hur man skriver och använder Microsoft word för att dokumenten ska vara tillgängliga.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen erbjuder hälsofrämjande fritidsaktiviteter till barn och unga oavsett kön, bakgrund eller socioekonomisk situation och bidrar därmed till god hälsa och välbefinnande och till att minska ojämlikhet. Aktiviteterna erbjuds både inom befintliga verksamhetslokaler, mobilt och i närområdet i samverkan med föreningar och civilsamhället. I samverkan med Kungsholmens och Östermalms förvaltningar erbjuds mötesplats för ungdomar som identifierar sig som HBTQ. Det pågår även en översyn för samverkan för ungdomar med funktionsvariation inom stadsdelsområdena. Arbetet med att se över möjligheten till mer arbetsinriktade insatser till personer inom socialpsykiatrins målgrupp och utvecklandet användandet av digitalisering och välfärdsteknik för personer med funktionsnedsättningar fortgår och bidrar till minskad ojämlikhet. Nämndens arbete med att bryta ofrivillig ensamhet och erbjuda fysiska-, sociala- och kulturella aktiviteter utgör även en viktig del i arbete med att nå mål tre om god hälsa och välbefinnande.

Förvaltningen arbetar med att integrera ett jämställdhetsperspektiv vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön och arbetet mot alla former av våld mot kvinnor och flickor, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering vilket bidrar till jämställdhet.

Arbetet med ökad delaktighet för barn, unga och vuxna i utredning och utförande av insats

och genom att minska alla former av våld mot särskilt sårbara grupper som barn, personer med funktionsnedsättningar och erbjuda stöd till våldsutsatta och våldsutövare fortgår och bidrar till fredliga och inkluderande samhällen.

Goda exempel

- Förvaltningens budget- och skuldrådgivning driver ett projekt kring förebyggande arbete mot unga vuxnas skuldsättning.
- Förvaltningens anhörigkonsulent anordnar navigeringskurs för anhöriga till personer med funktionsnedsättning som är på väg att eller nyligen flyttat till ett särskilt boende inom LSS.
- Ferieungdomar har arbetat med att illustrera ett tobaksförebyggande material.
- Barn i förskoleålder och seniorer har deltagit i tre gemensamma generationsöverskridande aktiviteter.
- Den kommunövergripande öppna mötesplatsen har erbjudit proteinrika mellanmål efter fysisk aktivitet.
- Äldreomsorgens beställarenhet har utvecklat innehållet i sin senaste rekryteringsannons vilket har lett till en ökad andel manliga sökanden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	60 %			20 %	100 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Förvaltningen uppnår inte årsmålet. Äldreavdelningen har tagit emot fem beslut om avhysning under tertialen, tre av dessa har blivit avhysta. Socialtjänstavdelningen har inte tagit emot några under tertialen. Totalt under året har förvaltningen tagit emot 10 avhysningar varav sex av dessa kunde avvärjas. Varav sex beslut inom äldreavdelningen och fyra inom socialtjänstavdelningen. Avhysningarna handlar om obetalda hyror, en hyresskuld, en bostadsrätt som är utmätt för andra skulder samt en olovlig tillbyggnad som inte åtgärdades.							
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2021
   Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	25,2 %	27,5 %	22,4 %		23 %	24 %	VB 2021
Analys Förvaltningen överstiger det uppsatta målet. Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning ligger något högre än uppsatt mål. Handläggarna kommer att arbeta mer motiverande och alliansbyggande för att förmå föräldrarna att ta emot tidigt stöd samt stärka samverkan internt för att motivera föräldrarna att ta emot stöd.							
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	28,9 %	25 %	33,3 %	18 %	86 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Förvaltningen mäter antal genomförda samtal inom 48-timmar, vilket har varit svårt att få till stånd. Det handlar om att det kan saknas telefonnummer till vårdnadshavare, vilket gör att en kallelse skickas per brev. Om en polisanmälan kommer in en fredag då ordinarie socialtjänst inte arbetar så uppfylls inte målet att kalla inom 48-timmar. Förvaltningen kommer att fortsatt utveckla arbetssätt för att säkerställa att vårdnadshavare och barnet/ungdomen kallas till samtal inom 48-timmar. Förvaltningen uppnår inte målet men räknar med att uppnå målet under 2022.							
	Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	80 %	76 %	89 %	83 %	97 %	öka 2021
<p>Analys</p> <p>Målet uppnås delvis. Resultatet för staden är 83 procent. Det finns fortfarande en skillnad mellan män och kvinnors upplevelse av att inte bli diskriminerade. Svarefrekvensen är låg 49 procent, uppföljningar visar att två verksamheter har missat att lämna ut enkäten. Förvaltningen kommer fortsätta att undersöka skillnader utifrån kön i resultatet och arbeta med att höja svarefrekvensen. På vissa boenden har medarbetare från andra enheter vid behov stöttat brukare kring att svara på enkäten, ett arbetssätt som kommer att fortsätta.</p>							
	Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	94 %	86 %	97 %	92 %	öka 2021
<p>Analys</p> <p>Målet nås delvis. Kvinnor upplever i högre grad diskriminering. Det sammantagna resultatet för staden är 90 procent. Svarefrekvensen är låg, endast 39 procent. Brukarstöderna har varit på socialpsykiatriens båda boenden och det har gett resultat. Malmkillnadsgatan stödboende hade 69 procent deltagande. Det låga totala deltagandet på socialpsykiatri beror delvis på lågt deltagande från klienter med boendestöd, vilket kan bero på oförmåga att fylla i enkäten. En av sysselsättningsverksamheterna hade även lågt deltagande, vilket berodde på den mänskliga faktorn. Frågan kring hur verksamheten kan öka svarefrekvensen inom boendestödet kommer att lyftas med SLK och andra stadsdelar för att hitta arbetssätt.</p>							
	Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	82 %	78 %	87 %	78 %	80 %	80 % 2021
<p>Analys</p> <p>Målet uppnås. Kvinnor är nöjdare med sin insats än männen, även om det jämnat ut sig något mot föregående år. Svarefrekvensen är låg 49 procent. En förklaring är att två av verksamheterna missat att lämna ut enkäten. På vissa boenden har medarbetare från andra enheter vid behov stöttat brukarna kring frågorna i enkäten, ett arbetssätt som kommer att fortsätta under kommande år.</p>							
	Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	66,67	50 %	100 %	60	75 %	75 % VB 2021
<p>Analys</p> <p>Det är få barn som är familjehemsplacerade via förvaltningen, vilket påverkar utfallet av indikatorn. Olika faktorer kan påverka skolresultat, den pågående pandemin, i vilken ålder barnet placerats, om det finns neuropsykiatriska diagnoser, hur tidigare stöd i skolgången sett ut, föräldrars utbildningsnivå, fritidsintressen samt grad av fysisk aktivitet under uppväxten. Förvaltningen ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn. Inget barn har under 2021 haft avbruten skolgång på grund av placering.</p>							
	Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller	100	100 %	100	80 %	Tas fram av nämnd	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
kontraktet efter 12 månader							
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	80 %	89 %	85 %	96 %	90 %	2021
Analys Målet uppnås delvis. Resultatet från staden är 89 procent. Det finns fortfarande en skillnad mellan män och kvinnors upplevelse av att bli väl bemötta. Kvinnor känner sig nöjdare. Svarefrekvensen är låg 48 procent. En förklaring är att en av verksamheterna missat att lämna ut enkäten. På vissa boenden har det varit medarbetare från andra enheter som vid behov stöttat brukarna kring frågorna. Det är något som verksamheten kommer att stärka och fortsätta med för att öka svarsfrekvensen.							
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	82 %	78 %	89 %	78 %	86 %	79 %	2021
Analys Målet uppnås delvis men har ökat något från föregående år. Resultat för staden totalt är 82 procent. Det finns fortfarande en skillnad mellan män och kvinnors upplevelse av att kunna påverka insatsens utformning. Kvinnor upplever i högre utsträckning än män att de kan påverka insatsens utformning. Svarefrekvensen är låg, 49 procent. En förklaring är att två av verksamheterna missat att lämna ut enkäten. På vissa boenden har det varit medarbetare från andra enheter som vid behov stöttat brukarna kring frågorna. Det är något som verksamheten kommer att stärka och fortsätta med för att öka svarsfrekvensen.							
   Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	50	50 %		26,03	30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Underlaget gäller endast två personer. För ena individen har situationen förbättrats och för den andra är den oförändrad. Det finns inget resultat gällande kvinnor. I år gjordes en första mätning av indikatorn. Mätperioden var under oktober månad 2021, vilket innebär att frågan skulle ställas vid samtliga individuppföljningar vid fysiska möten som ägde rum under oktober månad. Det var få genomförda uppföljningar inom socialpsykiatri i oktober månad och även få fysiska möten på grund av pandemin.							
   Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	71,43	70 %	50 %		30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Mätperioden var under oktober månad 2021, vilket innebär att frågan skulle ställas vid samtliga individuppföljningar vid fysiska möten som ägde rum under oktober månad. Det är 14 individer som svarat, under oktober månad genomfördes 26 fysiska individuppföljningar. Det var flera personer som tackade nej till att delta. De andra 38 stycken uppföljningarna genomfördes digitalt eller per telefon och därför ställdes inte frågan.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	60,53	62,16 %	58,97 %		60 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	72,84	77,22 %	68,67 %		70 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	6				10	Tas fram av nämnd	2021
   Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	99 st	9 %	90 %		60 st	Tas fram av nämnd	2021
   Antal vräkningar som berör barn	1			1	0	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys En vräkning som berör barn har genomförts under året. Familjeenheten har följt upp händelsen.							
   Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	50 %	50 %	50 %	76 %	92 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Målet uppnås ej. Det kan delvis förklaras med att svarsfrekvensen är låg, endast 18 individer har svarat på frågan. Hälften av dem har svarat att det känner sig nöjda. En förklaring till få svar är att en av verksamheterna missat att lämna ut enkäten. På vissa boenden har det varit medarbetare från andra enheter som vid behov stöttat brukarna kring frågorna. Det är något som verksamheten kommer att stärka och fortsätta med för att öka svarsfrekvensen.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra åtgärder och nödvändiga ändringar samt se över hela processkedjan för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det.	2021-01-31	2021-06-30	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utredningen ska innehålla en grundlig analys av de ekonomiska konsekvenserna på kort och lång sikt av eventuell flytt av beställaransvaret	2021-01-01	2021-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt vid behov med stöd av arbetsmarknadsnämnden, utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur mer verksamhet kan ske mobilt och digitalt samt ta fram en modell för fortsatt drift av fritidsgårdar som stängts på grund av hot och kriminalitet.	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienterna och brukarna upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att Esset är ett verksamhetssystem som möjliggör en evidensbaserad socialtjänst med fokus på att klienten känner att den fått fungerade stöd	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Projektet är avslutat.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att söka socialtjänst i annan stadsdel än där man bor när det gäller hedersrelaterade problem	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna samverka särskilt med Polisen kring initiativ gryning och arbeta för att stödet till utsatta för våld i nära relation sker samordnat	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra fältassistenternas uppdrag, arbetsmetoder och mål i syfte att skapa en likställighet i staden	2021-01-01	2021-06-30	
✓ Socialnämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid"	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Familjeenheten har fått en genomgång av resultatet och identifierat förbättringsområden. Arbetet kommer att genomföras under 2022.			
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram förslag på förändrade riktlinjer för att införa en ny form av sysselsättning inom socialpsykiatri samt i samband med detta göra en översyn av ersättningssystemet för sysselsättning	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en modell för verksamhetsuppföljning för samtliga verksamheter inom socialtjänsten oavsett regiform	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska inrätta strategisk funktion för samverkan skola-socialtjänst-polis-civilsamhälle	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämndernas ska tillsammans med socialnämnden utreda förutsättningarna för att samlokalisera socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnåktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.1. Främjande och förebyggande insatser stärker barn och vuxnas skyddsfaktorer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och vuxna i alla åldrar som bor och vistas inom Norrmalms stadsdelsområde. Målgruppen omfattar alla barn och unga samt vuxna med särskilda behov av stöd i enlighet med socialtjänstlagen; föräldrar, personer över 65 år, människor med funktionsnedsättning, personer i beroende, personer som vårdar eller stödjer närstående, barn som anhöriga, brottsoffer och skuldsatta personer. Personer utsatta för våld, prostitution eller sex mot ersättning.

Förvaltningens främjande arbete fokuserar på att möjliggöra konstruktiva livsval genom att stärka barn och vuxnas skyddsfaktorer samt att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Skyddsfaktorer kan till exempel vara att stärka föräldrarollen, deltagande i positiva och inkluderande sammanhang och att enskilda har vetskap om vart man kan vända sig till med oro angående andra. Deltagande i förskolan är en skyddsfaktor där barnen erbjuds en trygg omsorg.

Förvaltningen har tillgängliga verksamheter som bland annat fungerar konsultativt och rådande. Förvaltningens förebyggande arbete inriktas på att bibehålla och stärka funktioner, motverka risk för fysisk och psykisk ohälsa, ofrivillig ensamhet, suicid, utanförskap och kriminalitet. Förvaltningen har en god samverkan mellan förskolan, skolan, fält- och fritidsenheten, de öppna verksamheterna, socialtjänsten, äldreomsorgen, Polismyndigheten och Region Stockholm.

Förväntat resultat

Människor som bor eller vistas inom stadsdelsområdet känner till och nyttjar vid behov samhällets främjande och förebyggande insatser. Personer i alla åldrar i behov av stöd uppmärksammas tidigt och får stöd utifrån sin specifika situation. Personer erbjuds att delta i inkluderande och sociala sammanhang för att motverka ofrivillig ensamhet och öka livskvalitet. Förskolan arbetar förebyggande, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa och har ett nära samarbete med socialtjänsten. Den öppna fritidsverksamheten samt fältassistenter ger barn och ungdomar positiva sociala sammanhang och uppmärksammar unga i behov av stöd. Socialtjänsten når utsatta barn, unga och vuxna i

ett så tidigt skede som möjligt. I samverkan med andra aktörer skapas förtroende och tilltro till socialtjänstens möjlighet att medverka till en positiv förändring.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini (PI-mini)	89			87,5	80		VB 2021
Analys Resultatet för preventionsindex mini ökade för Norrmalms stadsdelsförvaltning år 2021 till 89 procent, från 2020 års resultat som var 87,5 procent. Det stadsövergripande medelvärdet är 70 procent, vilket är samma resultat som år 2020.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barns rättigheter enligt barnkonventionen beaktas vid varje beslut eller åtgärd som berör barn.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet pågår på enhetsnivå och kommer att fortsätta under 2022.			
 Erbjudna föräldraskapsutbildningar på ett smittsäkert sätt under rådande förutsättningar	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska i samverkan med utbildningsförvaltningen starta ett skolsocialt team för stadsdelsområdets mellan- och högstadieskolor i syfte att minska utanförskap för elever med hög frånvaro	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet med att starta ett skolsocialt team är slutfört.			

Nämndmål: 1.4.2. Invånare lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer i Norrmalms stadsdelsområde som behöver socialtjänstens stöd. All myndighetsutövning är rättssäker och tillvaratar den enskildes resurser. Erbjudna insatser är av hög kvalitet och bygger på evidensbaserade metoder. Verksamheterna arbetar för att personer i behov av stöd ska få möjlighet att forma sina egna liv utifrån sina behov och förutsättningar.

Förväntat resultat

Förväntat resultat invånare i behov av stöd får insatser och ett bemötande som stärker förmågan till ett självständigt liv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sprida information om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 till berörda verksamheter.	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.3. Anhörigas rättigheter tillgodoses

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupper: Invånare som betraktar sig som anhöriga i Norrmalms stadsdelsområde.

Prioriterade målgrupper : anhöriga till personer som är äldre, anhöriga till personer med fysisk sjukdom eller funktionsnedsättning, anhöriga till personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning och anhöriga till personer med ett missbruk och beroende som omfattas av bestämmelsen i 5 kap 10 § Socialtjänstlagen. Övrig prioriterad målgrupp är anhöriga till personer i, eller på väg in i våldsbejakande extremistiska miljöer.

Nämnden uppnår målet genom att arbeta enligt lagstiftning och utifrån Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024 och de situationer som anhöriga kan befinna sig i för att kunna vägleda och informera om stödinsatser.

Förväntat resultat

Anhörigas livssituation uppmärksammas i verksamheterna och de får information om och erbjuds stödinsatser för att förebygga ohälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Implementera program till stöd för anhöriga 2021-2024	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet pågår och kommer att fortgå 2022.			
✓ Stärka informationsinsatser till anhöriga inom äldreomsorgens verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.4. Personer som upplever våld får det stöd de behöver

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer som upplever och utsätts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål, sexuellt våld oberoende relation samt sex mot ersättning.

Nämnden uppnår målet genom att arbeta enligt stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025 och i samverkan med relationsvåldscentrum i innerstaden (RVCI).

Förväntat resultat

Invånare som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål, sexuellt våld oberoende relation samt sex mot ersättning, erbjuds individuellt utformade stödsatser utifrån behov i syfte att förändra sin situation. Våldsutövare erbjuds individuellt anpassat stöd för att bryta sitt beteende.

Barn och unga som utsätts för och upplever våld i nära relation får skydd och stöd och barn och unga som finns i nära relationer där våld förekommer uppmärksammas och får stöd. Medarbetare har kunskap om våld och att upptäcka våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck och kan ge stöd åt den enskilde.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldsutsatta boende inom Norrmalms stadsdelsområde som fullföljer behandling på Relationsvårdcentrum Innerstaden (RVCI)	80,49 %	100	79	72,22 %	70 %		2021
 Andel våldsutövare boende inom Norrmalms stadsdelsområde som fullföljer behandling på Relationsvårdcentrum Innerstaden (RVCI)	66,67 %	200	100	78,57 %	60 %		2021
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	99	9	90	184	60		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra screeningperioder med fokus på Freda-kortfrågor för att identifiera och ge stöd till våldsutsatta och våldsutövare.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Verksamheterna har ändrat inriktning på aktiviteten. Screeningperioden har ersatts med att relationsvårdshandläggarna utbildat handläggare i Freda-kortfrågor så att de ska få kunskap och stöd i att ställa frågor om våld. Relationsvårdshandläggarna kommer att följa upp detta med handläggarna.			
 Implementera Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer 2021-2025.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet är påbörjat genom utbildning och föreläsningar och revidering av lokala rutiner. Implementeringen kommer att fortgå under 2022.			
 Webbutbildningen våld mot äldre ingår i introduktionsplan för nyanställda inom äldreomsorgens verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för 9 av 13 indikatorer har uppnåtts helt, två har uppnåtts delvis och för en indikator har årsmålet inte uppnåtts. För indikatorn avseende digitala inköp kan inget resultat ges till följd av att ingen mätmetod finns tillgänglig. Bedömningen är att underliggande nämndmål har uppfyllts och KF:s aktiviteter har i stort sett genomförts under året.

Socialstyrelsen har i år inte genomfört brukarundersökning utan resultatet i år bygger på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå där biståndshandläggare ställer frågan till äldre. Stadens kvalitetsuppföljning på individnivå innehåller till viss del liknande frågor som Socialstyrelsens brukarundersökning och visar historiskt på högre nöjdhet i förhållande till Socialstyrelsens brukarundersökning varför en försiktighet behöver tillämpas vid analys över tid. För Norrmalms stadsdelsnämnd ses generellt goda resultat som står sig väl i jämförelse med stadens övergripande resultat. Resultatet avseende den totala nöjdheten och tryggheten är högre än stadens snitt för vård- och omsorgsboende medan resultatet för hemtjänst inom nämndens ansvarsområde är i linje med stadens eller något sämre än stadens snitt. Stadens brukarundersökning för dagverksamhet baseras på resultatet för äldre med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd vilket kan innebära att resultatet avser verksamheter i andra stadsdelsområden inom Stockholm stad. Resultatet avseende totalomdömet, sammantaget nöjd med dagverksamheten, är sämre än föregående år och stadens snitt. Resultatet för nämndens dagverksamheter avseende sammantaget nöjd med dagverksamheterna är 96 procent vilket står sig väl i jämförelse med staden och det uppsatta årsmålet.

Äldrevänlig stad

Äldreomsorgens förebyggande arbete genom anhörigstöd, samverkan med civilsamhället, öppna seniorverksamheter, aktivitetscenter samt förebyggande hälsoåtgärder beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet, 1.4.

Trygg omsorg av god kvalitet

Äldre ska känna sig trygga med den vård och omsorg som ges. Den kommunala hemtjänsten har utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet, bland annat genom att se över riskbedömningar och egenkontroller, schemaläggning och personalens geografiska områdesindelning, samt genom regelbundna uppföljningar av kontinuiteten. Den kommunala hemtjänsten har förbättrat resultatet från föregående år genom stöd av riktade insatser för att på individnivå ta fram åtgärder för en hög kontinuitet. Fokus under 2021 för den kommunala hemtjänsten har varit att identifiera de hemtjänsttagare som har en låg kontinuitet genom systematiska egenkontroller av kontinuiteten utifrån stadsdelskontorets kriterier. Utifrån resultatet har sedan schemaplaneringen optimerats vilket har gett resultat även om

kommunfullmäktiges årsmål inte nås. Personalkontinuiteten för hemtjänsten inom nämndens ansvarsområde är marginellt lägre än stadens snitt och föregående års resultat. Utifrån resultatet av stadens kontinuitetsmätning behöver de påbörjade åtgärderna intensifieras ytterligare för att nå kommunfullmäktiges mål om 10 personer. Utifrån resultatet av kvalitetsuppföljning på individnivå avseende tidskontinuitet och frågan ”får du hjälp ungefär de tider du önskar” redovisar hemtjänsten inom nämndens ansvarsområde ett bättre resultat om 6 procentenheter från föregående år. Resultatet i år är en procentenhet lägre än stadens snitt.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har arbetat för att stärka personalkontinuiteten gällande sjuksköterskor. Detta har lett till en mer sammanhållen vård och omsorg för den äldre med färre personer involverade. För att ytterligare stärka kvaliteten har arbetet med avsatt tid på schemat för kvalitets- och utvecklingsfrågor för sjuksköterskor planerats in under våren. Under hösten har avsatt tid i schemat ersatts av kompetensutveckling i annan form bland annat i förskrivningsrätt inkontinens.

Under året har förvaltningen utbildat två språkombud i hemtjänsten. Syftet med språkombuden är att skapa ett verksamhetsnära systematiskt lärande. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har genom stöd av kompetensutvecklingsmedel arbetat riktat med språkstödande insatser i form av utbildning i kommunikation och dokumentation i det svenska språket och läsförståelse.

Som ett led i att tillgänglighetsanpassa verksamheterna har förvaltningen under året arbetat med hörselfrämjande åtgärder så som inköp av hörslina till stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi, dagverksamheterna och den kommunövergripande öppna mötesplatsen. Den kommunala hemtjänsten har arbetat för att öka tillgängligheten vilket syns i resultatet för kvalitetsuppföljning på individnivå där enheten förbättrat sitt resultat med 11 procentenheter utifrån frågan om det är lätt att komma i kontakt med hemtjänsten. Arbetet med att öka tillgängligheten har pågått under året och kommer att fortsätta under 2022.

Utifrån resultatet från förvaltningens systematiska avtals-, uppdrags- och verksamhetsuppföljningar anses hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboende inom nämndens ansvarsområde bedrivas i enlighet med gällande lagar och riktlinjer. Under våren genomfördes en granskning av Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende som drivs av Attendo på entreprenad. Förvaltningen skickade en begäran avseende hur kohortvården bedrivits, hur de verkar för att följa den grundlagsskyddade meddelarfriheten och meddelarskyddet samt att verksamheten skulle inkomma med en redogörelse för omständigheterna där en medarbetare fick en erinran. Förvaltningen utförde även flera oanmälda besök och avtalsuppföljningar. Utifrån granskningen framkom att verksamheten vad gäller hälso- och sjukvård i stort är välfungerande. Förvaltningen bedömde att förtroendet kan återställas och att det finns anledning att sätta tilltro till att Attendo AB kan fullfölja avtalet enligt gällande avtalsvillkor i enlighet med de åtgärder som presenterats för förvaltningen. Nämnden redovisade en separat rapport i juni 2021.

Med stöd av medel från god och nära vård har flera satsningar genomförts. Bland annat för att utveckla arbetet med beteendemässiga och psykiska symptom vid demenssjukdom, BPSD-problematik, och personcentrering via projektanställning. Medlen har även möjliggjort

införandet av digital signering av läkemedel vilket ger förutsättningar för en ökad spårbarhet, patientsäkerhet och trygghet. Införandet påbörjades under hösten och kommer att fortsätta under 2022. Under hösten har även en processledare i dokumentation anställts i samverkan med Östermalms stadsdelsförvaltning som ett led i att höja kvaliteten i social- och hälso- och sjukvårdsdokumentationen.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad har fått vidareutbildning i VODOK (journalssystemet för hälso- och sjukvårdspersonal). Den utökade kunskapen skapar förutsättningar för en säker vård som är individanpassad. Utbildning i avvikelshantering har genomförts till hälso- och sjukvårdspersonal på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Kunskapen om varför det är viktigt att avvikelser skrivs har ökat vilket har lett till att flera avvikelser nu registreras, vilket i sin tur är viktigt i det förebyggande kvalitetsarbete som bedrivs. Satsningar på kompetens, riskanalyser och bedömningar av följsamhet till basal hygien- och klädrutin har genomförts systematiskt för att minska smittspridning och samtidigt upprätthålla en rättssäker biståndshandläggning och kvalitet i omvårdnadsinsatserna. Under året har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboenden i egen regi avslutat utbildning i palliativ vård och deltagarna har blivit Palliativa ombud. De palliativa ombuden ingår i stadsdelen palliativa nätverk som under 2022 kommer fortsätta arbetet med WHO fyra hörnstenar i palliativvård. Beställarenheten har fått generell kunskapspåfyllning i palliativ vård samt specifikt kring insatser en person som vårdas palliativt är i behov av.

Som ett led i omställning till en god och nära vård har förvaltningens beställarenhet byggt upp en väl fungerande samverkan med primärvård, minnesmottagning och hemtjänst. Under året har samverkansmöten skett med primärvården och hemtjänsten enligt enhetens plan. Förvaltningen genomför kontinuerligt anpassningar för att ändamålet i lagstiftningen om samverkan vid utskrivning (LUS) ska uppfyllas.

För att skapa en trygg och hållbar hemgång för personer som skrivs ut från slutenvård kan äldre erbjudas Tryggt mottagande i hemmet. Förvaltningen har sedan tidigare ett samarbete med Kungsholmens stadsdelsförvaltning gällande Tryggt mottagande i hemmet där medarbetarna har sin tillhörighet till Kungsholmens stadsdelsnämnd men utför uppdrag åt Norrmalms stadsdelsnämnd. Teamet för Tryggt mottagande återgick till sitt kärnuppdrag den 1 februari efter att ha ingått i förstärkningsteam. Under perioden februari-mitten av december har 33 personer haft insatsen tryggt mottagande i hemmet, varav 15 män och 18 kvinnor. Insatsen följs upp i samband med uppföljning av biståndsbeslut och via medarbetare i Tryggt mottagande. Upplevelsen av insatsen är fortsatt god vilket bekräftar att den ger bra förutsättningar för en trygg och säker utskrivning från sjukhus.

En trygg omsorg grundas även på personalens kompetens att möta äldre utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Den kommunala hemtjänsten har vidareutvecklat arbetet med demensteam genom satsningar på utbildningar, reflektion och egna mötesforum där medarbetarna omsätter kunskapen i praktiken. En utbildningssatsning i psykisk ohälsa har genomförts för att ge medarbetare kunskaper och konkreta tips för hur de ska kunna hantera situationer där äldre visar tecken på psykisk ohälsa samt för att skapa förutsättningar att starta ett specialiserat team för psykisk ohälsa. Beställarenheten har under året slutfört certifieringen

av Stjärnmärkt demens. Den övergripande handlingsplanen för suicid har implementerats under året och utifrån den har lokala handlingsplaner upprättats. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har ökat kunskapen och användandet av BPSD – registrering som en metod att utreda behov hos personer med demenssjukdom och skapa personcentrerade bemötandeplaner. Samtliga demensavdelningar har BPSD-administratörer som ett led i att tillvarata analysen och omvårdnadsåtgärder från de nationella registren.

Delaktighet och personcentrerad vård och omsorg

Kvalitetsuppföljningen på individnivå för hemtjänst inom nämndens ansvarsområde visar att den enskildes upplevelse av att ha deltagit i planeringen av insatsernas utförande är i linje med föregående års resultat. Upplevelsen av att hjälpen ges så som överenskommet är 93 procent vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Arbetet med ramtid fortgår för att den äldre ska ha inflytande och känna delaktighet i sin vardag. Resultatet för vård- och omsorgsboende är 95 procent avseende påverkansmöjlighet på hjälpen och är högre än stadens snitt.

Intern samverkan är viktig för att ge en personcentrerad vård och omsorg. Under året har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi integrerat teamarbetet ytterligare i inflyttningsprocessen genom att klargöra roller och uppföljningsansvar.

Handläggningsprocessen ska vara rättssäker, likställd och äldre ska behandlas och bemötas likvärdig, jämställt och respektfullt. Utifrån beställarenhetens brukardialog framkommer en hög upplevelse av delaktighet i utredningen och en hög andel domar är i linje med nämndens beslut.

Samtliga enheter har under året intensifierat arbetet med värdegrunden. Bland annat har nämndens vård och omsorgsboende i egen regi använt sig av den Nationella värdegrundens vägledningsmaterial tillsammans med personalen för att systematiskt förankra, hitta gemensamma arbetssätt och reflektera kring värdeorden.

Aktiviteter, egen tid och utevistelse

Under året har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi utökat aktiviteterna utomhus och resultatet från kvalitetsuppföljning på individnivå kopplat till utevistelse har förbättrats med 5 procentenheter från föregående år. Utifrån resultatet av kvalitetsuppföljning på individnivå för vård- och omsorgsboende ses en marginell försämring avseende om personalen har tid att sitta ner en stund och prata. Under hösten har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi implementerat den *Praktiska turen* som ett led i arbetet med egen tid. Arbetssättet innebär att en utökad resurs alltid befinner sig i det allmänna utrymmet för att möjliggöra tid för spontana personcentrerade aktiviteter, bakning och att involvera de boenden i olika moment i vardagen.

Till följd av pandemin har inte avdelningsgemensamma aktiviteter kunnat genomföras i den utsträckning som planerats, aktiviteterna har genomförts enskilt eller med ett begränsat antal deltagare inom samma avdelning. För att vidareutveckla arbetssätten kring aktiviteter har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi anställt ytterligare en arbetsterapeut. Ett samarbete mellan arbetsterapeuten och en inredningsarkitekt har resulterat i en översyn av inventariers placering, inköp av nya inventarier och förändring av inomhusmiljön. I syfte att främja en högre aktivitetsnivå för boende med demensdiagnos har inköp av terapigosedjur

genomförts.

Vård- och omsorgsboenden inom nämndens ansvarsområde har beviljats medel för att varje vecka ta emot ungdomsbesök, vilka syftar till att skapa meningsfulla möten mellan generationer och ge unga en utvecklande start i arbetslivet. Till följd av pandemin har besöken utformats i enlighet med rekommendationer för att minska smittspridning. Besöken har i stor utsträckning skett utomhus. Ungdomarna har även gjort en julkalender som pryder avdelningarna. I syfte att upprätthålla kontakt och minska den ofrivilliga ensamheten har ungdomarna även gjort bildspel, spelat in digitala hälsningar, ritat teckningar och skrivit brev då de inte har kunnat besöka boendet.

Inom dagverksamheten har upplevelsen av att kunna påverka vilka aktiviteter som ska finnas ökat men är fortfarande under stadens snitt. Nämndens dagverksamheter arbetar med att öka inflytandet i innehållet av aktiviteterna genom att inhämta synpunkter och förslag utifrån gästernas intresse. Under året har dagverksamheterna utvecklat aktiviteterna utomhus bland annat genom att genomföra gemensam grillning och dagliga promenader.

Kost och måltidsmiljö

Med utökade dietistresurser har förvaltningen kunnat genomföra kompetenshöjande insatser kopplat till måltid och förbyggande av undernäring till samtliga medarbetare på hemtjänst, beställarenhet och vård- och omsorgsboende. Praktiska moment, så som tillagning av proteinrika mellanmål till äldre har varvats med teoretiska inslag och gruppdiskussioner för personal inom hemtjänsten och på Servicehuset. Även sjuksköterskor på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad har genomfört en halvdagsutbildning inom nutrition

Förvaltningen har ökat dialogen med tillagningskök och tydliggjort uppföljningsförfarandet. Tillbehör som serveras till måltiderna lagas på plats på varje avdelning vid samtliga måltider. Detta kan ha bidragit till att nöjdheten med maten som serveras har ökat med 5 procentenheter från senaste mätningen av kvalitetsuppföljning på individnivå 2019 på vård- och omsorgsboende. Ökningen ses också i resultatet för stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi med en ökning med 15 procentenheter från föregående mätning.

Utifrån resultatet från kvalitetsuppföljning på individnivå för vård- och omsorgsboende ses en förbättring avseende nöjdheten med måltidssituationen med 4 procentenheter från senaste mätningen. Utifrån resultatet från måltidsobservationerna på stadsdelsnämndens vård och omsorgsboende i egen regi framkommer att arbetet med livsmedelshygien har förbättrats från föregående mätning. För att skapa en bra måltidssituation har fokus legat på den omgivande miljön och att öka delaktigheten i måltiden. Bland annat har karotter i olika storlekar köpts in för att möjliggöra att utifrån förmåga ta av maten på egen hand. En dukningstävling har hållits på Offentliga måltidens dag där jury bestående av representant från Pensionärsrådet och stadsdelens dietist och syn- och hörselinstruktör utsåg vinnare. Flera aktiviteter har genomförts under året med stöd av medel från matlyftet bland annat mellanmålsfest, mellanmålsworkshops tillsammans med boende, två glassfester, äppelfest och en grillfest på innergården där även anhöriga bjöds in. Lucia- och Nobeldagen uppmärksammades bland annat genom festligare fika, trerätters lunch med anpassad dukning.

Nattfastemätningen på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på

entreprenad visar att 74 procent har en nattfasta som understiger 11 timmar, vilket är i enlighet med rekommendationen. Utifrån resultatet framkommer att arbetet för att minska nattfastan behöver fortgå bland annat genom att erbjuda nattmål i högre utsträckning.

Välfärdsteknik

För att skapa långsiktiga satsningar på kvalitetsutveckling inom kärnverksamheten behövs ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap i förändring. Mot bakgrund av det har äldreomsorgens chefer och ledare under året kompetensutvecklats i förändringsledning och digitalt förändringsledarskap.

För att möjliggöra effektiva innovationssatsningar och digitalisering med den äldre i fokus har förvaltningen ett nätverk med digitala ombud från varje enhet inom äldreomsorgen. Nätverkets syfte är att återföra och ta del av goda exempel mellan verksamheterna och i staden. Nätverket har under året fokuserat på att öka verksamheternas gemensamma digitala kompetens genom korta utbildningsavsnitt, information om befintliga system och omvärldsbevakning. Förvaltningen har tillsammans med innerstadsdelarna initierat ett nätverk som ett sätt att samordna initiativ för att effektivisera digitaliseringsutvecklingen.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har genom utökade arbetsterapeutresurser utvecklat aktiviteter med hjälp av välfärdsteknik. Ett aktivitetsrum med biograf har iordningställts som öppnar upp för samvaro i mindre grupper och utbildning till medarbetare har getts i hur befintlig välfärdsteknik kan användas. Medarbetare inom äldreomsorgen har även möjlighet att få individuellt IT-stöd en gång i veckan för att bli mer bekväma med tekniken och för att öka den digitala mognaden hos äldre.

Förvaltningen följer de stadsgemensamma initiativen smarta lås och digital tillsyn och inväntar att denna teknik kan börja användas. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi erbjuder digitala inköp som ett alternativ till inköp i fysisk butik.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen arbetar för att motverka undernäring och felnäring bland äldre, vilket bidrar till att nå mål nummer två, ingen hunger. Detta sker genom kartläggning av nattfastan, måltidsobservationer och praktisk och teoretisk utbildning i samverkan med förvaltningens dietist.

Förvaltningens verksamheter har upprättat lokala handlingsplaner för bemötande vid suicidrisk. Vidare mäter beställarenheten följsamheten till ledorden för att uppnå en rättssäker myndighetsutövning med fokus på klienten, vilket ligger i linje med mål nummer tre om god hälsa.

Mål 10 om minskad ojämlikhet får en direkt betydelse i verksamheternas arbete för att synliggöra och medvetandegöra de nationella minoriteterna. Förvaltningen arbetar med att medvetandegöra och höja kunskaperna gällande nationella minoriteters rättigheter, bland annat genom att uppmärksamma nationella minoriteters viktiga dagar. Då minoritetslagstiftningen bygger på självidentifikation lämnas en broschyr över nationella minoriteters rättigheter till samtliga som ansöker om bistånd, informationen i broschyren finns översatt till minoritetsspråken.

En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukardialoger för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Av resultatet från kvalitetsuppföljning på individnivå gällande vård- och omsorgsboende ses en generell lägre nöjdhet och trygghet hos män än hos kvinnor. Resultatet behöver analyseras ytterligare och sammanvägas med andra resultat för att utveckla kvaliteten inom äldreomsorgens verksamheter. Äldreomsorgens beställarenhet har tagit fram en normkritisk intervjuguide som används vid ansökan om bistånd. En föreläsning om jämställdhet har genomförts och en poddcirkel har upprättats i syfte att diskutera äldre HBTQ-personers erfarenheter. Äldreomsorgens arbete med jämställdhet och för att minska ojämlikhet bidrar till mål 5 och 10 i Agenda 2030.

I enlighet med Regeringsbeslutet om en handlingsplan om en giftfri vardag så ser verksamheterna över vilka produkter som används i vardagsmiljön. Detta arbete motsvarar även ambitionerna i mål 12.

Goda exempel

- Beställarenheten vann årets kvalitetsutmärkelse. Enhetens styrkor är en väl utvecklad samverkan, en intern kvalitetssäkring för en rättssäker myndighetsutövning samt ett aktivt medarbetarskap och ett personcentrerat förhållningssätt.
- Beställarenheten har slutfört certifiering i Stjärnmärkt demens under året.
- Det systematiska brandskyddsarbetet har utvecklats inom nämndens utförarverksamheter, bland annat har nya rutiner upprättats och utbildning i brandskydd till medarbetarna har genomförts.
- Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har iordningsställt ett aktivitetsrum med biograf. Biografen möjliggör samvaro i mindre grupper, möjlighet till digitala kontakter med anhöriga, filmvisning och digitala aktiviteter.
- Förvaltningen har ökat dialogen med tillagningskök och tydliggjort uppföljningsförfarandet. Tillbehör som serveras till måltiderna lagas på plats på varje avdelning vid samtliga måltider.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				62 %	70 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön). Indikatorns resultat baseras i år på resultat från frågan "Är du nöjd med måltidssituationen" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat på indikator från föregående år är svår att göra. Nämndens resultat är 94,5 procent på totalen, 95,7 procent för män och 94 procent för kvinnor. Nämndens resultat är 4 procentenheter högre än stadens totala resultat samt 4 procentenheter högre än staden avseende män och kvinnor. För att skapa en bra måltidssituation har fokus legat på den omgivande miljön och att öka delaktigheten i måltiden. Bland annat har karotter i olika storlekar köpts in för att möjliggöra att utifrån förmåga ta av maten på egen hand.							
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				58 %	60 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(Grön) Indikatorns resultat baseras i år på resultat från frågan "Får du komma ut i den utsträckning som du önskar?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år är svåra att göra. Nämndens resultat är 73,4 procent på totalen, 71,4 procent för män och 74,1 procent för kvinnor. Nämndens resultat är 9 procentenheter högre än stadens totala resultat samt 7 procentenheter högre än staden avseende män och 10 procentenheter högre än staden avseende kvinnor. Under året har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi utökat aktiviteterna utomhus.							
  Andel digital natttillsyn i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Normmalms stadsdelsförvaltning utgör inte en av pilotstadsdelarna gällande digital tillsyn.							
  Andel digitala inköp i hemtjänsten					5 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Det finns idag inget digitalt stöd eller en mätmetod framtagen för att mäta indikatorn varför inget resultat för indikatorn kan ges. Den kommunala hemtjänsten erbjuder digitala inköp som ett alternativ utefter den enskildes önskemål.							
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				81 %	86 %	86 %	2021
Analys (Gul). Utfallet baseras på resultatet på kvalitetsuppföljning på individnivå. Utifrån resultatet från kvalitetsuppföljningar på individnivå gällande hemtjänst kan två frågor sammanvägas: "Får du hjälpen så som ni kommit överens om" där det totala resultatet är 93,3 procent, utfallet för män är 93,5 procent och utfallet för kvinnor är 93,3 procent. Nämndens resultat är 2 procentenheter lägre än stadens totala resultat samt 1 procentenhet lägre än stadens resultat för män och 2 procentenheter lägre för kvinnor. Nämndens resultat är något högre än resultatet för kvalitetsuppföljning på individnivå föregående år. "Har du deltagit i planeringen om hur den beviljade hjälpen ska utföras" där det totala resultatet är 69,8 procent, utfallet för män är 71,1 procent och utfallet för kvinnor är 69,4 procent. Nämndens resultat är 10 procentenheter lägre än stadens totala resultat samt 8 procentenheter lägre än stadens resultat för män och 10 procentenheter lägre för kvinnor. Nämndens resultat är i linje med resultatet för kvalitetsuppföljning på individnivå föregående år. Hemtjänsten arbetar med att stärka äldres delaktighet i genomförandeplanen och kontaktmannaskapets uppdrag i syfte att den äldres insatser ska utföras på det sätt som önskas.							
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				71 %	78 %	78 %	2021
Analys (Grön) Utfallet baseras på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs". Detta gör att jämförelse med resultat på indikatorn från föregående år är svår att göra. Nämndens resultat är 90 procent på totalen, 81 procent för män och 93,9 procent för kvinnor. Nämndens resultat är 5 procentenheter högre än stadens på totalen samt 6 procentenheter högre än stadens resultat för kvinnor och 1 procentenhet lägre än staden för män. Skillnader mellan män och kvinnor ses även i resultatet för staden. Nämndens vård- och omsorgsboenden har under året utvecklat genomförandeplanerna för att tydligare beskriva den enskildes önskemål.							
  Andel smarta lås i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Äldreförvaltningen har olika implementeringsperioder för smarta lås. Innerstadsdelarna är enligt plan sist ut vilket gör att resultatet är 0, 2021.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				79 %	82 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Resultatet hämtas från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten". Detta medför svårigheter att analysera resultatet med föregående eftersom resultaten är hämtade från olika undersökningar. Nämndens resultat är 86,3 procent på totalen, 89,5 procent avseende män och 85 procent för kvinnor. Nämndens resultat är 2 procentenheter lägre än stadens på totalen och för kvinnor och i linje med stadens resultat avseende män. En trygg omsorg grundas även på personalens kompetens att möta äldre utifrån deras individuella behov och förutsättningar. En utbildningssatsning i psykisk ohälsa har genomförts för medarbetare i den kommunala hemtjänsten. Detta för att ge medarbetare kunskaper och konkreta tips för hur de ska kunna hantera situationer där äldre visar tecken på psykisk ohälsa samt för att skapa förutsättningar att starta ett specialiserat team för psykisk ohälsa							
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				86 %	88 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Resultatet hämtas från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Hur tryggt eller otryggt känns det att bo på ditt äldreboende". Detta medför svårigheter att analysera resultatet med föregående års utfall eftersom resultaten är hämtade från olika undersökningar. Nämndens resultat är 92 procent på totalen, 82,6 procent för män och 96,2 procent för kvinnor. Nämndens resultat är 3 procentenheter högre än stadens totala resultat, 6 procentenheter högre avseende kvinnor och 4 procentenheter lägre än stadens resultat för män. Skillnader mellan könen ses även i stadens snitt. En trygg omsorg grundas även på personalens kompetens att möta äldre utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har ökat kunskapen och användandet av BPSD – registrering (beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom) som en metod att utreda behov hos personer med demenssjukdom och skapa personcentrerade bemötandeplaner.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	88 %	75 %	92 %	95 %	93 %	93 %	2021
Analys Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Svarsfrekvensen i år är 58 procent vilket innebär att 18 har besvarat enkäten varav 4 män. Ur ett verksamhetsperspektiv nås årsmålet då resultatet för nämndens dagverksamheter Mimer och Klockhuset är 96 procent. Resultatet är två procentenheter lägre än stadens snitt och en procentenhet lägre än föregående års resultat. För män är resultatet 100 procent vilket är en förbättring från föregående år medan för kvinnor är resultatet 94 procent vilket är lägre än föregående års resultat. Det innebär att nämndens dagverksamheter redovisar ett resultat över årsmålet medan resultatet för de med dagverksamhet i annan stadsdel är lägre varför nämnden inte når årsmålet på totalen.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				80 %	86 %	86 %	2021
Analys (Grön) Resultatet hämtas från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har". Detta medför svårigheter att analysera resultatet med föregående eftersom resultaten är hämtade från olika undersökningar. Nämndens resultat är 88,7 procent på totalen, 89,4 procent för män och 88,5 procent för kvinnor. Nämndens resultat är i linje med stadens totala resultat, 1 procentenhet lägre än stadens resultat för män och 1 procentenhet högre för kvinnor. För att uppnå en ökad nöjdhet har den äldres delaktighet stärkts i genomförandeplanen och kontaktmannaskapets uppdrag i syfte att den äldres insatser ska utföras på det sätt som önskas.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				80 %	82 %	82 %	2021
Analys (Grön) Resultatet hämtas från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende". Detta medför svårigheter att analysera resultatet med föregående år då resultaten är hämtade från olika undersökningar. Nämndens resultat är 88,4 procent på totalen, 82,6 procent för män och 90,7 procent för							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
kvinnor. Nämndens resultat är 4 procentenheter högre än stadens totala resultat, 6 procentenheter högre än staden för kvinnor och 1 procentenhet högre för män. Skillnader mellan könen ses även i stadens snitt. Nämndens vård och omsorgsboende i egen regi har under året intensifierat arbetet med värdegrunden. Bland annat har den Nationella värdegrundens vägledningmaterial använts tillsammans med personalen för att systematiskt förankra, hitta gemensamma arbetssätt och reflektera kring värdeorden som ett led i arbetet med ökad nöjdhet.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,1			11,9	10	Max 10 personer	2021
Analys Resultatet tas fram genom en kontinuitetsmätning som genomförs av stadsledningskontoret under hösten. Mätningen utförs för samtliga hemtjänstutförare oavsett regiform. Nämndens och kommunfullmäktiges årsmål uppnås inte och nämndens resultat är något högre än stadens snitt. Årets resultat för privat regi är 11,8 personer och för kommunal regi 13 personer. Den kommunala hemtjänsten har förbättrat sitt resultat sedan föregående mätning medan privata utförare har försämrat sitt resultat. Fokus under 2021 för den kommunala hemtjänsten har varit att identifiera de hemtjänsttagare som har en låg kontinuitet genom systematiska egenkontroller av kontinuiteten utifrån stadsdelskontorets kriterier. Utifrån resultatet har sedan schemaplaneringen optimerats vilket har gett resultat även om kommunfullmäktiges årsmål inte nås.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvarsfördelning och kostnadsansvar för personer över 65 år i behov av insatser från individ- och familjeomsorgen eller socialpsykiatri	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna se över indikatorerna utifrån såväl ett äldre- som ett verksamhetsperspektiv inom äldreomsorgen i syfte att i samband med Essets införande komplettera eller ersätta underlagen för desamma, eller ändra indikatorer inom verksamhetsområdet	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete kring personal- och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen samt vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden	2021-01-01	2021-06-30	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur avtals- och verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen ska organiseras	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete stadsdelsnämnderna och Micasa genomföra en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden och att ta fram förslag på förbättringsåtgärder	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram och införa ett obligatoriskt introduktions- och traineeprogram för enhetschefer inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna undersöka förutsättningarna för att driva viss profilboende-verksamhet i egen regi	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra ett pilotprojekt med daglig verksamhet för personer med lättare intellektuell funktionsnedsättning integrerad på ett av stadens äldreboenden	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna pilottesta elektroniska inkontinensutredningshjälpmedel i syfte att utreda om ett breddinförande är lämpligt.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och införa utsedd biståndshandläggare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av äldreomsorg för förvaltningsområdet judiska och romska i samråd med de berörda nationella minoriteterna	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Äldrenämnden har tagit stöd av Äldrecentrum för att utreda frågan. Rapporten bedöms inte kunna färdigställas innan årets slut.			
✓ Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens hälso- och sjukvårdsorganisation kan stärkas i syfte att säkerställa likställighet och tillgång till likvärdig vård och omsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 pers per 14 dagar	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna se över hörselmiljöerna ur ett verksamhetsperspektiv inom stadens äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka eventuella områden inom äldreomsorgen som med fördel kan organiseras inom stadens äldreregionområden	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsgemensam bottenplatta för anhörigstöd inom äldreområdet	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram och införa en obligatorisk introduktionsutbildning för alla medarbetare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna testa möjligheten att genom tekniska lösningar öka rörelsefriheten för boende med demens vid vård- och omsorgsboende samt identifiera eventuella etiska problem som behöver hanteras kopplat till detta	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.5.1 Äldre är trygga och har en individuellt anpassad vård och omsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: personer över 65 år.

Äldre som är i behov av vård och omsorg ges insatser av god kvalitet och biståndsbedömningen är rättssäker och likställd. För att öka äldres delaktighet, självbestämmande och trygghet ska äldreomsorgens nationella värdegrund genomsyra arbetet i verksamheterna. Personal ska ha relevant kunskap för att möta den äldres individuella behov. Ett fortsatt prioriterat område är att erbjuda riktat stöd till personer med demens eller kognitiv svikt. Äldre i behov av stöd från flera huvudmän ges ett samordnat stöd. Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen, öka tryggheten och valfriheten samt minska den ofrivilliga ensamheten för de äldre. Beviljade insatser ska systematiskt följas upp för att säkra en god kvalitet.

Förväntat resultat

Äldre är trygga, nöjda och kan påverka innehållet i hur hjälpen ska utföras. Handläggningsprocessen är rättssäker, likställd och beslutet är anpassat efter den äldres behov.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel medarbetare inom äldreomsorgens utförarverksamheter i egen regi som genomfört webbutbildningen Demens ABC	68 %	63 %	70 %		70 %		VB 2021
Analys Nämndens årsmål nås inte för totalen. För andel kvinnor nås årsmålet. För den kommunala hemtjänsten och den förebyggande enheten nås årsmålet. Stadsdelsnämndens boende i egen regi är Silviahemscertifierade och kommer att förnya sin Silviahemscertifiering under 2022 för att erhålla en gemensam kunskapsbas gällande demens som kompletterar webbutbildningen Demens ABC. Verksamheterna arbetar för att samtliga medarbetare ska ha genomgått utbildningen men konstaterar att flera timanställda inte genomfört utbildningen i år.							
 ♀ Andel omsorgstagare som upplever att måltiderna på dagverksamheten är en trevlig stund på dagen.	100 %				90 %		2021
Analys Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Svarsfrekvensen i år är 58 procent vilket innebär att 18 har besvarat enkäten. Ingen könsuppdelad statistik redovisas i denna rapport. För nämndens dagverksamhet Mimer ses en förbättring av resultatet med 12 procentenheter från föregående år, ingen könsuppdelad statistik finns att tillgå. För nämndens dagverksamhet Klockhuset är det totala resultatet 100 procent vilket är högre än resultatet för föregående år. Resultatet avseende kvinnor är 100 procent vilket är i linje med föregående års resultat och för män har resultatet förbättrats med 3 procentenheter från föregående år.							
 ♀ Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst.	72,3 %	62,4 %	75,8 %		75 %		VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
<p>Nämnden når inte årsmålet och nämndens resultat är något sämre än föregående års resultat och stadens snitt. Andelen som upplever att de alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen är högre än stadens snitt och har ökat sedan föregående år. Utfallet för kvinnor är i linje med nämndens årsmål medan männens utfall är lägre vilket även syns i stadens resultat. Den kontinuitetsmätning som utförs av SLK redovisas inte uppdelat på kön vilket medför att upplevelsen inte går att jämföra med den faktiska kontinuiteten. Männerna anses ändå sammantaget mer nöjda med hemtjänsten än kvinnor och årsmålet för den indikatorn nås för båda könen. Den kommunala hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten genom en genomlysning av verksamhetens hemtjänsttagare för att på individnivå identifiera de med lägst kontinuitet och sätta in åtgärder i schemaplanering för att öka kontinuiteten. Schemalaggningen för de med högst kontinuitet analyseras för att hitta åtgärder att överföra på de med lägst kontinuitet.</p>							
 	Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på dagverksamhet	80 %			95 %		2021
Analys							
<p>Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Svartfrekvensen i år är 58 procent vilket innebär att 18 har besvarat enkäten. Ingen könsuppdelas statistik redovisas i denna rapport. Ur ett verksamhetsperspektiv är resultatet för nämndens dagverksamheter Mimer och Klockhuset 91 procent, vilket är högre än stadens snitt men ett försämrat resultat från föregående år med 2 procentenheter. För män nås årsmålet och en förbättring ses från föregående år medan för kvinnor nås inte årsmålet och resultatet är lägre än föregående års resultat. Nämndens dagverksamheter arbetar med att skapa ett meningsfullt innehåll i aktiviteterna genom att efterfråga gästernas intresse för att så långt som möjligt tillgodose individperspektiv i aktiviteterna. Till följd av covid-19-pandemin har aktiviteterna planerats utifrån aktuella rekommendationerna. Ett fokusområde under året har varit att utveckla utomhusaktiviteterna på dagverksamheterna vilket har lett till utökat innehåll som skapar fler valmöjligheter. Aktiviteterna är ett fortsatt utvecklingsområde inför 2022.</p>							
 	Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på vård- och omsorgsboende	70,9 %	71,4 %	70,6 %	64 %	70 %	2021
Analys							
<p>Resultatet hämtas från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Är du nöjd med de aktiviteter som erbjuds". Detta medför svårigheter att analysera resultatet med föregående års utfall eftersom resultaten är hämtade från olika undersökningar. Nämndens resultat är högre än stadens totala resultat samt resultat avseende män och kvinnor.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera och utvärdera stadens mat- och måltidspolicyn i äldreomsorgens verksamheter	2020-01-01	2021-12-31	
 Medarbetare inom äldreomsorgens utförarverksamheter genomgår kompetenshöjande insatser i Äldreomsorgens Vårdegrund	2021-01-01	2021-12-31	
 Medarbetare inom äldreomsorgens verksamheter genomför kompetenshöjande insatser i jämställdhet	2021-01-01	2021-12-31	
 Skapa ett nätverk med palliativa ombud	2021-01-01	2021-12-31	
 Team för psykisk ohälsa startas upp i hemtjänst i egen regi	2021-01-01	2021-12-31	Avvikelse
Analys			
<p>Målsättningen under året var att starta ett specialiserat team för psykisk ohälsa. Vid en inventering av nuvarande kunskapsläge hos medarbetare gjordes bedömningen att en gemensam kompetenssatsning krävdes för att ge teamet relevant kunskap inom området innan teamet startas upp. Kompetenssatsningen genomfördes under hösten och teamet för psykisk ohälsa planeras att startas upp under 2022.</p>			
 Vidareutveckla kunskapen inom äldreomsorgens enheter om normer och säkerställa ett gott bemötande av äldre hbtq-personer	2020-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldreomsorgens utförarverksamheter tar fram en årsplan för ett systematiskt kompetenshöjande arbete	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* har uppfyllts. Bedömningen grundas på att de fem verksamhetsområdesmålen som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts.

Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nedan följer i korthet det viktigaste insatserna för måluppfyllelse.

Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city. Inom förvaltningens olika platssamverkansorganisationer sker löpande samverkan med näringsliv gällande brottsförebyggande frågor och möjligheter till samverkan och samordning av aktiviteter och evenemang skapas. Förvaltningen har deltagit i flera grupper kring återstart av City tillsammans med fastighetsägare, Visit Stockholm och andra berörda förvaltningar och bolag i staden.

Arbetet med att bevaka nämndens behov av verksamheter i stadsutvecklingen i Hagastaden och Sabbatsbergsområdet har fortsatt under året. Förvaltningen har under hösten lämnat synpunkter under granskningen av detaljplanen för Östra Hagastaden samt lämnat synpunkter på systemhandlingen för de offentliga miljöerna i området.

Nämndens verksamheter genomför resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt och bidrar till att främja effektiva och hållbara transporter. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt. Fossilbränsleförbrukningen minskar och förvaltningens medarbetare har fått mer kunskap om hur de kan bidra till en mer klimatpositiv miljö. Under året har fler tjänstecyklar köpts in för att användas vid verksamhets- eller hembesök.

Platssamverkansprojektet På Sergels torg har under året bidragit till en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Projektet bidrar till att låta konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas bidrar till att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud.

Under året har en seniorvecka anordnats i syfte att erbjuda sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som ett led i att minska den ofrivilliga ensamheten och stärka hälsan. Vård- och omsorgsboende inom nämndens ansvarsområde har anordnat utomhuskonserter med artister och levande musik har även erbjudits i nämndens dagverksamheter.

Nämndens verksamheter har bidragit till att Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö och till att uppfylla målen i Agenda 2030. Miljö- och klimatåtgärder utförs i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Det kontinuerliga miljöarbetet innebär bland annat att verka

för minskad energiförbrukning, att stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena samt minska användningen av skadliga kemikalier. Nämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan antogs i december 2020 och förvaltningen har under året arbetat med att implementera denna i verksamheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppfyllts.

Näringslivsfrämjande arbete

Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city. Inom förvaltningens olika platssamverkansorganisationer sker löpande samverkan med näringsliv gällande brottsförebyggande frågor, möjligheter till samverkan och samordning av aktiviteter och evenemang.

Förvaltningen har deltagit i flera grupper kring återstart av City tillsammans med fastighetsägare, Visit Stockholm och andra berörda förvaltningar och bolag i staden. Förvaltningen har varit med och arrangerat återstartssamtal med polis, näringsliv och kultursektor tillsammans med finansroteln.

Genom trygghetsskapande åtgärder bidrar förvaltningen till ett fredligt och inkluderande samhälle, mål 16 i agendan. Genom att bidra till ett bättre näringslivsklimat bidrar förvaltningen till att fler arbetstillfällen skapas, och bidrar därmed till anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 8, i den globala agendan.

Nämndmål: 2.1.1. Stadsdelsområdet är levande och trivsamt

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, verksamma och besökare inom stadsdelsområdet

Förvaltningen vidareutvecklar sin samverkan med det lokala näringslivet. Där behov av platssamverkan identifieras arbetar förvaltningen tillsammans med Polismyndigheten, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra aktörer för att skapa strategier för en trygg offentlig miljö.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet i syfte att gemensamt utveckla ett levande, tryggt och trivsamt stadsdelsområde för boende, besökare och verksamma.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet är uppfyllt.

Arbetet med att bevaka nämndens behov av verksamheter i stadsutvecklingen i Hagastaden och Sabbatsbergsområdet har fortsatt under året. Förvaltningen har under hösten lämnat synpunkter under granskningen av detaljplanen för Östra Hagastaden samt lämnat synpunkter på systemhandlingen för de offentliga miljöerna i området. På uppdrag av nämnden har förvaltningen inlett en dialog med exploateringskontoret om att hitta en plats för en temporär skateyta samt utreda möjligheterna för en permanent yta för skate inom Östra Hagastaden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			6	0	Tas fram av nämnd	2021

Nämndmål: 2.2.1. Behov av samhällsservice uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom stadsdelsområdet tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs inom stadsdelsområdet har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppnåtts. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt.

Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten, i undantagsfall används andra transportmedel. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt. Fossilbränsleförbrukningen minskar och förvaltningens medarbetare har fått mer kunskap om hur de kan bidra till en mer klimatpositiv miljö. Under året har tjänstecyklar köpts in för att användas vid verksamhets- eller hembesök. Arbetet med hållbara transporter bidrar till två av de globala målen i Agenda 2030, att skapa en hållbar infrastruktur och att bekämpa klimatförändringarna.

Förvaltningens möten och deltagande i möten har i hög grad genomförts digitalt, vilket har bidragit till en minskning av klimatutsläpp. Digitala möten har varit en nödvändighet under pandemin, men andelen digitala möten förväntas ligga kvar på en högre nivå även när pandemin inte längre gör det tvingande. Utrustningen för digitala möten och livesändningar har uppgraderats och medarbetarnas kompetens att delta och leda olika former av digitala möten har ökat genom webbutbildningar.

Miljörevision av anläggningsentreprenörens maskinpark har genomförts under året och diskussion förs med entreprenören om redovisning av bränsletyper och fordonspark. En miljörevision av parkdriftsentreprenörens maskinpark är genomförd under perioden och resultatet visade inga anmärkningar.

Nämndmål: 2.3.1. Verksamheterna är fossilbränslefria och bidrar till en klimatpositiv miljö

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens transporter och resor är klimatsmarta. Arbetsmaskiner som används i nämndens verksamheter drivs på ett miljövänligt sätt.

Förväntat resultat

Fossilbränsleförbrukningen minskar. Förvaltningens medarbetare har mer kunskap kring hur de kan bidra till en mer klimatpositiv miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomförande av miljörevision av parkentreprenörens samt anläggningsentreprenörens maskinpark.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utredda miljösmart system för befintliga skräpkorgar.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Utredningen har startat under året och kommer fortgå under 2022.			
✓ Utvärdera och eventuellt komplettera elektronisk utrustning för att förenkla digital kommunikation.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål har uppnåtts.

Kultur för alla

Förskolorna arbetar i enlighet med program för barn och ungdomskultur i Stockholms stad, *kultur i ögonhöjd*. Programmet utgår bland annat ifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, de nationella kulturpolitiska målen, läroplanernas mål, Stockholms stads skolplan respektive förskoleplan samt program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Förskolan har fortsatt att ge barnen förutsättningar att utveckla sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama. Barnen har getts möjlighet att utveckla nyfikenhet och lust till eget kulturskapande.

Kulan är Stockholms stads mötesplats för samverkan mellan förskolan, skolan och kulturlivet. Under året har den så kallade *kulanpremien* utökats till 80 procent av ordinarie pris när kulturaktören kommer till verksamheten. Förskolorna har därmed i utökad omfattning haft möjlighet att erbjuda barnen kulturupplevelser lokalt på förskolan.

Tillsammans med barnen har verksamheten anordnat *förskolans dag* som genomförs årligen. På grund av pågående pandemi förflyttades arrangemanget även detta år till ett lokalt firande vid respektive förskola. Årets tema var lekar och aktiviteter med fokus på fysisk aktivitet. Förskolans dag har bidragit till att synliggöra barn, ge dem en röst samt uppleva glädje och gemenskap tillsammans.

Internationella barndagen den 20 november firas med anledning av FN:s antagande av konventionen för barns rättigheter den 20 november 1989. Nämndens förskolor har under året anordnat en ljusinstallation lokalt på förskolorna i samband med detta i syfte att synliggöra och uppmärksamma barns rättigheter och lika värde.

Platssamverkansprojektet På Sergels torg, har under året bidragit till en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Projektet bidrar till att låta

konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas för att bidra till att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud.

Under året har en seniorvecka anordnats i syfte att erbjuda sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som ett led i att minska den ofrivilliga ensamheten och stärka hälsan.

Verksamheten är välbesökt och har under året har flera nya besökare besökt seniorveckan, upptäckt mötesplatsen och börjat delta i olika aktiviteter. Seniorveckans program spreds via lokaltidningar, Facebook, bibliotek, hemtjänst och biståndshandläggare och hade deltagare från flera andra stadsdelsområden. Bland annat har deltagare på seniorveckan haft möjlighet att delta i Stockholmspromenader, inspirationsföreläsningar kopplat till hälsa och mat, kulturvandringar, musikupplevelser, samtal med föreläsare från de nationella minoriteterna och fysiska aktiviteter. Utifrån den utvärdering som genomförts efter seniorveckan upplevde 100 procent att aktiviteterna på seniorveckan var mycket bra eller bra. Förebyggande-enheten inom äldreavdelningen har under året tagit initiativ till lokala samverkansmöten med representanter från de nationella minoriteterna. Vid mötet diskuterades vilka möjligheter för samverkan som finns och hur verksamheterna kan lyfta fram och synliggöra målgrupperna. Samverkan har bland annat lett till att representanter för de nationella minoriteterna deltagit under seniorveckan.

Vård- och omsorgsboende inom nämndens ansvarsområde har anordnat utomhuskonserter med artister. Levande musik har även erbjudits i nämndens dagverksamheter. Programmet över den kommunövergripande öppna mötesplatsens aktiviteter sprids via Facebook, informationsskärmar, brevvetskick och anslag.

Nämndens vård- och omsorgsboenden i egen regi och på entreprenad har beviljats medel för att varje vecka ta emot ungdomsbesök, vilka syftar till att skapa meningsfulla möten mellan generationer och ge unga en utvecklande start i arbetslivet. Till följd av covid-19 har besöken skett utomhus och i enlighet med rekommendationer för att minska smittspridning.

Ungdomarna har även gjort en julkalender som pryder avdelningarna. I syfte att upprätthålla kontakt och minska den ofrivilliga ensamheten har ungdomarna även gjort bildspel, spelat in digitala hälsningar, ritat teckningar och skrivit brev då de inte har kunnat besöka boendet.

I samverkan med civilsamhället har aktiviteter i samband med loven erbjudits till nyanlända barn och ungdomar i form av bland annat dagsutflykter och simskola i skärgården via KFUM Ängsholmen och sommarfotboll via Norrtulls sportklubb i Vasaparken. Öppet hus har anordnats tillsammans med Kulturskolan och biblioteket i syfte att möjliggöra för fler att ta del av stadens utbud.

Under 2021 har fält-och fritidsenhetens samtliga verksamheter erbjudit kultur till stadsdelsområdets barn och ungdomar. Målgrupperna har tagit del av både workshops och föreställningar som erbjudits i verksamhetens egna lokaler/områden. Dessa verksamheter har genomförts i samverkan med exempelvis stadsbiblioteket, Östermalms fältgrupp, teaterföreningar och dansgrupper.

På Sergels torg

Platssamverkanprojektet På Sergels torg har erbjudit ett stort antal kostnadsfria konst- och kulturupplevelser. Aktiviteterna har genomförts utifrån gällande restriktioner och på ett

smittsäkert sätt. Bland annat har ett rosa moln av tyg svävat över torget, och det 600 kvadratmeter stora konstverket Flygande mattan har legat på torgets golv. Sedan början av sommaren har även DJ:s spelat för förbipasserande och olika musik- och dansupplevelser har tagit plats på torget. Genom ett samarbete med det feministiska konstnärskollektivet Misschiefs har performancekonstnärer tagit över Superellipsen. Platsspecifika stadsvandringar på och kring Sergels torg har genomförts, och under Pride-veckan med ett särskilt Pride-tema. Även under hösten och vintern har ett antal konstutställningar och konstinstallationer ägt rum på Sergels torg och i Superellipsen. Bland annat har en nyskapande plattform, Creative aquarium, för unga vuxna mellan 18-30 ägt rum under november med fokus på samtal, kultur och samskapande. Studio Bastarder har genomfört workshops om Sergels torg, Se eller synas, med olika fokusgrupper på Sergels torg. Fokusgrupper har varit uppsökande socialsekreterare och fältassistenter, ungdomar, Kulturtanter, ordningsvakter, medlemmar i KRIS (Kriminellas Revansch I Samhället). Ett samarbete med trafikkontorets satsning Vinterljus har resulterat i ett unikt ljusstak som pryder torget under vintern. Under adventssöndagarna har Sergels torg levandegjorts med köror som uppträtt. Konstinstallationer i olika former och av olika konstnärer har löpande funnits på platsen. Feriearbetande ungdomar har i samverkan med kulturförvaltningen arbetat med att ställa ut möbler, så att förbipasserande har kunnat stanna till och ta del av aktiviteterna. I år är det hundra år sedan det första riksdagsvalet med allmän och lika rösträtt. På Sergels torg uppmärksammades ett antal rösträttspionjärer i utställningen Hurra!.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

I syfte att befolka och aktivera den nordvästra delen av Vasaparken ut mot Odengatan, har en yogapaviljong, med plats för yoga och andra stillsamma aktiviteter, byggts och öppnades upp för allmänheten under våren. Vasaparkens dansbana har fått en ny segelduk med syfte att förbättra möjligheterna att använda dansbanan under olika väderlekar.

Förvaltningen har beställt en ny vattenlek till Vasaparkens parklek i form av en utvecklad dusch med många olika slags effekter, som installeras under 2022.

Planering för upprustning av lekytan på Norrbackagatan, vid Norrbackatäppan pågick under våren. Upprustningen startade i augusti och planeras pågå till våren 2022. En odlarförening för stadsodling i Norrbackatäppan har startats och den nya vattenleken i parken driftsattes i juni och har varit igång under sommaren.

Upprustning av den del av Observatorielunden som fungerar som skolgård åt Observatorielundens skola har pågått under sommaren och hösten 2021 med färdigställande i november. I upprustningen har byte av sliten utrustning och ytskikt skett. Åtgärderna bekostas av utbildningsförvaltningen.

Planering för upprustning av strandparken Blekholmsterrassen vid Klara Strand har pågått med projektering under året där bygghandlingar färdigställdes i november. I parken är bland annat en boulebana och ett mindre utegym planerade.

Dialog med SISAB och exploateringskontoret har skett för återställning av hundrastgården i Sankt Eriksparken som togs bort i samband med Rödabergsskolans upprustning.

Föreningsbidrag

Föreningsbidrag har under året beviljats till föreningar och frivilliga organisationer som bedriver verksamhet som stödjer eller kompletterar nämndens verksamhet avseende kultur, evenemang och aktiviteter. På grund av pandemin har aktiviteter under 2021 främst kunnat genomföras vid mindre kulturella sammankomster för äldre, integrationsarbete, fritidsaktiviteter för barn och unga samt stöd till volontärarbete för att hjälpa äldre under pandemin.

Stadens uppdaterade riktlinjer för föreningsbidrag har implementerats i nämndens rutiner i syfte att säkerställa att mottagande förening arbetar efter demokratiska värderingar.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

För platssamverkan Sergels torg har en vägledning tagits fram för hur konst, kultur och aktiviteter ska tillföras Sergels torg. Vägledningen omfattar en strategi för hur mål 11 om hållbara städer och mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen ska omfattas i gestaltnings- och programmeringsarbetet. Bland annat ska samtliga aktiviteter vara kostnadsfria och tillgängliga för alla. Innehållet ska rikta sig till flera olika målgrupper, planeringen ska omfatta medborgardialoger och ha ett medvetet mångfaldsperspektiv och jämställdhetsarbete i såväl vilka som får uppdrag som vad som erbjuds. Sergels torg som plattform för demokratiska uttryck ska värnas och hänsyn tas till platsens starka identitet som offentlig plats för alla. På Sergels torg uppmärksammar demokratins genombrott i Sverige genom utställningar, evenemang och genom att återkommande uppdra konstnärer att gestalta talarstolen som symbol för det fria ordet och dess kraft på Sergels torg.

Goda exempel

- Trots restriktioner har På Sergels torg erbjudit en mängd spännande och kostnadsfria konst- och kulturaktiviteter.
- Arbete för en tillfällig yta för skate inom etableringsområdet för Östra Hagastaden har påbörjats.
- Inom ramen för utvecklingen av Östra Hagastaden har önskemål om permanent skateyta har lämnats till exploateringskontoret.
- Under året har en seniorvecka anordnats i syfte att erbjuda sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som ett led i att minska den ofrivilliga ensamheten och stärka hälsan. Utifrån den utvärdering som genomförts efter seniorveckan upplevde 100 procent att aktiviteterna på seniorveckan var mycket bra eller bra.
- Teaterbesök har genomförts utomhus till flera förskolor, för att kunna erbjuda kulturupplevelser även under pandemin.
- Förvaltningens förskolor har haft författarbesök. Under besöken har författaren läst sin bok och sedan reflekterat över texten tillsammans med barnen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	90	90 %	90 %		67 %	67 %	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	78 %	77 %	78 %	78 %	78 %	75 %	2021
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	80 %	74 %	84 %	82 %	82 %	76 %	2021
Analys Stadsdelsresultatet från Stockholmsenkäten har sjunkit hos pojkar medan utfallet för flickor är lika som föregående mätning. Pandemin har påverkat tillgången till kulturaktiviteter.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	67 %	72 %	65 %	76 %	75 %	65 %	2021
Analys Stadsdelsresultatet från Stockholmsenkäten har sjunkit kraftigt, vilket sannolikt beror på att det funnits begränsningar att delta i föreningslivet under pandemin.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden och Norrmalm stadsdelsnämnd utreda förutsättningarna för en möjlig platsutveckling av Vanadisbadet med omnejd.	2021-01-01	2021-12-31	
  Kulturnämnden ska samverka med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna inom ramen för fältassistenternas förebyggande arbete utveckla ett arbetssätt för att nå målgrupper som inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning, vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.4.1. Invånare i alla åldrar tar del av ett varierande kulturutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns öppna mötesplatser för social stimulans och gemenskap. Samverkan sker med det lokala kulturlivet som erbjuder olika evenemang.

Nämnden har verksamheter där det finns möjlighet till eget skapande, musik, rörelse och teater.

Nämnden stödjer lokala föreningar och organisationer som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Samverkan sker med civilsamhället i syfte att erbjuda nyanlända sociala aktiviteter och fritidsaktiviteter.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar tar del av och har möjlighet att utöva ett varierat kultur- och fritidsutbud. Barn i förskolan utvecklar sin förmåga att skapa och uttrycka sig på olika sätt. Personer som deltar i nämndens verksamheter erbjuds olika kulturella upplevelser och möjlighet till skapande. Civilsamhällets arbete stärks genom ett gott samarbete med förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever att sitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former	87,99 %			90 %	91 %		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna arrangerar tillsammans en ljusinstallation	2021-01-01	2021-12-31	
 Förskolorna arrangerar tillsammans förskolans dag	2021-01-01	2021-06-30	
 Äldreomsorgens verksamheter arrangerar en seniorvecka med kulturella inslag.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma.

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter genom ett jämställt, jämlikt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

I parker- och grönområden ska invånarnas behov av lek, spontanidrott, fritidsaktiviteter och rekreation tillgodoses. Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och tillgängliga. Utvärderingar av utvalda investeringsprojekt visar att projektet bidragit till att målet uppnåtts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm, som t.ex. motionsspår, bollplaner och öppna parktytor	71	73	69		82 %		2021
Analys Resultat på 71 procent uppnår inte årsmålet. Förvaltningen arbetar dock med ett antal insatser för att öka möjligheten till spontanidrott på Norrmalm, bland annat med upprustningen av Blekholmsterassen där det planeras för ett nytt utegym och boulebana. Förvaltningen deltar också i det övergripande budgetuppdraget om att öka möjlighet till spontanidrott i staden.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra en kulturhistorisk vandring i en park på Normalm.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Genomföra upprustning av lekytan på Norrbackagatan.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Upprustningen påbörjades under hösten och kommer slutföras våren 2022.			
✓ Invigning av yogapaviljongen i Vasaparken.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål har uppnåtts.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040

Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål och att uppfylla målen i Agenda 2030 genom att följa Stockholms stads miljöprogram samt Handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040. Miljö- och klimatåtgärder utförs i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Det kontinuerliga miljöarbetet innebär bland annat att verka för minskad energiförbrukning, att stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena samt minska användningen av skadliga kemikalier.

Stadsdelsförvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan antogs i december 2020 och förvaltningen har under året arbetat med att implementera planen i verksamheterna.

Förvaltningens miljösamordnare har haft en workshop med representanter från verksamheterna för att samla in synpunkter och idéer till aktiviteter för år 2022. Miljö- och klimathandlingsplanen reviderades utifrån resultatet från workshopen och i samband med detta gjordes en uppföljning av handlingsplanens aktiviteter. Handlingsplanens aktiviteter är kopplade till målen i Agenda 2030.

Förvaltningens miljösamordnare har samverkat i gemensamma miljö- och klimatfrågor genom stadens nätverksmöten för miljösamordnare. Sedan hösten har miljösamordnare deltagit i förvaltningens digitaliseringsråd för att främja och ta tillvara innovativa och digitala arbetssätt med positiv effekt inom miljöområdet. Under året har samverkan kontinuerligt skett med förvaltningens funktioner för inköp och kommunikation.

Nämnden har verkat för ökad andel återbruk och en resurseffektiv avfallshantering.

Kommunikation har använts i syfte att minska nedskräpning. Bland annat har förvaltningen deltagit i stadsgemensamma kommunikationskampanjer som nått såväl medarbetare som invånare. Arbetet bidrar till målen om hållbara städer och samhällen samt hållbar konsumtion och produktion enligt Agenda 2030.

För att säkerställa att produkter som innehåller skadliga ämnen inte finns i verksamheterna har arbetet fortsatt med att göra medvetna inköp och att återkommande kartlägga och byta ut material och produkter som innehåller skadliga ämnen och kemikalier. Arbetet bidrar till målet om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall enligt Agenda 2030.

Förvaltningen har under året fortsatt arbeta med att öka andelen ekologiska livsmedel, minska klimatutsläppen för livsmedel och minska matsvinnet. Testmätningar har genomförts inom förskola och äldreomsorg i samarbete med miljöförvaltningen. Mätningarna bidrog till engagemang och intresse i matsvinsfrågan. Förvaltningens miljösamordnare har under hösten deltagit i köksnätverket för förvaltningens förskolor i syfte att samverka i gemensamma frågor.

Som en del i klimathandlingsplanen har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi sett över lokalerna utifrån förmågan att hantera effekter av värmebölja. Översynen har resulterat i att 12 stycken portabla kylaggregat har köpts in. Förvaltningen har fortsatt byta ut energislukande vitvaror och belysning i lokalerna, vilket nu resulterat i en god energiprestanda överlag efter de senaste årens utbyten.

Hållbar parkmiljö

Skräphanteringen i parkerna effektiviseras ytterligare efter tidigare satsning på digitala och miljösmarta skräpkorgar, vilket har inneburit tydliga ekonomiska och miljömässiga vinster, bland annat minskade antalet transporter i parkerna. Placering av skräpkorgar ses över kontinuerligt för att för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter. Förvaltningen verkar för stärkt samarbete med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB, i syfte att förbättra och effektivisera skräphanteringen så att den offentliga miljön upplevs ren och snygg oavsett förvaltningsgränser. Under året har förvaltningen också börjat utreda ett nytt system för vanliga skräpkorgar med en sensor som signalerar fyllnadsgrad till entreprenören, och som kan komplettera de miljösmarta självkomprimerande skräpkorgarna.

Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Anläggning av ängsytor i Observatorielundens slänter har skjutits upp till nästkommande år. Beslutet grundar sig i att förvaltningen först har upphandlat konsult för artinventering för att ta reda på vilka arter som finns från början samt få åtgärdsförslag för ökad mängd pollinerande insekter. Artinventeringen är genomförd.

Åtgärder med syfte att stärka den biologiska mångfalden i Bellevueparken har utförts under hösten med plantering av tallar, öppna upp för sandblottor, luckring av buskage samt friställning av träd. Ny odlarförening på Norrbackatäppan har bildats i syfte att skapa en social mötesplats och bidra till den biologiska mångfalden på platsen.

För att åstadkomma ett trädbestånd med kontinuitet över tid kan det finnas behov av att byta ut gamla träd till nya. Förvaltningen har erhållit klimatmedel för plantering av träd. Träden är viktiga för stadens lokalklimat. Trädplantering skedde under december i Vasaparken, Vanadislundens, Enkehusparken, Blåkråkan och i Bellevueparken.

Förvaltningen har erhållit klimatinvestering för att byta ut ismaskinen vid Vasaparkens

isbana, då den har låg verkningsgrad och inte klarar nya miljökrav. Den nya maskinen var i drift till säsongstart 2021.

I Vanadislunden har rännदार and infiltrationsmagasin renoverats för att bättre kunna leda och omhänderta regnvatten.

Förvaltningen fortsätter delta i styrgruppen för god vattenstatus tillsammans med berörda förvaltningar. En del av gruppens arbete är framtagande av lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster i Stockholm (LÅP). Under året har LÅP Brunnsviken, som berör stadsdelsområdet, färdigställt och kommer beslutas i berörda nämnder 2022. Samarbetet med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret fortsätter för att stärka de ekologiska sambanden i utvecklingen av Hagastaden.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom att tillämpa förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan skapas en enhetlig struktur för miljöarbetet med en tydlig koppling till målen i Agenda 2030.

Arbetet utgår från miljöprogrammets sju prioriterade miljömål och består av arbetsområden som energi, transporter, avfall, mat, kemikalier, biologisk mångfald och klimatanpassning. Dessa områden har en direkt koppling till flera mål i Agenda 2030: Mål 2 Ingen hunger, Mål 3 God hälsa och välbefinnande, Mål 7 Hållbar energi för alla, Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 10 Minskad ojämlikhet, Mål 11 Hållbara städer och samhällen, Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, Mål 14 Hav och marina resurser, Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Miljöarbetet har ytterligare följd påverkan på fler av målen i Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförbara system	100 %			100 %	100 %	100 %	2021
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	81 %			50 %	80 %	80 %	2021
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	61,32				60 %	60 %	2021
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,8 kg CO2 per kg livsmedel			1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,8 kg CO2 per kg livsmedel	1,80 kg CO2 per kg livsmedel	2021
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,83 GWh			3,15 GWh	3,3 GWh	1945 GWh	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Pågående.			
  Stadsdelsnämnderna ska ta fram riktlinjer för mat och måltid i förskolan i enlighet med måltidsstrategin	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Lokala riktlinjer har antagits av nämnden utifrån stadens övergripande måltidsstrategi. 2022 ska dessa implementeras i förvaltningens dokument om mat och måltider.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Stadsdelsnämnden är inte kontaktad.			

Nämndmål: 2.5.1. Miljömässigt hållbara verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nämndens verksamheter

Nämnden är miljömässigt hållbar genom att välja miljövänliga produkter skötselmetoder samt hälsosam och klimatsmart mat. Nämndens reducerar energiförbrukningen och fortsätter byta ut gamla vitvaror och belysning, samt inför rutiner för energibesparing. Hållbarheten stärks genom att verksamheterna förebygger avfall, källsorterar och återvinner samt bidrar till en cirkulär ekonomi genom återbruk. Verksamheterna minskar användningen av skadliga kemikalier och bruket av plast och engångsartiklar. Kännedom om hur verksamheten och medarbetare kan bidra till en hållbar livsmiljö ökar genom att utbildning, erfarenhetsutbyte och information.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö. Andelen miljömärkta varor och ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög och ökar. Matsvinnet minskas och fler verksamheter sorterar ut matavfall och källsorterar. Avfallsmängderna minskas

genom återbruk och att användningen av engångsartiklar minimeras. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier minskas. Kunskapen blir större hos förvaltningens medarbetare om hur man gör miljöpositiva val.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Implementera Norrmalms stadsdelsförvaltnings miljö- och klimathandlingsplan	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Kartlägg och säkerställa matavfallsortering i nämndens verksamheter där det finns möjlighet	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Kartlägga elanvändningen i verksamheter med syfte att hitta energieffektiviserande åtgärder	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Energieffektiviserande åtgärder har skett genom utbyte av energislukande vitvaror och belysning samt installation av rörelsedetektorer.			
✓ Öka kunskap och kännedom om miljö och klimatfrågor samt skapa förutsättningar för dialog om miljöfrågor på förvaltningen.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Förvaltningen har arbetat med att öka kunskap och kännedom om miljö- och klimatfrågor i befintliga forum. Möjligheten att skapa ett forum för dialog om miljöfrågor på förvaltningen har påbörjats och fortsätter år 2022.			

Nämndmål: 2.5.2. Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma i Stockholms stad.

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering, utvecklar parkerna för att kunna klara ett varmare klimat samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald och stärker ekosystemtjänster.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ⓘ Anlägga ängsyta i Observatorielunden.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Inför anläggning behövdes en artinventering genomföras vilket gjordes under året. Anläggning av ängsyta kommer genomföras 2022.			
✓ Sköta Bellevueparkens strandlinje mot Brunnsviken så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Ta fram trädvårdsplaner för de större aktuella parkinvesteringsprojekten.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys En trädvårdsplan för Blekholmsterassen har tagits fram under året.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Undersöka intresse för en ny stadsodling vid Norrbackatäppan.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Återplantering av träd och perenner på Norrmalm.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* har uppfyllts. Bedömningen grundas på att de två verksamhetsområdesmålen har uppfyllts.

Stadsdelsnämnden har formulerat tre nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna för måluppfyllelse.

Nämndens ekonomiska utfall visar på ett positivt resultat med ett överskott om 47,3 mnkr efter resultatöverföringar. En betydande förklaring till överskottet är att antalet äldre som bostad på vård- och omsorgsboenden inom stadsdelsområdet legat kvar på en låg nivå under året, liksom antalet personer som nyttjat hemtjänst. Därmed har kostnaderna för dessa insatser förblivit lägre än innan pandemin.

Vidare har förvaltningen i stor utsträckning ersatts med statliga bidrag för extraordinära kostnader kopplade till pandemin. Perioden för när förvaltningen skulle ersättas har förlängts i omgångar vilket också påverkat de ekonomiska prognoserna under året.

Under året tillkom nya redovisningsprinciper för hanteringen av den statliga generalschablonens ersättning för flyktingmottagande vilket medför att alla bidragsmedel som förvaltningen erhållit de senaste åren skulle tas upp som en intäkt 2021, vilket ytterligare ökat på överskottet.

Förvaltningen har höga ambitioner kring att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Det är därför positivt att det övergripande resultatet för förvaltningen i årets medarbetarenkät som helhet är mycket goda, även om resultatet är något lägre än föregående år. Medarbetarenkäten ger ett bra underlag för utveckling av arbetsmiljö och verksamhet. Alla medarbetares engagemang och kunskap är viktigt i arbetet att tillsammans behålla det som är bra och utveckla de områden som kan förbättras.

Ledarutvecklingsinsatser för att stärka ett närvarande ledarskap som präglas av kommunikation, tillit och mod var i fokus inför året. Insatser har genomförts under året med bland annat implementering av stadens chefsprofil, svåra samtal och lönestrategi.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att följa arbetet med sjukfrånvaron utifrån beslutad sjukfrånvarorutin. Pandemin har fortsatt haft stor påverkan på sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron var som högst i februari 2021 (10,3 procent) och har sedan successivt sjunkit, men inte tillräckligt för att nå årsmålet på 8,5 procent. Förvaltningen har en hög andel

medarbetare som inte har möjlighet att arbeta hemifrån.

Under året har förvaltningen utvecklat arbetet med direktupphandling för att dels effektivisera arbetssättet och se till att riktlinjer följs, men även för att främja konkurrensen och ta tillvara marknaden. Detta har gjorts genom framtagande av stöddokument och mallar samt utbildningsinsatser.

Genom att fortsätta arbeta aktivt för en ökad medvetenhet kring inköps- och upphandlingsrutiner samt utveckla arbetsprocesser bidrar förvaltningen till att stadens resurser fortsatt används på ett effektivt och kostnadsmedvetet sätt.

Förvaltningen har arbetat med att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter och uppmuntra nytänkande och innovativa lösningar. Ett förvaltningsövergripande innovations- och digitaliseringsråd samt verksamhetsnära digitaliseringsnätverk har införts. Utveckling av välfärdsteknik, innovationssatsningar, innovationsprocesser och kompetensutvecklingsaktiviteter har genomförts.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att två av tre KF-indikatorer uppnås och ett uppnås delvis, samt att underliggande nämndmål har uppnåtts. Verksamheten för 2021 ryms inom given budget.

De ekonomiska konsekvenserna av den pågående pandemin har fortsatt påverkat förvaltningens prognossäkerhet i stor utsträckning. Årets tidigare prognoser har hållit höjd för en återgång till ett mer normalt läge avseende efterfrågan på vård- och omsorgsinsatser. Då denna återgång inom vissa områden har dröjt har överskottet successivt ökat. Osäkerheten har även varit stor avseende intäkter i form av statliga ersättningar som även de utökats i omgångar.

Förvaltningens har arbetat med att fatta ekonomiska beslut som säkerställer långsiktigt hållbara finanser, när verksamheten återvänder till ett normalläge.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	96,2 %			97,1 %	100 %	100 %	VB 2021
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	96 %			96,5 %	100 %	100 %	VB 2021
◆ Nämndens prognossäkerhet T2	-2 %			-2 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Under 2021 har osäkerheten varit stor både avseende kostnadsutveckling liksom intäkter i form av statliga ersättningar. Årets tidigare prognoser har hållit höjd för en återgång till ett läge med mer normala nivåer i efterfrågan av exempelvis vård- och omsorgsboende. Då återgången inom flera områden har dröjt har överskottet successivt ökat.							

Nämndmål: 3.1.1. Budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska drivas inom dess givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå en budget i balans. Medarbetare och chefer ska ha en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och rätt verktyg och kunskap om på vilka sätt de kan påverka verksamhetens kostnader och intäkter. Detta ska bidra till att identifiera utvecklingsområden och ta fram åtgärder vid behov och därmed uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin. Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Åtgärder vidtas och följs upp i samband med månadsuppföljningarna då behov finns.

Utbildningar i ekonomiadministration hålls vid två tillfällen om året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningar i ekonomiadministration	2021-01-01	2021-12-31	
Analys .			
 Utbildningsinsats investeringar	2021-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet är påbörjat och fortsätter under 2022.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål har uppnåtts.

God arbetsgivare, arbetsmiljö och ledarskap

Förvaltningen har höga ambitioner kring att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Det är därför positivt att det övergripande resultatet för förvaltningen i årets medarbetarenkät som helhet är mycket goda, även om resultatet är något lägre än föregående år. Det finns åtta huvudområden i enkäten, som även är personalpolicyns olika områden. På sex av dessa områden ligger förvaltningen över stadens genomsnitt. Förvaltningen har även ett högre snitt för AMI, jämfört med staden som helhet. Totalt svarade 86 procent på årets medarbetarenkät. Medarbetarenkäten ger ett bra underlag för utveckling av arbetsmiljö och verksamhet. Alla medarbetares engagemang och kunskap är viktigt i arbetet att tillsammans behålla det som är bra och utveckla de områden som kan förbättras. Insatser för att höja index Bra arbetsgivare har genomförts.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det systematiska och aktiva arbetsmiljöarbetet, bland annat har ett årshjul för APT uppdaterats och utvecklats. Arbetsmiljöverket genomförde en inspektion under hösten 2021 där förvaltningen fick positiv återkoppling på den årliga uppföljning som genomförs. En grundlig genomgång av arbetsmiljön vid hemtjänsten i egen regi har också genomförts under året, som en del av äldreförvaltningens uppdrag att arbeta för en bättre arbetsmiljö. Pandemin har fortsatt haft stor påverkan på arbetsmiljöarbetet, vilket inneburit fokus och stöd på riskbedömningar och incidentrapporteringar. Nya chefer och skyddsombud har gått arbetsmiljöutbildning och på så sätt tillskansat sig kompetens för att hantera olika arbetsmiljöfrågor. Sammantaget har detta bidragit till en ökad medvetenhet inom organisationen om vikten av ett aktivt arbetsmiljöarbete samt en ökad kompetens i incidentrapportering och riskbedömning.

Ledarutvecklingsinsatser för att stärka ett ledarskap som präglas av kommunikation, tillit och mod har varit i fokus under året. Insatser som genomförts är bland annat implementering av stadens chefsprofil, svåra samtal och lönestrategi. Målsättningen att samla förvaltningens chefer för en gemensam dag med ledarskapsfokus har dock inte kunnat genomföras på grund av pandemin. Två tillfällen har varit inplanerade. Båda har behövt ställas in med anledning av pågående smittspridning i samhället.

Förvaltningens friskvårdspolicy anger olika strategier för att medarbetare ska uppleva delaktighet, hälsa och trivsel. Enheterna har hälsocoacher som är ett sätt att inspirera övriga medarbetare. Vissa av aktiviteterna i den årliga friskvårdsplanen har fått ställas om på grund av pandemin. En uppskattad och inspirerande föreläsning genomfördes under hösten.

Kompetensförsörjning

Index *Bra arbetsgivare* består av tre delindex; Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Sammantaget uppnår förvaltningen inte uppsatt mål (84). Jämfört med föregående mätning har resultatet minskat med två indexpunkter, från 79 till 77. Det totala resultatet för samtliga stadsdelsförvaltningar har också minskat med två indexpunkter. En bidragande orsak till minskningen är den ökade korttidsfrånvaron på grund av pandemin. Av samtliga delindex för förvaltningen återfinns den mest positiva förändringen för Jämställdhet med en ökning på en indexpunkt. Höga poäng ges för jämställdhet där inga skillnader finns mellan kvinnor och män. De parametrar som mäts är heltid, långtidssjukfrånvaro och karriärmöjligheter. Förvaltningen har förbättrat resultatet genom att

andelen manliga chefer bättre speglar andelen anställda män.

Ett partsgemensamt arbete att ta fram och implementera en lokal överenskommelse för stadens samverkansavtal har genomförts under året. Förvaltningen har även arbetat för en sammanhållen lönebildning genom att förankra en fördjupad analys av förvaltningens löner, samt utbildat och gett stöd i lönesättningsprocessen till chefer. Även insatser för att tydliggöra förutsättningar för tidsbegränsade anställningar och stärka kompetens inom kompetensbaserad rekrytering har genomförts.

Medarbetarna på förvaltningskontoret har till stor del fortsatt med hemarbete utifrån de riktlinjer som finns. En successiv återgång till arbetsplatsen genomfördes under hösten, men pausades i början av december i och med den ökade smittspridningen.

Inom personalområdet fortsätter samverkan mellan innerstadens stadsdelsförvaltningar i syfte att utbyta erfarenheter och utveckla gemensamma arbetsprocesser.

Nämndens förskolor har under året haft god tillgång avseende legitimerade förskollärare. Förvaltningen har därmed säkerställt undervisning ledd av förskollärare inom utbildningen för alla barn.

Barnskötare som har några års erfarenhet inom yrket samt högskolebehörighet har erbjudits möjlighet att studera till förskollärare vid erfarenhetsbaserad utbildning som staden erbjuder. Medarbetare som arbetat minst två år i förskoleverksamhet inom staden men som saknar pedagogisk utbildning kan söka en grundutbildning till barnskötare. Förvaltningen har under året fortsatt erbjuda medarbetare utan pedagogisk utbildning att ta del av utbildningsinsatsen i syfte att öka andel medarbetare med pedagogisk kompetens inom verksamheten.

Förvaltningen har fortsatt arbete i enlighet med handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. I förvaltningens övergripande handlingsplan har ett av målen varit att alla chefer inom förskolan upplever att de har möjlighet att utöva ett närvarande ledarskap. Rektorer har under året arbetat med att utveckla hur förskolornas ledningsorganisation kan organisera sig för att främja det närvarande och pedagogiska ledarskapet gentemot medarbetarna. Även detta arbete är ett led i att attrahera och bibehålla pedagogiskt utbildad personal.

Kompetensutvecklingssatsning

Förvaltningens utförarenhet inom socialtjänsten har beviljats medel från kompetensutvecklingssatsningen för att utbilda två medarbetare till stödassistenter via KOMVUX. Medarbetarna påbörjade utbildningen i september månad.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har beviljats medel från kompetensutvecklingssatsningen för att erbjuda kompetensutveckling i det svenska språket för tillsvidareanställda undersköterskor. Syftet är att medarbetare med annan språkbakgrund får stärka upp sin svenska för att tillgodose den äldres behov vid kommunikation och vid informationsöverföring. Utbildningsinsatsen har under året getts via en språkutvecklande insats för medarbetare inom äldreomsorgen i Stockholm stad med stöd av SFI-lärare, därav har inga utbildningskostnader tillkommit. Utbildningssatsningen kommer att fortgå och utökas under 2022.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen har systematiskt arbetat med att följa arbetet med sjukfrånvaron utifrån beslutad sjukfrånvarorutin. Pandemin har fortsatt haft stor påverkan på sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron var som högst i februari 2021 (10,3 procent) och har sedan successivt sjunkit, men inte tillräckligt för att nå årsmålet på 8,5 procent. Förvaltningen har en hög andel medarbetare som inte har möjlighet att arbeta hemifrån. Riktlinjerna gällande att man ska vara hemma vid förkylningssymtom får stor påverkan på sjukfrånvaron. Korttidsfrånvaron är på en betydligt högre nivå jämfört med innan pandemin. I februari 2020, precis innan pandemin, låg förvaltningens korttidsjukfrånvaro på 2,7 procent. Efter sommaren 2021, det vill säga 1,5 år senare, låg den på 3,9 procent. Under hösten 2021 har korttidsfrånvaron minskat något.

Inköp och upphandling

Förvaltningen tar tillvara på stadens resurser genom att i stor utsträckning samarbeta och samordna inköpsbehov med andra förvaltningar, delta i gemensamma upphandlingar och medverka till utveckling och nytänkande inom området. Digitala verktyg utnyttjas i en allt högre grad och goda exempel tas tillvara vid förnyade anskaffningar, internt men även genom kunskapsutbyte med andra stadsdelsförvaltningar.

Genom att köpa från upphandlade centrala och gemensamma avtal och verka för en hög avtalstrohet, bidrar förvaltningen till en ökad kostnadseffektivitet och ökad förutsättning för staden att bibehålla sin position på marknaden som en attraktiv, betydande kund med goda skalfördelar.

Under året har förvaltningen även utvecklat arbetet med direktupphandling för att dels effektivisera arbets sättet och se till att riktlinjer följs, men även för att främja konkurrensen och ta tillvara marknaden. Detta har gjorts genom framtagande av stöddokument och mallar samt utbildningsinsatser.

Genom att fortsätta arbeta för en ökad medvetenhet kring inköps- och upphandlingsrutiner samt utveckla arbetsprocesser bidrar förvaltningen till att stadens resurser fortsatt används på ett effektivt och kostnadsmedvetet sätt.

Fusk i välfärden

För att de äldre ska känna sig trygga hemma med hemtjänst genomför förvaltningen uppföljningar av bland annat överskriden tid, NFC-registreringar och utförda besök. Uppföljning av utförarens följsamhet till ersättnings- och tidsregistreringssystemet i hemtjänst genomförs i enlighet med stadens tillämpningsanvisningar. Förvaltningen följer upp och säkrar att felaktiga omsorgsfakturor åtgärdas för att säkerställa att skattemedel används för avsedda ändamål. Under året har avvikande fakturor minskat, troligen till följd av förvaltningens systematiska kontroller. Ovanstående åtgärder ökar möjligheten att upptäcka fusk och oegentligheter i välfärden.

Innovation, digitalisering och effektiva arbetsätt

Förvaltningen har arbetat med att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter och uppmuntra nytänkande och innovativa lösningar. Ett förvaltningsövergripande innovations- och digitaliseringsråd samt verksamhetsnära digitaliseringsnätverk har införts. Utveckling av välfärdsteknik, innovationssatsningar, innovationsprocesser och

kompetensutvecklingsaktiviteter har genomförts. Ytterligare exempel beskrivs under systematiskt kvalitetsarbete.

För att kommunikationen ska ha önskad effekt arbetar förvaltningen för att kvalitetssäkra och arbeta med strategisk kommunikation. Under året har miljökommunikation, kommunikation riktad till seniorer samt kommunikation som ska bidra till trygghet och brottsförebyggande insatser varit i fokus.

Effektivt lokalutnyttjande

Befolkningsprognoser samt förvaltningens egna beräkningar visar att barnantalet inom stadsdelsområdet minskar. Flera av nämndens förskolor har för närvarande ledig kapacitet. Ett minskat barnantal innebär bland annat att färre förskoleschabloner ska finansiera lokalbeståndet. Förvaltningen har under året påbörjat en översyn avseende de lokaler nämnden hyr för drift av förskola. Detta för att säkerställa att så hög andel som möjligt av förskoleschablonen går ut till verksamheten samt säkra ett effektivt lokalutnyttjande.

Etablering nya förskolor

Förskola i kvarter 14 Hagastaden

I planeringen av nya förskolor ser förvaltningen till stadsdelsområdet som helhet och hur behov och utbud påverkas av befintligt förskolebestånd. Nämnden har hittills etablerat två förskolor i Hagastaden med plats för cirka 240 barn. På grund av vikande barnantal har planerat inriktningsärende avseende ytterligare en förskola i kvarter 14 inte genomförts under året. Förvaltningen behöver utreda behovet vidare avseende förskolelokaler i denna del av stadsdelsområdet samt i relation till övriga stadsdelar inom förvaltningsområdet.

Förskola i anslutning till grundskolan Vasa Real

Förskolan Resedan är en av nämndens 30 förskolor och har tidigare legat i anslutning till grundskolan Vasa Real. Förskolan revs 2017 för att återuppbyggas med utökad kapacitet. Planering avseende återuppbyggnad av förskolan har fortgått under året. Förskolan planeras öppna 2023. Med anledning av vikande barnantal inom stadsdelsområdet genomför förvaltningen parallellt en översyn avseende avveckling av förskolor som är mindre lämpliga ur ett verksamhetsperspektiv.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningens ambitioner kring att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor bidrar till anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 8 i den globala agendan. Förvaltningen bidrar till att minska ojämlikhet och öka jämställdheten, bland annat genom handlingsplanen för förbättrad arbetssituation. Förvaltningen har under året förbättrat sitt delindex för Jämställdhet, i mätningen Bra Arbetsgivare. Anledningen till detta är andelen manliga och kvinnliga chefer bättre speglar hur fördelningen ser ut för samtliga medarbetare vid förvaltningen.

Förvaltningen har inte haft några diskrimineringsärenden under 2021.

Goda exempel

- Förvaltningens rutin/enkät för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

- Checklista för APT med viktiga områden att gå igenom som stöd till chefer.
- Förvaltningens årliga löneanalys.
- Digitala möten har utvecklats genom teknik och kompetensutveckling.
- Forum Norrmalm – nytt digitalt forum för kompetensutveckling har startats under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	81	79	81	82	82	82	2021
Analys Förvaltningen har minskat med en enhet sedan förra årets resultat. Målet att uppnå 82 även detta år är därmed inte uppnått. Staden som helhet har ett resultat på 80, vilket innebär att vår förvaltning ligger en enhet högre. Pandemin har haft stor påverkan på arbetet inom förvaltningen och det är positivt att resultatet fortfarande ligger över stadens medel. Utfallet för män har ökat något, medan utfallet för kvinnor minskat. Fortsatt ledarskapsutveckling och aktivt arbete för att förverkliga intentionerna i personalpolicyn kan bidra till en gynnsam utveckling kommande år.							
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	4,67 %			1,3 %	1,5 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys I och med omorganisation, utvecklingsarbete och viss personalomsättning hos familjeenheten har ett ökat behov av tjänstemän uppstått. Under året har även antalet inkommande ärenden successivt ökat. Under rekryteringsperioden har konsulter använts för att täcka upp.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	83 %			100 %	90 %	90%	2021
Analys Ett av avtalen som inte följts upp är ett avtal som löpte ut under året och som förvaltningen inte upphandlar på nytt, således valde man att inte göra någon uppföljning i avtalets slutskede. Gällande det andra avtalet är uppföljning inplanerad att genomföras med leverantören Q1 2022.							
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	0 %			0 %	80 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2021
Analys En lokal upphandling med kontraktsvärde över 2 mkr påbörjades under 2021. Marknadsdialog genomfördes ej i detta fall då det är en liten marknad med få och kända leverantörer, upphandlingen är av mindre värde (ca 4 mkr inkl optioner) samt att det gäller ett befintligt avtal som har upphandlats tidigare. Förvaltningen har således god kännedom om aktörerna och uppbygget av upphandlingen i detta fall. Upphandlingen behövde även genomföras skyndsamt för att undvika avtalsglapp. Marknadsdialog kommer att genomföras för de upphandlingar som är inplanerade att starta upp under 2022.							
  Index Bra arbetsgivare	77			79	84	84	2021
Analys Index Bra arbetsgivare består av tre delindex. Jämfört med tidigare mätning är detta en minskning med två indexpunkter. Resultatet för samtliga stadsdelsförvaltningar har också minskat med två indexpunkter. En orsak till detta är pandemins påverkan på korttidsfrånvaron. Värdet för detta index har vid förvaltningen sjunkit med 15 enheter, från 73 till 58. Ett värde på 100 innebär ingen korttidsfrånvaro. Ett index som däremot har ökat är Jämställdhet. En bidragande orsak till det är att genomförda rekryteringar minskat skillnaden mellan kvinnor och män i chefsbefattningar.							
  Sjukfrånvaro	9,4 %	6,8 %	9,8 %	9,8 %	8,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Pandemin har stor påverkan på den totala sjukfrånvaron. Förvaltningen har en hög andel medarbetare som inte har möjlighet att arbeta hemifrån. Nivån för den totala sjukfrånvaron var som högst i februari 2021 (10,3 procent) och har sedan successivt sjunkit, men inte tillräckligt för att nå årsmålet på 8,5 procent.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14	3,6 %	3,8 %	3,6 %	4,1 %	3,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021
Analys							
Årets mål har i princip uppnåtts, endast 0,1 procentenhet ifrån. Korttidssjukfrånvaron har under hela året påverkats av pågående pandemi. I början av året var korttidsfrånvaron uppe på 4,3 %. Under mitten av året minskade smittspridningen i samhället, vaccinationerna kom igång på bred front och förvaltningen kunde till viss del återuppta ordinarie arbete kring korttidssjukfrånvaro, vilket påverkade korttidssjukfrånvaron positivt.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ansvara för förvaltningen av Esset med stöd av arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldre- och familjenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Projektet är avslutat.			
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldre- och familjenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna etablera en support- och förvaltningsorganisation för Esset för att från och med 2022 kunna leverera full support	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Projekt Modernisering av sociala system har under året arbetat med att byta inriktning på projektet. Ett nytt projektdirektiv och en ny projektplan har beslutats under våren. Projektet omfattar nu en modernisering av stadens egenutvecklade sociala system.			

Nämndmål: 3.2.1. Resurser används väl med fokus på resultat för invånarna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett effektivt utnyttjande av förvaltningens samlade resurser skapas förutsättningar för en hållbar ekonomi och verksamheter av hög kvalitet. Förvaltningen tar tillvara digitaliseringens möjligheter samt uppmuntrar nytänkande och innovativa lösningar och arbetsätt.

Genom ett ökat användande av e-handelssystemet uppnås en högre avtalstrohet samt kostnadseffektivitet. Samverkan och jämförelser mellan verksamheter och stadsdelsnämnder bidrar till utveckling av arbetsprocesser. Förvaltningen arbetar för att tillgängliggöra verksamheterna och staden utifrån invånarnas behov. Eftersom stadsdelsområdet växer behöver förvaltningen säkerställa att lokalbeståndet används på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. Användningen av digitala verktyg utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elektroniska inköp	35,54 %			65,9 %	65 %		2021
<p>Analys</p> <p>Rapporten för systemutnyttjande (från vilken siffrorna hämtas) gjordes om i början av året så att även lokala avtal och leverantörer kommer med. Förändringarna i rapporten medför att inga av de lokala avtalen var anslutna för beställning i Agresso, men påverkar utfallet av indikatorn.</p> <p>Parkmiljöavdelningen utgör den största andelen i rapporten och eftersom förvaltningens parkmiljöavdelning även ansvarar för Kungsholmen och Östermalm så hamnar deras kostnader för parkmiljö i förvaltningens systemrapport och påverkar förvaltningens resultat negativt.</p> <p>Det är ett prioriterat och löpande arbete att öka förståelsen och medvetenheten kring inköp inom förvaltningen.</p> <p>Även om årsgenomsnittet är lågt kan en förbättring ses mot årets slut då förvaltningen i november var uppe på 54 procent systemutnyttjande. Det är ett resultat av att ett arbete under hösten, bland annat med informationsspridning och beställarstöd kopplat till nya avtal som tecknats, som exempelvis ramavtalet för lokalvård.</p> <p>Arbete är påbörjat med att se över vilka lokala avtal som ska anslutas och vilka som inte bör göra det. Dialog med e-handelsenheten kring rapportens upplägg är även påbörjad.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra workshops inom personalekonomi med förvaltningens chefer	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet är påbörjat och fortsätter under 2022.</p>			
 Införa Digitaliseringsråd	2021-01-01	2021-12-31	
 Införa förvaltningsövergripande lokalforum	2021-01-01	2021-12-31	
 Införande av forum för innovation, nytänkande och kvalitet	2020-01-01	2021-12-31	
 Utveckla förvaltningens arbete med Spendanalyser	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet är påbörjat och fortsätter under 2022.</p>			
 Öka utnyttjandegraden i E-handel genom verksamhetsbesök och utbildning	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet är påbörjat och fortsätter under 2022.</p>			
 Översyn av förvaltningens hantering och system för klagomål och synpunkter	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>På grund av resursbrist kommer aktiviteten att genomföras under 2022.</p>			

Nämndmål: 3.2.2. Medarbetare och chefer är engagerade och utvecklar verksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen är ett föredöme som arbetsgivare och har en väl fungerande arbetsmiljö som möjliggör engagemang, samverkan och utveckling.

Förväntat resultat

Engagerade medarbetare och chefer bidrar till att nå uppsatta mål och att utveckla verksamheten. Personalerörlighet och sjukfrånvaro är på en sund nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Det förebyggande arbetet mot kränkande särbehandling, diskriminering och trakasserier ska stärkas. Rutinen för anmälan och utredning ska vara väl känd bland chefer och medarbetare.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Ledarutvecklingsinsatser med fokus på kommunikation, tillit och mod för att stärka chefers förmåga att leda i förändring och komplexitet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Lönebildning och lönestrategi aktualiseras genom fördjupad dialog med förvaltningsledning och med lönesättande chefer.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Se över förvaltningens årshjul för APT i samråd med säkerhetshandläggare och ekonomi.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Säkerställa och fördjupa chefers kompetens gällande riskbedömningar i arbetsmiljön.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Tydliggöra förutsättningar för tidsbegränsade anställningar inklusive att förstärka chefers kompetens inom kompetensbaserad rekrytering.	2021-01-01	2021-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020	Avvikelse 2020
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1258,2	1207,5	50,7	1178,2	43,2
Intäkter	229,3	262,2	32,9	253,9	16,1
Kostnader	1487,5	1469,8	17,7	1432,1	27,1
Avvikelse före resultatdispositioner			50,7		43,2
Resultatenheterna överskott från 2020			13,9		6,3
Resultatenheterna överskott till 2022			17,3		13,9
Avvikelse efter resultatdispositioner			47,3		35,5

Uppföljning av driftbudget

Årsresultatet för stadsdelsnämnden visar på ett överskott om 50,7 mnkr före

resultatöverföringar och 47,3 mnkr efter resultatöverföringar. Resultatet för året bygger på en sammanvägning och analys av faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med december. Begärda och beslutade budgetjusteringar, prestationsförändringar och resultatdispositioner är med i resultatet.

Nämndens driftsbudget uppgår till 1 487,5 mnkr för kostnader och 229,3 mnkr för intäkter, vilket ger en justerad nettobudget om 1 258,2 mnkr. Utfallet i redovisningen per december är 1210,9 mnkr efter resultatöverföringar, vilket motsvarar 96,2 procent av nettobudgeten.

Under året har nämnden beviljats budgetjusteringar i driftbudget om 13,4 mnkr enligt tabellen nedan.

Budgetjusteringar Drift	Mnkr
Giffri förskola	0,4
Aktivitetscenter	1,3
Platssamverkan	1,5
Nyöppnad gruppbostad	0,6
Miljö- och klimatsamordnare	0,7
Sommarkollo	0,7
Hög hyra förskola	8,2

Analys av årsresultat 2021

2021 års resultat för nämnden visar på ett överskott om 47,3 mnkr efter resultatöverföringar.

Överskott finns inom nämnd- och förvaltningsadministration om 2,9 mnkr, individ- och familjeomsorg om 16,6 mnkr. Överskott finns vidare inom äldreomsorgen om 35,4 mnkr, barn kultur- och fritidsverksamheten om 2,6 mnkr, inom arbetsmarknadsåtgärder om 0,6 mnkr samt avseende avskrivningskostnader för parkinvesteringar om 1,6 mnkr.

Förskoleverksamheten visar en budget i balans.

Underskott finns inom stadsmiljöverksamheten om 1,1 mnkr, stöd och service för personer med funktionsnedsättning om 4,9 mnkr samt inom ekonomiskt bistånd om 6,5 mnkr.

Mnkr	Budget (kostnader)	Budget (intäkter)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2020 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	50,8	-2	48,8	45,9	45,9	2,9	1,9
Individ- och familjeomsorg	122,8	-35	87,8	69,9	71,2	16,6	2,1
varav socialpsykiatri	40,8	-16	24,8	21,7	22,9	1,9	-0,2
varav vuxen	19,4	-3,4	16	14,2	14,2	1,8	-0,9
varav barn och ungdom	46	-0,6	45,4	40,5	40,5	4,9	1,9
varav flykting	16,6	-15	1,6	-6,4	-6,4*	8	1,3

Stadsmiljöverksamhet	49,7	-30	19,7	20,8	20,8	-1,1	-2,7
avskrivningar	11,2	0	11,2	9,5	1,7	1,7	2
internräntor	0,4	0	0,4	0,5	-0,1	-0,1	0,4
Förskoleverksamhet	321,4	-37,8	283,6	281,5	283,6	0	0,5
Äldreomsorg	648,4	-104,8	543,6	508,2	508,2	35,4	46,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	234	-16,1	217,9	222,8	222,8	-4,9	-7,4
Barn, kultur och fritid	15,1	-1,3	13,8	11,1	11,2	2,6	2,4
Arbetsmarknadsåtgärder	4,8	-0,6	4,2	3,6	3,6	0,6	0,5
Ekonomiskt bistånd	28,9	-1,7	27,2	33,7	33,7	-6,5	-10,9
varav handläggare	10	0	10	8,3	8,3	1,7	0
Övrig verksamhet	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	1487,5	-229,3	1258,2	1207,5	1210,9	47,3	35,5

*Förklaring till prognos för verksamhetsområde Flyktning ovan. Då intäkter bokförts i större omfattning än kostnader blir nettoutfallet negativt. Avvikelsen mot budget blir dock ett positivt överskott om 8,0 mnkr.

Nämnd och förvaltningsadministration

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Nämnd- och förvaltningsadministration	48,8	45,9	2,9	1,9

Nämnd- och förvaltningsadministration visar ett överskott om 2,9 mnkr. Överskottet beror till större delen på vakanta tjänster på grund av försenade rekryteringar men också på att centralt budgeterade medel, avsatta med anledning av covid-19, ej har behövt nyttjas fullt ut.

Individ- och familjeomsorg

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Individ och familjeomsorg	87,8	71,9	16,6	2,1
- varav socialpsykiatri	24,8	23,6	1,9	-0,2
- varav barn och unga	45,4	40,5	4,9	1,9
- varav vuxna och missbruk	16	14,2	1,8	-0,9
- varav nyanlända	1,6	-6,4	8	1,3

Individ- och familjeomsorgen visar totalt på ett överskott om 16,6 mnkr.

Individ- och familjeomsorgen med inriktning barn och unga visar ett överskott om 4,9 mnkr

vilket är betydligt större än vad som tidigare prognostiserats under året. Under årets inledning var antalet LVU-, §12- samt HVB-placeringar högt. Under året har flertalet av dessa insatser och andra kunnat avslutas varvid ett överskott har växt fram.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri visar ett överskott om 3,1 mnkr före resultatdispositioner. Efter att utförarenheten överfört 1,2 mnkr till sin resultatfond visar verksamheten ett överskott om 1,9 mnkr.

Myndighetsutövning socialpsykiatri redovisar ett överskott om 1,2 mnkr bland annat på grund av låga placeringskostnader vid HVB-boenden.

Socialpsykiatrins utförarenhet har inte sett en minskning av intäkter i samma utsträckning som tidigare prognostiserats, där främst sysselsättningsverksamheten befarades minska på grund av att brukare inte troddes våga eller kunna delta i kurser. Dock har framför allt personalkostnaderna minskat till följd av pandemin vilket, i kombination med statliga sjuklönersättningar, genererat ett överskott om 1,9 mnkr. Efter överföring till resultatfonden återstår ett överskott om 0,7 mnkr.

Myndighetsutövning vuxna visar ett överskott om 1,8 mnkr bland annat på grund av ett lågt antal LVM-placeringar samt hvb-placeringar.

Totalt för verksamhetsområdet flyktingmottagande redovisas ett överskott på 8,0 mnkr. Detta på grund av nya redovisningsprinciper för hanteringen av generalschablonen (statlig ersättning för flyktingmottagande) som medför att hela bidraget behöver användas innevarande år. Den generalschablon som förvaltningen erhållit och planerat att använda kommande år måste därför resultatföras 2021.

Stadsmiljö

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Stadsmiljöverksamhet	19,7	20,8	-1,1	-2,7

Verksamheten visar ett planerat underskott om 1,1 mnkr då förvaltningen utifrån nämndens prognostiserade överskott, inte begärt ersättning för städkostnader avseende otillåtna bosättningar.

Den fortsatta pandemin har under året vidhållit ett större besöksantal i parkerna vilket lett till ökat slitage som sannolikt kommer att leda till ökade kostnader på sikt, bland annat avseende renovering och upprustning av lekutrustning och gräsytor.

För avskrivningar och ränta redovisas ett överskott om 1,6 mnkr. Överskott har uppkommit då färre investeringar aktiverats under året än budgeterat.

Barn, kultur och fritid

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Barn, kultur och fritid	13,8	11,2	2,6	2,4

Verksamheten visar ett överskott om 2,6 mnkr.

Fält- och fritidsenheten redovisar ett överskott om 0,3 mnkr efter resultatöverföringar. Statliga ersättningar för sjuklönekostnader i kombination med vakanser inom enheten har bidragit till enhetens överskott. Enhetens resultatfond ökar med 80 tkr och uppgår till 900 tkr inför år 2022.

Det övriga överskottet förklaras främst av lägre kostnader för föreningsbidrag än budgeterat samt ett lägre antal föräldrastödskurser till följd av pandemin.

Förskola

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Förskoleverksamhet	283,6	283,6	0	0,5

Förskoleverksamheten visar ett överskott om 2,1 mnkr innan resultatdispositioner och en budget i balans efter resultatdispositioner. I resultatet finns prestationsförändringar och budgetjusteringar med i form av, bland annat, barnomsorgsgarantin samt kompensation för höga hyror.

Barnantalet har minskat under året jämfört med tidigare budget. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn för året var 1 872 vilket är 121 barn färre än under 2020. Verksamheten har sett en minskning av antalet barn under höstterminen som var större än förväntat. Minskningen är större än vad som prognostiserats av Sweco i 2021 års befolkningsprognos.

Till följd av pandemin har frånvaron bland de inskrivna barnen varit hög under året. Barnens frånvaro har varit högre än den bland personalen vilket minskat behovet av vikarier och på så vis minskat personalkostnaderna. Detta har i kombination med statens ersättning för sjuklönekostnader genererat ett överskott för enheterna som därför ökar sina resultatfonder från 12,9 mnkr till totalt 15,0 mnkr.

Äldreomsorg

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Äldreomsorg	543,6	508,2	35,4	46,8

Äldreomsorgen visar ett överskott om 35,4 mnkr. Överskottet finns inom myndighetsutövning och underskottet finns i utförarverksamheterna.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövning äldreomsorg visar ett överskott om 42 mnkr. Överskottet beror på att antal platser på vård- och omsorgsboende och volymer inom hemtjänsten har fortsatt vara låga jämfört med åren före pandemin. Antal platser på vård- och omsorgsboende har visat en uppåtgående trend efter april men det har avstannat mot slutet av året och insats volymerna inom hemtjänsten har ökat under året jämfört med 2020 men ökningen i båda områdena har inte nått volymerna före pandemin.

Snittet på antal boende i vård- och omsorgsboenden inklusive HVB är 363 personer för 2021 samma snitt var 373 personer för 2020 och 408 personer för 2019.

Snittet på antal beställda timmar inom hemtjänst är 26 940 timmar för 2021 och samma snitt var 25 938 för 2020 vilket innebär en ökning med 1 002 timmar per månad.

Utförare äldreomsorg

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende visar ett underskott om 13 mnkr. Underskottet beror framförallt på intäktsbortfall på grund av tomma platser till följd av pandemin. Under året har beläggningsgraden varit låg men verksamheten har fått in fler boende mot slutet av året.

Hemtjänsten har ett underskott om 2,7 mnkr. Snittet för utförda dagtimmar per månad inom hemtjänsten är 4 193 timmar för 2021 vilket är 93 fler timmar per månad jämfört med 2020. Utförandegraden inom hemtjänst egen regi är 70 procent i snitt för 2021 och var 73 procent i snitt för 2020.

Den *förebyggande enheten* inom äldreomsorgen visar ett överskott om 0,1 mnkr.

Inom övergripande stab och lokaler redovisas ett överskott om 8,9 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	217,9	222,8	-4,9	-7,4

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar på ett underskott om 4,9 mnkr. Av underskottet står insatser för vuxna med funktionsnedsättning för 1 mnkr, insatser för barn med funktionsnedsättning för 1,8 mnkr. Utförarenheten inom funktionsnedsättning visar ett underskott om 2,1 mnkr.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövningens underskott består av fortsatt höga kostnader inom de verksamheter som finansieras med det fasta anslaget, inom framför allt avlösarservice, personlig assistans och hemtjänst samt boenden enligt socialtjänstlagen, SoL.

Den pågående pandemin har tidigare inneburit tillfälliga utökningar av personlig assistans enligt LSS vilket vidhållit de redan tidigare höga kostnaderna för insatsen. En viss nedgång har dock börjat synas.

Förvaltningen har under 2020 arbetat med att följa upp avtal utanför lagen om valfrihetssystem, LOV, som är mycket kostsamma för stadsdelsförvaltningen då dessa placeringars priser är högre än tilldelad budget. Under 2021 syns en tydlig kostnadsbesparing och effekt av det arbete som genomfördes under 2020.

Utförarverksamhet

Utförarenheten inom funktionsnedsättning visar ett underskott om 2,1 mnkr.

2020 öppnade Norrmalms utförarenhet en ny gruppboende med sex platser. Gruppboenden har inriktning mot personer med autism utan intellektuell funktionsnedsättning. Under året har det blivit tydligt att det är svårt att få ekonomin att gå ihop då den mätmetod som används för att bedöma omsorgsbehoven inte fullt ut fångar upp de komplexa behov som målgruppen har.

Bemanningsbehovet är större än vad ersättningsnivåerna ger utrymme till.

Ett fall av skadegörelse i en av gruppbestäderna har även inneburit att en boendeplats varit tom under en större del av året vilket genererat ytterligare intäktsbortfall.

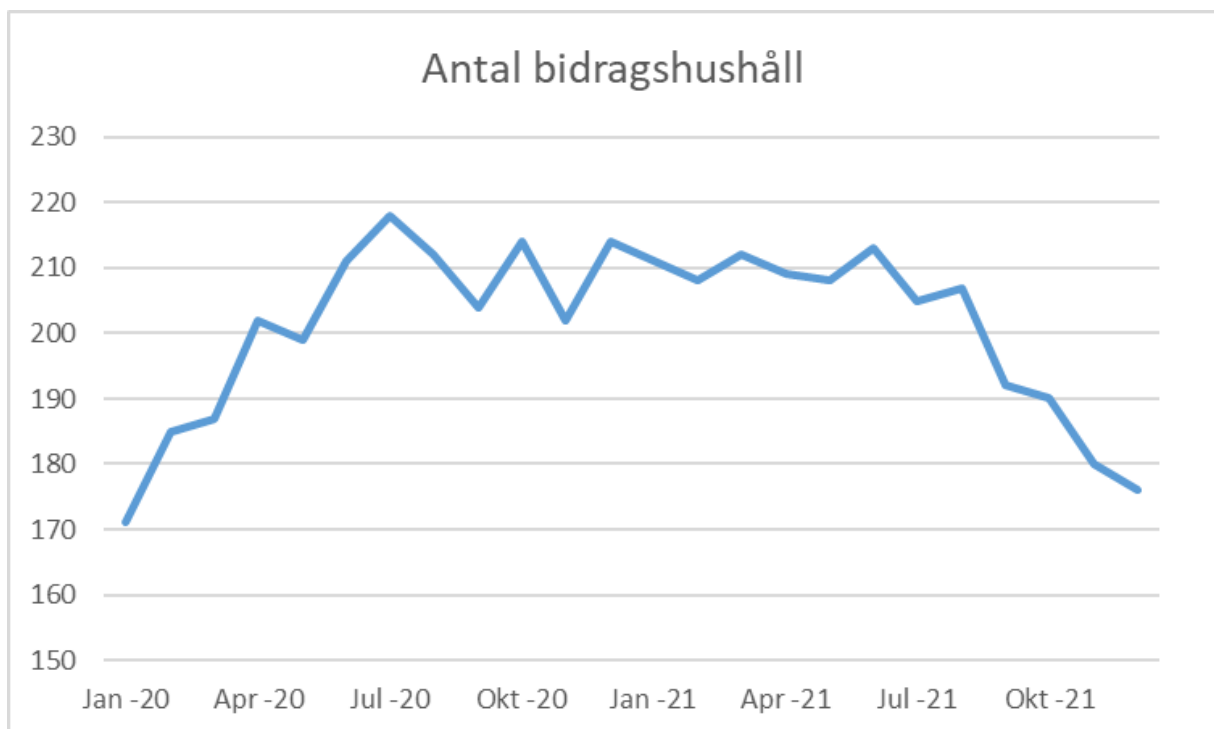
Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd

Avvikelse jämfört med budget (mnr)	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse Bokslut 2021	Avvikelse Bokslut 2020
Arbetsmarknadsåtgärder	4,2	3,6	0,6	0,5
Ekonomiskt bistånd	27,2	33,7	-6,5	-10,9

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott om 0,6 mnr.

Förvaltningen har erbjudit 262 ungdomar ett meningsfullt feriejobb varav 210 ungdomar har tackat ja till ett feriejobb.

Verksamheten ekonomiskt bistånd visar på ett underskott om 6,5 mnr. Antalet bidragshushåll har under året legat kvar på samma höga nivå som år 2020 med ett genomsnittligt antal bidragshushåll om 201 stycken. Uppgången som skedde 2020 utgjordes till största delen av hushåll som blivit beviljade bistånd på grund av arbetslöshet. Dock syns en tydlig nedgång under slutet av 2021.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2021	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2021	Resultatöverföring från 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2022 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Fsk Mitt i City	51 588	2 579	-3 229	-955	ja	4 184
Fsk Johannes förskolor	46 520	2 326	-3 214	-392	ja	3 606
Fsk Karlbergs förskolor	33 227	1 661	-2 623	-395	ja	3 018
Fsk Matteus förskolor	48 140	2 407	-3 835	-355	ja	4 190
Utförarenheten socialpsykiatri	24 311	1 216	-163	-1934	ja	1 379
Fält- och fritidsenheten	9 000	450	-820	-364	ja	900
Summa resultatenheter	212 786	10 639	-13 883	-4 395		17 277

Nämnden har sex resultatenheter, fyra inom förskolan, en inom verksamheten för fält- och fritid samt en i form av socialpsykiatrins utförarenhet.

Enheterna inom förskolan redovisar ett överskott om 2,1 mnkr och ökar sin fond motsvarande till totalt 15,0 mnkr som förs över till 2022. Socialpsykiatrins utförarenhet redovisar ett överskott om 1,9 mnkr varav 1,2 mnkr kan överföras. Fält- och fritidsenheten överför 0,1 mnkr varefter fonden når sitt tak, vilket motsvarar 10 procent av budget.

Resultatenheterna ökar sammanlagt sina resultatfonder med 3,4 mnkr till 2022.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Parkinvesteringar	3,5	4,6	-1,1	-1,1
Parkreinvesteringar	2,5	1,4	1,1	1,1
Nycklade medel Stadsmiljö	9,2	8,8	0,4	0,4
Klimatinvesteringar	4,4	4,3	0,1	0,1
Trygghetsinvesteringar	0,4	0,1	0,3	0,3
Övriga investeringsmedel				
Maskiner & inventarier	6,2	3,2	3,0	3,0
Totalt investeringar	26,2	22,4	3,8	3,8

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2021 tilldelats 15,2 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2021	Bokslut	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och budget
<i>Centrala medel</i>				
Norrbackatäppan	2,6	2,6	0	-1,1
Observatorielunden nedre	0,1	0,4	-0,3	0,2
Observatorielunden övre	1	0,7	0,3	-0,2
Blekholmsterrassen	-0,2	0,9	-1,1	0
<i>Reinvesteringar</i>				
Norrbackatäppan	0,5	0,5	0	0
Observatorielunden	0,9	0,9	0	0
Blekholmsterrassen	1,1	0	1,1	1,1
<i>Nycklade medel</i>				
Observatorielunden nedre	1	0,3	0,7	-0,3
Observatorielunden övre	0,8	0,1	0,7	0,2
Vasaparken Yogapaviljong	0,7	0,5	0,2	0
Norrbackatäppan	1,8	2,4	-0,6	0,5
Vanadislunden	2	0,8	1,2	0,3
Vasaparken nya entré mm	1,1	1,8	-0,7	0,1
Bellevueparken	0,1	1,1	-1	-1
Tillgänglighetshöjande åtgärder	0,7	0,9	-0,2	0,1
Småparker	1	0,9	0,1	0,5
Totalt	15,2	14,8	0,4	0,4
<i>Klimatinvesteringar</i>				
Ismaskin	3,7	3,7	0	0
Träd och perennplantering	0,5	0,5	0	0

Investeringsbudgeten följs med viss omfördelning mellan projekten. Norrbackatäppan fick en större kostnad än beräknat i och med ny uppbyggnad av gräsyta med bevattning.

Vanadislunden fick minskade kostnader då åtgärderna kostade mindre än beräknat samt att arbeten fick avbrytas på grund av väderleken i slutet av året. Observatorielunden övre fick minskade kostnader i och med att artinventering utfördes istället för anläggning av

ängsmattor. Överskottet från dessa projekt möjliggjorde en insats för trädplantering i Bellevue.

Övriga investeringar

Klimatinvesteringar vitvaror

Av budgeterade 0,2 mnkr har 0,1 nyttjats till inköp av torkskåp och kylskåp. Förvaltningen har under flera år bytt ut äldre modeller och under 2021 var inte behovet större.

Trygghetsinvesteringar

Från 2020 ombudgeterades 0,4 mnkr avseende trygghetsinvesteringar till 2021 på grund av förseningar i projektet. Av dessa har 0,3 mnkr nyttjats då flera kostnader i projektet inte bedömdes kunna skrivas av som investeringar.

I samband med bokslut 2020 periodiserades en kostnad om 0,2 mnkr som aldrig kom att matchas med motsvarande faktura vilket ger att 2021 års utfall minskar med motsvarande till 0,1 mnkr.

Det sammanlagda utfallet för Trygghetsinvesteringar för åren 2020 och 2021 motsvarar dock de aktiverade kostnaderna.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Analys av balansräkning årsbokslut 2021

Jämförelse mellan 2020-12-31 och 2021-12-31

Förvaltningens totala balansomslutning uppgår till 203 mnkr per 2021-12-31 och har minskat med 8,3 mnkr jämfört med ingående balans för 2021.

Tillgångar

- **Mark, byggnader och tekniska anläggningar konto 11XX samt Maskiner och inventarier konto 12XX**

Ändringar i balanskonton som avser anläggningstillgångar avser främst ökande investeringar under 2021. Den totala ökningen av anläggningstillgångar på 6,5 procent beror bland annat på ökande investeringar inom förskola så som buller och ventilationsåtgärder och nya vitvaror. Förändringen avser även nya möbler till både lokalen vid Sergels torg och inom

äldreomsorgen, Väderkvarnen.

- **Kundfordringar 15XX**

Interna kundfordringar konto 1542 har minskat med 15,4 procent och det beror på en minskad fakturering till Kungsholmens stadsdelsförvaltning inom park och miljö samt att fler inbetalningar inkommit i år jämfört med 2020.

- **Diverse kortfristiga fordringar konto 16XX**

Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 0,3 mnkr vilket främst beror på fordringar hos arbetsförmedlingen.

- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter konto 17XX**

Upplupna intäkter konto 1751 har minskat med 69,4 procent vilket främst beror på minskad intäkt 6,1 mnkr från Kungsholmens stadsdelsförvaltning avseende ensamkommande barn som Kungsholmen tidigare har hanterat åt Norrmalm samt ekonomiskt stöd 6,3 mnkr till följd av covid-19 som har reglerats under 2021.

Skulder

- **Eget kapital konto 20XX**

Eget kapital visar skillnaden mellan skulder och tillgångar i balansräkningen. Eget kapital har ökat med 14,9 mnkr och avsättningar till resultatfonder med 3,4 mnkr, totalt 18,3 mnkr.

- **Leverantörsskulder konto 25XX**

Skulder till stadens bolag har minskat med 7,8 mnkr och förändringen avser främst Micasa Fastigheter i Stockholm AB, fakturering dec 2020 och betalning jan 2021. Skulder till stadens förvaltningar har ökat med 8,4 mnkr, beror främst på hyresfakturor från fastighetskontoret avseende Hagastadens förskolor.

- **Övriga kortfristiga skulder 28XX**

Skuld till staten har minskat med 0,8 mnkr, avser projektmedel inom äldreomsorgen däremot finns det en kostnad för elskatt för december 2021 på 82 tkr.

- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter konto 29XX**

Upplupna löner och upplupna sociala avgifter konto 2910 och 2931 har minskat med 1,2 mnkr och det beror främst på att förra årets löneökning har reglerats under 2021.

Förutbetalda intäkter på konto 2953 har minskat med 18,3 mnkr vilket främst beror på att generalschablonen som används under tre kalenderår bokats om till driften under 2021.

Upplupna kostnader konto 2991 har minskat med 5,5 mnkr. Minskningen beror främst på hyresskulder till Fastighetskontoret, 7 mnkr avseende förskolor i Hagastaden.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030

Stockholm stad är en viktig aktör i genomförandet av Agenda 2030, genom att flera av grunduppdragen är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan. Målen om en hållbar utveckling ligger i linje med stadens vision och budget.

Förvaltningens arbete med att bidra till att de globala målen uppnås, jämställdhetsarbete samt arbete för att främja barns- och nationella minoriteters rättigheter beskrivs under rubriken "Agenda 2030 och lika rättigheter för alla" under relevanta verksamhetsområdesmål. Nedan följer en sammanfattning av förvaltningens arbete.

Förvaltningens miljö- och klimathandlingsplan bidrar till genomförandet av Agenda 2030. Handlingsplanen beskriver förvaltningens arbete för att nå mål och etappmål i Stockholms stads Miljöprogram 2020–2023 och Klimathandlingsplan 2020–2023. Handlingsplanens aktiviteter är uppmärskade med vilket/vilka mål i Agenda 2030 som aktiviteten bidrar till, för att förtydliga sambandet mellan nämndens verksamheter lokala arbete med det globala miljöarbetet. Aktiviteterna syftar till att på olika sätt minska miljöpåverkan, verka för en hållbar utveckling samt att stärka förmågan att hantera effekter av klimatförändringar. Handlingsplanen är ett vägledande dokument som enheterna kan utgå ifrån när de formulerar åtaganden och arbetssätt i verksamhetsplaneringen. Genom att tillämpa handlingsplanen får förvaltningen en enhetlig struktur för miljöarbetet med en tydlig koppling till målen i Agenda 2030.

Arbetet utgår från miljöprogrammets sju prioriterade miljömål och består av arbetsområden som energi, transporter, avfall, mat, kemikalier, biologisk mångfald och klimatanpassning. Dessa områden har en direkt koppling till flera mål i Agenda 2030, till exempel mål 2 (ingen hunger), mål 3 (god hälsa och välbefinnande), mål 7 (hållbar energi för alla), mål 9 (hållbar industri, innovationer och infrastruktur), mål 10 (minskad ojämlikhet), mål 11 (hållbara städer och samhällen), mål 12 (hållbar konsumtion och produktion), mål 13 (bekämpa klimatförändringarna), mål 14 (hav och marina resurser), mål 15 (ekosystem och biologisk mångfald). Miljöarbetet har ytterligare följdpåverkan på fler av målen i Agenda 2030.

Goda exempel

- Under året genomförde förvaltningens miljösamordnare en workshop där representanter från samtliga verksamheter var inbjudna.
- Nämndens förskolor har ett förvaltningsövergripande mål för verksamhetsområdet, *barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld*. Hållbar utveckling är ett begrepp som knyter ihop de ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som mänskligheten står inför.
- Barnen har fått kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp, om ekologisk

hållbarhet och fått lära sig att ha ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö.

- Förvaltningens arbete för att säkra en giftfri förskola har fortsatt, leksaker och material har ersatts med kemikaliesmarta alternativ.
- Förvaltningen erbjuder hälsofrämjande fritidsaktiviteter till barn och unga oavsett kön, bakgrund eller socioekonomisk situation och bidrar därmed till god hälsa och välbefinnande och att minska ojämlikhet. Aktiviteterna erbjuds både inom befintliga verksamhetslokaler, mobilt och i närområdet i samverkan med föreningar och civilsamhället.
- I samverkan med Kungsholmen och Östermalm erbjuds mötesplats för ungdomar som identifierar sig som HBTQ.
- Arbetet med att öka arbetsinriktade insatser till personer inom socialpsykiatrins målgrupp och utvecklandet användandet av digitalisering och välfärdsteknik för personer med funktionsnedsättningar fortgår och bidrar till minskad ojämlikhet.
- Arbetet med ökad delaktighet för barn, unga och vuxna i utredning och utförande av insats och genom att minska alla former av våld mot särskilt sårbara grupper som barn, personer med funktionsnedsättningar och erbjuda stöd till våldsutsatta och våldsutövare fortgår och bidrar till fredliga och inkluderande samhällen.
- Förvaltningens verksamheter inom äldreomsorgen har upprättat lokala handlingsplaner för bemötande vid suicidrisk.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar med att integrera ett jämställdhetsperspektiv vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön och arbetet mot alla former av våld mot kvinnor och flickor, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering vilket bidrar till jämställdhet. En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukarundersökningar för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Resultatet används i det fortsatta kvalitetsarbetet och kan handla om att utforma aktiviteter som både män och kvinnor är intresserade av, eller att se över hemtjänstinsatser utifrån frågor om jämställdhet och jämlikhet.

Goda exempel

- Äldreomsorgens beställarenhet har tagit fram en normkritisk intervjuguide som används vid ansökan om bistånd.
- En föreläsning om jämställdhet har genomförts och en poddcirkel har upprättats i syfte att diskutera äldre HBTQ-personers erfarenheter.
- Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Förskolan har organiserat utbildningen så att barnen har fått leka och lära tillsammans. Barnen har fått pröva och utveckla sina förmågor och intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.
- I förskoleundersökningen finns frågan *jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning*. I årets undersökning anger 94 procent av vårdnadshavarna att de instämmer med att förskolan arbetar på detta sätt.
- Förvaltningen har genomfört en inspirationsföreläsning om jämställdhet inom ramen

för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare.

- Arbete med jämställdhetsanalyser av indikatorerna i ILS vars resultat grundar sig på brukarundersökningar 2020 inom socialpsykiatri och funktionshinder visar att inom flera områden är kvinnor i högre utsträckning nöjdare än männen. Tidigare år har det varit marginell skillnad mellan könen och det har inte funnits några tydliga och bestående skillnader mellan kvinnor och män. Att dra några slutsatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv kräver ytterligare information för att undersöka om skillnaderna mellan män och kvinnors upplevelse beror på den enskildes inställning, skillnader i behov eller om skillnaderna är ett resultat av könsstereotypa föreställningar vid bemötande, bedömning och insatser. Förvaltningen ska analysera 2021 års brukarundersökning för att se om skillnaderna är tydliga och bestående.
- Jämställdhet inom försörjningsstödsenheten innebär att uppmärksamma hur kvinnor och mäns förutsättningar till egen försörjning ser ut. De som ansöker om ekonomiskt bistånd blir bemötta och bedömda på lika villkor och stöd och insatser utformas utifrån individens behov, oavsett kön. Inom enheten har ett arbete påbörjats där ärendedragningar genomförs utifrån ett könsneutralt förhållningssätt.
- Förvaltningens beställarenhet för äldreomsorg har genomlyst och analyserat myndighetsbeslut för att säkerställa en jämställd och jämlik biståndshandläggning.
- Äldreomsorgens verksamheter har genomfört ett antal kompetenshöjande insatser i jämställdhet och normkritik. Bland annat har äldreomsorgens beställarenhet arbetat utifrån jämställdhetsutmaningen, vilket syftar till att problematisera förställningar och förväntningar utifrån könstillhörighet i beslutande av biståndsinsatser för att öka fokus på den äldres behov.
- I förvaltningens samhällsplanering finns ett tydligt jämställdhetsperspektiv med, i besvarande av remisser och vid framtagande av program för parkupprustningar. Exempelvis är det viktigt att parkerna inom stadsdelsområdet upplevs som tillgängliga och trygga för alla viktiga ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barns rättigheter

Förskolan har ett viktigt uppdrag att kommunicera barnkonventionen och upplysa barnen om deras rättigheter. Bland annat har barnen fått lära sig sina rättigheter genom litteratur anpassad för barn i förskoleålder samt annat utbildningsmaterial. Barnen har även deltagit i olika forum som syftar till att främja delaktighet och medbestämmande.

Förvaltningen beaktar barns rättigheter vid avvägningar och bedömningar i beslutsprocessen inom myndighetsutövningen. Förvaltningen arbetar för att andelen barn som lever i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska vara låg och att barnkonsekvensanalyser genomförs. Förvaltningens vuxenenhet och familjeenhet samarbetar för att öka barns delaktighet och inflytande genom "Tillsammans för barnen", det tidigare projektet som nu är permanent inom verksamheten. Syftet är att stärka samverkan och synliggöra barnen i vuxenhandläggningen. På familjeenheten finns en barnrättssamordnare som har i uppdrag att uppmärksamma barnrättsfrågor på hela avdelningen och som samverkar med övriga barnrättssamordnare i Stockholm stad. Inom vuxenenheten lyfts barnperspektivet och barnkonsekvensanalyser genomförs innan beslut fattas.

Barn med funktionsnedsättning ges möjlighet att vara delaktiga i samhällslivet på jämlika villkor som andra barn. Föräldrar informeras om vilka stödinsatser de kan ansöka om för barnet. Förvaltningens fält- och fritidsenhet erbjuder barn och unga med funktionsvariationer möjlighet att delta i meningsfull fritidsverksamhet genom Tre liljor.

Inom förvaltningens äldreomsorg finns rutiner för hur medarbetarna ska agera och uppmärksamma vid misstanke eller kännedom om att barn far illa.

Goda exempel

- Omröstningar och majoritetsbeslut används som metod för att till exempel bestämma val av projekt, utflyktsmål eller lek inom förskolan.
- Vid förändringar i verksamheter för barn och unga har konsekvensanalyser genomförts för att bedöma vilka konsekvenser ett beslut kan få för det enskilda barnet eller barngruppen.
- Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans har fått stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Nämndens förskolor har ett väl utvecklat arbetssätt kring barn i behov av särskilda stödinsatser.
- Genom "Tillsammans för barnen" stärks samverkan och barn synliggörs i vuxenhandläggningen.
- Ur ett barnperspektiv är det viktigt att förvaltningen verkar för tillräcklig tillgång till friytor i stadsutvecklingen, både vad gäller förskolegårdar och parker.

Nationella minoriteter

Förskolan har en viktig roll i att lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer. Om ett barn talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk (finska, meänkieli, samiska, romani och jiddisch) har det rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Vårdnadshavare ska då ange detta språk som barnens modersmål i samband med ansökan om förskoleplacering. När vårdnadshavare ansöker om plats i förskola via stadens hemsida framgår tydligt att oavsett om barnet talar något av de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli eller samiska i hemmet eller inte, så finns särskilda rättigheter. Stockholms stad är förvaltningsområde för *finska*, *meänkieli* och *samiska*. Det innebär att barn har rätt till förskoleplats där hela, eller en väsentlig del av utbildningen, bedrivs på något av dessa språk. Detta oavsett om det angivna språket talas i hemmet eller inte. Syftet är att ge barnen möjlighet att utveckla och bevara sitt språk och kulturella identitet.

Nämnden bedriver ingen förskola där utbildningen bedrivs på väsentlig del eller helt på finska. Inom stadsdelsområdet finns dock den fristående sverigefinska förskolan Kaksi Kieltä (Två tungor) etablerad. Verksamheten riktar sig till barn med finsk kulturbakgrund. De vårdnadshavare som sökt plats inom verksamheten har erhållit en förskoleplacering för sitt barn. Inga vårdnadshavare har vid avläsningstillfället angett intresse av förskoleverksamhet på meänkieli eller samiska för sitt barn.

Innerstadsdelarna (Norrmalm, Östermalm och Kungsholmen) har tilldelats statsbidrag om 60 tkr kronor för uppbyggnad av förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska. Pengarna har använts till att öka medvetenheten om de nationella minoriteterna ute i

verksamheterna. De nationella minoriteternas ursprung kommer synliggöras genom flaggor som pryder verksamheterna.

Goda exempel

- Förskolornas ledningsgrupper har tagit del av en föreläsning om nationella minoriteter i förskolan utifrån Skollagen och förskolans läroplan. Kompetensutvecklingsinsatsen, som gavs av Skolverket, har bidragit till att ge verksamheten en fördjupad kunskap inom området.
- Förskoleavdelningens metodutvecklare har även tagit fram ett gemensamt utbildningsmaterial kring nationella minoriteter som använts inom förskolorna.
- Förebyggande enheten på äldreavdelningen har under året tagit initiativ till lokala samverkansmöten med representanter från de nationella minoriteterna. Vid mötet diskuterades vilka möjligheter för samverkan som finns och hur verksamheterna kan lyfta fram och synliggöra målgrupperna.
- Förvaltningen arbetar med att medvetandegöra och höja kunskaperna gällande nationella minoriteters rättigheter, bland annat genom att uppmärksamma nationella minoriteters viktiga dagar. Då minoritetslagstiftningen bygger på självidentifikation lämnas en broschyr över nationella minoriteters rättigheter till samtliga som ansöker om bistånd, informationen i broschyren finns översatt till minoritetsspråken.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Ekonomiska konsekvenser

Socialtjänst

Inom socialtjänsten har synts ökade kostnader för ekonomiskt bistånd med anledning av ökad arbetslöshet under pandemin.

Inom utförarenheterna finns fortsatt extra kostnader för ökad bemanning liksom ett visst intäktsbortfall inom sysselsättningsverksamheterna på grund av lägre beläggning än normalt samt inställda kurser. På gruppboendena har sjukfrånvaron varit hög vilket ökat kostnaderna för vikarier.

Äldreomsorg

Den förväntade ökningen av ansökningar och beviljade insatser har uteblivit med anledning av pandemin. Antal placeringar på vård- och omsorgsboende har visat en uppåtgående trend efter april men trenden har avstannat mot slutet av året. Insatser inom hemtjänst har ökat under året men är fortfarande avsevärt färre jämfört med tiden före pandemin. Dessa faktorer medför att kostnader för förvaltningens myndighetsutövning inte har ökat.

Det kommunala vård- och omsorgsboendet Väderkvarnen har haft en låg beläggningsgrad vilket medfört ett intäktsbortfall då lägenheterna har stått tomma. Utförarverksamheterna har haft ökade kostnader på grund av ökad sjukfrånvaro, bemanning, vikarier, skyddsutrustning, förbrukningsmaterial och renhållning.

Förskoleavdelningen

Förvaltningen har hittills inte sett några negativa ekonomiska konsekvenser för förskolans verksamhetsområde till följd av pandemin. På grund av att personalens sjukfrånvaro varit lägre än barnens, har förskolorna inte behövt ta in vikarier i hög utsträckning.

Avdelningen för administration och prevention

I och med att feriejobb inte har kunnat erbjudas inom vård- och omsorg eller inom förskoleverksamhet har förvaltningen utökat arbetstillfällena hos bland annat parkmiljöentreprenören, vilket har medfört ökade kostnader.

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Sjukfrånvaron med anledning av pandemin och rådande rekommendationer har haft stor påverkan på förvaltningens utförarverksamheter under året. Arbetsmiljöarbete och riskbedömningar har varit i fokus under hela året. Hemarbete har fortsatt för de medarbetare med arbetsuppgifter som fungerar att utföra hemifrån. En successiv återgång påbörjades under hösten, men pausades i samband med ökad smittspridning. Digitala möten har fortsatt varit en vanlig mötesform, och möjligheten till hybridmöten har utvecklats.

Nämnd- och rådsmöten har i hög utsträckning genomförts digitalt.

Förskoleavdelningen

Det finns vårdnadshavare som av rädsla och oro för smitta har haft barnen hemma från förskolan. Barn med lång frånvaro har följts upp av verksamheten. Vårdnadshavarna har kontaktats i syfte att motivera återgång till förskolan samt få en uppfattning om det finns anledning till oro för barnets välmående.

Förvaltningen har fortsatt ta fram informationsmaterial riktat mot vårdnadshavare och medarbetare i samband med förändringar i rekommendationer och rutiner.

Förskolorna har haft fortsatt beredskap för en eskalerad situation i händelse av klusterspridning eller hög sjukfrånvaro hos personalen. Arbetet med struktur och tydlighet inom förskolorna har bidragit till att skapa en trygg plats för barn och vårdnadshavare i en orolig tid.

Förskolorna har fortsatt följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer samt stadens rutin för att minska risken för smittspridning. Det har bland annat inneburit att förskolorna flyttat ut det mesta av verksamheten utomhus under året. Många av nämndens förskolor har begränsad tillgång till gårdar och har hänvisats till närliggande parker. Den ökade belastningen på innerstadens parker samt att kollektivtrafiken inte fått nyttjas i större omfattning, har utgjort en utmaning för verksamheten.

Förskolorna har arbetat för att skapa meningsfull utevistelse för barnen under dagen på förskolan. Förskolorna har flyttat ut pedagogiskt material som vanligtvis använts i inomhusmiljö, till att användas utomhus. Verksamheten har tillsammans med barnen på ett lustfyllt sätt exempelvis arbetat med virus och bakterier. Arbetet har bidragit till att hjälpa barnen få ökad förståelse och hantera den omvärld de omges av.

Förvaltningen kan se att verksamheten skapat flera nya arbetssätt utifrån rådande förutsättningar. Exempelvis har förvaltningens samordnare för barnhälsa handlett personal

samt mött vårdnadshavare via videosamtal. För att möjliggöra visningar av förskolorna för nya familjer har även digitala visningsfilmer publicerats i ökad omfattning på stadens hemsida.

Förvaltningen kan se en minskad personalomsättning under avläsningsperioden, förvaltningens analys är att detta kan vara en effekt av pandemin.

Socialtjänstavdelningen

Inom utförarenheten har verksamheterna inom sysselsättning, träfflokal och gemensamhetslokaler anpassats för att de ska kunna hållas öppna. För att minimera risken för smittspridning har verksamheterna följt rekommendationer avseende antalet personer som får vistas i lokalerna, följt hygienrutiner och använt munskydd och visir om avstånd inte kunnat hållas. Trots det, framförallt under våren, har det varit ett lägre antal deltagare i sysselsättning och färre personer som har haft boendestöd. Sjukfrånvaron har varit hög med anledning av rekommendationer.

Förvaltningens enhet för fält- och fritid har delvis återgått till ordinarie verksamhet med vissa undantag och begränsningar. Pandemin har fortfarande en hög påverkan på både enhetens planering, utförande av arbetet och medarbetares fysiska och psykiska arbetsmiljö. Inom verksamheten har medarbetare uppmärksammat och bemött den oro som finns hos både barn, unga och vårdnadshavare.

Försörjningsstödsenheten har påverkats av genom att merparten av utredningar och uppföljningar har skett över telefon. Samverkan med externa och interna samverkanspartners har försvårats avseende planering för de sökandes väg till självförsörjning. Först under andra halvåret har fysiska möten kunnat genomföras i större utsträckning.

Som en följd av pandemin har merparten av klienterna arbetslöshet som försörjningshinder. Ett utökat och intensifierat arbete med Jobbtorg har under senare delen av året inneburit att ett visst antal hushåll valts ut för att delta i en satsning. I dessa ärenden har fysiska möten och intensiv uppföljning och coachning genomförts.

Inom vuxenenheten är det fortsatt personer som tackat nej till vissa insatser inom bland annat hemtjänst och daglig verksamhet. Enheten har fortsatt tillfällig utökning av personlig assistans för några personer som inte deltar i daglig verksamhet eller korttidsvistelse då de tillhör en riskgrupp. Uppföljningar och nya ansökningar har till största del genomförts per telefon eller digitalt inom alla arbetsområden. Enheten har börjat återuppta fysiska möten.

Familjeenheten har under den senare delen av året återgått till att träffa barn och föräldrar fysiskt. Det har varit ett ökat tryck på familjeenheten gällande orosanmälningar och utredningar. Förvaltningen arbetar för att intensifiera handläggningen för att minimera antalet utredningar som pågår mer än fyra månader. Den höga sjukfrånvaron har medfört att enheten inte kunnat genomföra vissa utvecklingsområden i den utsträckning som planerats.

Äldreomsorg

Under senare delen av året har äldreomsorgens beställarenhet sett en ökning i ansökningar om insatser. En möjlig förklaring till det är att de äldre känner sig tryggare med att ta emot hemtjänstinsatser och till att flytta till ett vård- och omsorgsboende till följd av en hög

vaccinationsgrad.

Biståndsbedömda insatser följs fortfarande i huvudsak upp via telefon men de äldre har även erbjudits att träffas utomhus. Hembesök har genomförts i större utsträckning under hösten utifrån riskbedömning och rådande rekommendationer. När hembesöken har genomförts har medarbetare använt skyddsutrustning för att säkra den äldres trygghet och personalens arbetsmiljö. Pandemin medför en risk för att våld i nära relation inte uppmärksammas på grund av restriktioner att genomföra hembesök. Beställarenheten har därför upprättat en rutin för att kunna ställa frågor om våld per telefon.

Hemtjänstverksamheter inom stadsdelområdet har varit behjälpliga med att samla in medgivandebblanketter från brukare för vårdcentralernas vaccinering. De personer inom målgruppen som önskat vaccination är nu fullvaccinerade. Förstärkningsteamet inom den kommunala hemtjänsten har inte haft några ärenden sedan april. Totalt har förstärkningsteamet under året haft sju ärenden varav sex med bekräftad covid-19.

Under pandemin har verksamheterna fått ställa om arbetssätt utifrån rådande restriktioner. Utgångspunkten för äldreomsorgens biståndsbedömda dagverksamhet, öppna verksamheter, och träffpunkter är dock att hålla öppet med förändringar för att motverka smittspridningen. Orsaken är den viktiga roll som dessa verksamheter har för att minska den ofrivilliga ensamheten och öka den psykiska och fysiska hälsan bland äldre och deras anhöriga. Digitala alternativ så som inspelning av matlagning har kompletterat fysiska aktiviteter på plats och antalet aktiviteter förlagda utomhus har ökat. "Goodie bags" och månadsbrev har getts ut i syfte att skapa trivsel och nå ut med information. Under senare delen av året har den kommunövergripande öppna mötesplatsen öppnat upp för flera besökare vilket har varit uppskattat.

Inom de öppna verksamheterna genomförs aktiviteter fortfarande i mindre grupper och i större utsträckning digitalt samt utomhus. Under hösten har fler äldre kunnat delta i aktiviteterna inomhus och antal aktiviteter har utökats. Sociala aktiviteter på vård- och omsorgsboende har varit individuellt inriktade tillsammans med kontaktpersonen och skett utomhus med ett begränsat antal deltagare. Anhörigkonsulenterna fortsätter anordna anhöriggrupper med möjlighet att närvara digitalt och har genomfört individuella stödsamtal.

Parkmiljöavdelningen

Pandemin har inneburit att besökstrycket i parker och grönområden har ökat ytterligare. För att minska trängseln och på så sätt minska risken för smittspridning har förvaltningen under året uppdaterat och fortsatt att stärka pandemirelaterad information vid lekplatser, utegym, plaskdammar och strandbad.

Avdelningen för administration och prevention

I och med att feriejobb inte har kunnat erbjudas inom vård- och omsorg eller inom förskoleverksamhet har förvaltningen utökat arbetstillfällena hos bland annat parkmiljöentreprenören.

Restriktioner kring folksamlingar har krävt omfattande planering kring merparten av de evenemang och aktiviteter som genomförts inom ramen för platssamverkan på Sergels torg. I

vissa fall har evenemang fått ställas in och satsade resurser har förlorats. Dock har restriktionerna medfört att nya digitala innovativa lösningar arbetats fram som har ökat tillgängligheten till den konst och de föreställningar som har genomförts. Exempel på en innovativ lösning är bland annat en utställning där uppträdanden tillgängliggjordes till besökarens mobiler via en QR-kod. Besökarna kunde på detta sätt se uppträdandet på tryggt och smittsäkert avstånd.

Begränsningarna i att träffas fysiskt har fortsatt haft en dämpande och försvårande effekt till att utveckla Vision Klara. Arbetet har kunnat bedrivas utan uppehåll eller stopp, men har inte vidareutvecklats i den takt som önskats. Under hösten har arbetet dock kunnat växlas upp.

Samhällsvägledning till nyanlända har haft öppet med anpassningar hela året, förutom perioden i januari då majoriteten av stadens öppna verksamheter stängdes. I samverkan med civilsamhället har devisen kring sociala aktiviteter varit att ”vi ställer inte in, vi ställer om”. Exempelvis har språkcafé ersatts av språkpromenader. Kursen Föräldraskap i Sverige, kunde slutföras genom att hålla de sista träffarna utomhus. Konsekvenserna av pandemin blir extra påtagligt för många nyanlända då majoriteten av de kommunmottagna nyanlända i stadsdelsområdet är barnfamiljer som ofta är trångbodda.

Pandemin har begränsat möjligheten att arbeta alkohol-, narkotika-, och tobaksförebyggande eftersom arbetet sker i fysiska möten. Under hösten när restriktionerna lättade kunde besök i gymnasieskolor åter genomföras.

Färre ansökningar om föreningsbidrag har inkommit under 2021 då många föreningar inte har haft möjlighet att genomföra aktiviteter på grund av pandemin. Föreningar som ansökt och beviljats föreningsbidrag under 2020 har kunnat genomföra planerade aktiviteter 2021 istället, vilket också kan ha bidragit till färre ansökningar.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Norrmalms stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2021 har varit tillräcklig.

Samtliga kontrollaktiviteter är genomförda, dock har en mindre avvikelse rapporterats under uppföljningen.

Processen "systematiskt informationssäkerhetsarbete" omfattar flera arbetssätt;

- GDPR- hantering av personuppgifter.
- Informationsklassning.
- Rutin och information om informationssäkerhet, NIS-direktivet och IT-utrustning.
- Utfärda och avsluta behörigheter i verksamhetssystem samt tjänstekortshantering.

Inom arbetssättet *GDPR- hantering av personuppgifter* ingår den systematiska kontrollen "*kontroll av samtycke för bildpublicering*". Kontrollaktivitet består av att

"dataskyddshandläggare kontrollerar respektive avdelning och även genomföra stickprov". Inom förvaltningen är det förskoleavdelningen som till största del använder bildhantering och samtycke för detta. Avdelningen har rutiner för inhämtning av samtycke, men kontrollaktiviteten har inte genomförts under 2021. Kontroll är planerad att ske under 2022, vilket framgår av årsrapport för GDPR.

I övrigt har nämndens internkontrollplan inga avvikelser.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens system för integrerad styrning och ledning, ILS, är ett stöd för uppföljning av nämndens verksamheter och ekonomi. Förvaltningens ILS-samordnare ansvarar för uppföljningsprocessen i samverkan med avdelningarnas verksamhetscontrollers och ekonomicontrollers. Verksamhetsplan, underlag för kommande års budget tillsammans med tertialrapporter och verksamhetsberättelse är viktiga instrument för att följa upp och kvalitetssäkra verksamheterna.

Uppföljning av väsentlighets- och riskanalyser och intern kontroll är ytterligare instrument för uppföljning, liksom revisionskontorets granskningar. Återkopplingar och synpunkter som revisionskontoret lämnar till förvaltningen implementeras i uppföljningar och i verksamhetsplan vart efter revisionsrapporterna presenteras.

Analyser sker löpande av brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, inspektioner, revisioner, avvikelser och synpunkter samt klagomål. Andra viktiga underlag är kvalitets- och resultatdialoger, patientsäkerhetsberättelse, nämndens underlag till stadens övergripande förskolerapport, självvärderingsinstrument, intervjuer, observationer och egenkontroll.

Nämnden har i år genomfört verksamhetsuppföljningar på vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter. Samlade bedömningar finns i bilaga. Utöver verksamhetsuppföljningar sker systematiska uppföljningar av avtal och uppdrag under året för verksamheter i egen regi och på entreprenad.

Nämndens underlag till stadens övergripande förskolerapport baseras bland annat på analys av resultat från förskoleundersökningens resultat samt kvalitets- och resultatdialoger med enheterna. I kvalitets- och resultatdialogerna förskolorna identifieras framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Vårdnadshavarnas och barnens återkoppling på verksamheten ger också viktig information om vad som behöver utvecklas. Underlag till förskolerapporten bilägges till nämndens verksamhetsberättelse.

Goda exempel

- Förvaltningsövergripande arbetssätt främjar ett systematiskt och strategiskt kvalitetsarbete och syftar till att skapa större förståelse för målgruppernas behov och säkerställer att individens behov är i centrum. Goda exempel är bland annat samverkan gällande våld i nära relationer, vråkningsförebyggande arbete och barns rättigheter.
- Förvaltningen använder flera olika evidensbaserade arbetssätt inom arbetet med platssamverkan och ANDT, bland annat Brottsförebyggande rådets (BRÅ) orsaksanalys och strategier för implementering. Genom områdes- och orsaksanalys,

framtagande av lägesbild, platsbesök, insamling av information, analys av orsaker till brott och otrygghet samt identifiering av aktörer som har rådighet att förändra platsen skapas förutsättningar för en välutvecklad platssamverkan.

- Förvaltningens förmåga till gott samverkansarbete är känt i Stockholm stad och tas ofta upp som gott exempel, bland annat nämns ofta platssamverkan Klara som får besök från hela landet.
- Äldreförvaltningens uppföljning av följsamhet till arbetskläder inom hemtjänst i egen regi visar på ett gott exempel på förbättringsarbete.

Kvalitetsutmärkelsen

Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har deltagit och vunnit Kvalitetsutmärkelsen 2021. Enhetens styrkor är en väl utvecklad samverkan, en intern kvalitetssäkring för en rättssäker myndighetsutövning samt ett aktivt arbete med verksamhetsutveckling och måluppfyllelse där samtliga medarbetare är delaktiga. Målet med att delta i kvalitetsutmärkelsen är att det är en lärandeprocess för den enhet som deltar, samt en möjlighet till att förbättra och utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete.

Vid årets kvalitetsutmärkelse erhöll även Karlbergs förskoleenhet ett hedersomnämmande. Motiveringen var enhetens arbete inom området bemötande och delaktighet med barnet i centrum, samt arbetet med jämställdhets- och jämlikhetsfrågor ur ett barnperspektiv.

Granskningar och inspektioner

Arbetsmiljöverket genomförde en inspektion av Stockholms stads systematiska arbetsmiljöarbete under 2021, med fokus på den årliga uppföljningen. Stickprovsinspektion gjordes i tre nämnder, varav Norrmalms stadsdelsnämnd var en av de utvalda. Förvaltningen fick positiv återkoppling från Arbetsmiljöverket gällande arbetet med den årliga uppföljningen, men mottog även tips och idéer på hur arbetet kan utvecklas. Det har bland annat lett till att en utveckling av frågorna i årets uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samt en översyn hur fördelningen av arbetsmiljöuppgifter kan förtydligas.

En genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modellen "Rätt stöd i rätt tid" är genomförd. Resultatet visar att en majoritet av barnen inte har en tidigare kontakt med socialtjänsten, och av genomförda utredningar leder 30 procent till att insatser erbjuds och accepteras. Slutsatser från genomlysningen är att det behövs en diskussion om hur socialtjänsten på ett lämpligt sätt kan bemöta flickor respektive pojkar, det finns anledning att genomlysning hur samarbetet mellan socialtjänsten och övriga aktörer fungerar inom utredningsarbetet. Delar av resultatet av genomlysningen har förvaltningen sedan tidigare identifierat och påbörjat ett arbete kring, resterande kommer att påbörjas under 2022.

Socialinspektörerna har även genomfört en kvalitetsgranskning avseende barn 0-12 år. Granskningen omfattade 24 ärenden som har varit aktuella under 2020-2021. Granskningen visar sammantaget på ett gott resultat för förvaltningen. Utredningen inleds inom 14 dagar, skyddsbedömningar genomförs och utredningen är klar inom fyra månader. Barnets skolsituation uppmärksammades i utredning och insats. Utvecklingsområden är bland annat att dokumentera orsak till om handläggarna misstänker våld och inte väljer att polisanmäla, att arbeta mer motiverande och alliansbyggande med familjerna och att utveckla samverkan

internt för att motivera föräldrar att ta emot stöd och insatser. Ytterligare förbättringsområde är att anpassa utredning och insats till barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Förvaltningen har identifierat utvecklingsområden utifrån resultatet, bland annat att förstärka barnens delaktighet i hela processen, fördjupad samverkan med förskolan och barn- och ungdomspsykiatri samt att instrument för riskbedömningar ska användas i större utsträckning. Förvaltningens familjeenhet kommer att arbeta vidare med resultaten under 2022.

Äldreförvaltningen har genomfört en uppföljning av följsamhet till arbetskläder i den kommunala hemtjänsten under hösten. Resultatet har förbättrats sedan föregående granskning, bland annat uppmärksammas att samtlig personal använder korrekt arbetsdräkt vid granskningstillfället. Inspektörerna ser hemtjänsten i egen regi som ett gott exempel på stora förbättringar och chefer har intervjuats för att ge exempel på lyckade arbetsmetoder. Granskningen har även kompletterats med interna oanmälda besök från medicinskt ansvarig sjuksköterska samt egenkontroller för att upprätthålla en hög följsamhet till basal hygien- och klädrutin.

Under hösten har en kvalitetsobservation genomförts på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad, Sabbatsbergsbyn. Kvalitetsobservationen som metod fokuserar på hur personalen tillämpar det personcentrerade förhållningssättet och äldreomsorgens värdegrund i mötet med den äldre. Återföringsrapporten är ännu inte slutförd varför inget resultat kan redovisas.

Klagomål och synpunkter

Socialtjänstavdelningen och äldreavdelningen

Under året har det inkommit och diarieförts 49 klagomål, varav tre avser socialtjänstens verksamheter och 46 avser äldreomsorgens verksamheter. 33 klagomål rör egen regi, tre avser entreprenad, nio avser privat regi. Ett klagomål är anonymt, och kan därför inte fastställas var det härrör ifrån.

Flertalet klagomål handlar om städning, tillgänglighet vid larm och kvalitet vid utförandet av insatserna. Vanliga åtgärder är att verksamheten planerar om insatsen eller förtydligar rutiner för enskilda medarbetare. Flera klagomål berör även bemötande från medarbetare och chefer. Åtgärder vid dessa klagomål handlar dels om att verksamheten fortsätter arbeta med bemötandefrågan som en del i värdegrundsarbetet och dels om ett enskilt samtal med berörd medarbetare. På beställarenheten handlar klagomålen om missnöje på beslut där enskilda uppmuntras att överklaga beslut utifrån rättssäkerhet. Socialtjänstavdelningen klagomål avser myndighetsutövning och handlar om utformning/beslut om boendestöd, handläggning av korttidsplats och bemötande. Tre synpunkter som avser beröm av verksamheten har diarieförts och avser aktiviteter på aktivitetscenter och den kommunövergripande öppna mötesplatsen.

Lex Sarah, lex Maria och avvikelser i vårdkedjan

Inom äldreomsorgen har 20 lex Sarah-rapporter inkommit under året, varav två kommer från enskild verksamhet och en rapport kommer från annan nämnd. Elva rapporter avser kommunal utförarverksamhet, och sex rapporter avser förvaltningens beställarenhet. Flera av

rapporterna från utförarverksamheter berör uteblivna besök, misstänkta stölder, brister i följsamhet till rutiner eller brister i bemötande. De åtgärder som vidtagits är bland annat uppdatering och implementering av rutiner, kompetensutveckling i värdegrundsfrågor samt systematiska egenkontroller. Beställarenhetens lex Sarah-rapporter avser i fyra fall personuppgiftsincidenter som anmälts till datainspektionen. Två avser brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande utifrån att förlängning av beställning inte skickats i rätt tid, i båda fallen har ändå enskild fått insatser från hemtjänst.

Två av nämndens lex Sarah-rapporter från utförarverksamheter inom äldreomsorgen har anmälts till Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) och avser bristande följsamhet till rutiner. IVO har avslutat båda ärendena och kommer inte att vidta ytterligare åtgärder. Den lex Sarah-rapport som inkom från annan nämnd har också anmälts till IVO och avsåg bristande följsamhet till rutiner.

Under 2021 har ingen lex Maria anmälts inom nämndens ansvarsområde i egen regi. En lex Maria anmälan har gjorts av en entreprenad och avsåg brister i kommunikation med närstående i sent palliativt skede. Åtgärder har vidtagits, bland annat översyn av rutinen för palliativ vård samt rutinen kring kommunikation med närstående.

Under 2021 har socialtjänstavdelningen tagit emot åtta lex Sarah-rapporter, varav sex stycken handlar om brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande, och två rapporter gäller brister i utförande av insats. Åtgärder som vidtogs är förbättrad kontinuitet i handläggning vid sjukdom, förbättra dokumentationen och att ha tydliga och kända rutiner. En av de inkomna rapporterna kommer att avskrivas då den inte faller inom ramen för lex Sarah.

En lex Sarah-rapport inom socialtjänsten har anmälts till IVO, som har avslutat ärendet och inte kommer att vidta ytterligare åtgärder.

Förskoleavdelningen

Under 2021 mottog förskoleavdelningen 26 synpunkter och klagomål. Utifrån att pandemin ställt stora krav på förändrade förhållningssätt och rutiner i verksamheterna kan flertalet synpunkter från vårdnadshavarna kopplas till covid-19. Under 2021 gjordes en organisationsanpassning där två förskolor slogs ihop vilket medförde ett antal klagomål och synpunkter från berörda vårdnadshavare. Förskolorna åtgärdar och följer upp inkomna synpunkter och klagomål under ledning av rektor.

Parkmiljöavdelningen

Totalt har 833 synpunkter inkommit under året, vilket är en mindre ökning i jämförelse med föregående år då 783 synpunkter inkom. Antalet inkomna synpunkter har ökat något för varje år de senaste åren, vilket är en trend i staden i stort. Ökningen kan delvis förklaras av en ökad användning av det digitala verktyget Tyck till.

Flertalet synpunkter rör slitage på lekutrustning, utegym och underhåll i parkerna generellt. Detta kan till viss del bero på det höga besöksstrycket i parkerna, som dessutom har blivit högre i samband med den pågående pandemin. Många klagomål rör även att ordningsregler i parkerna inte hålls, exempelvis lösspringande hundar eller att elsparkcyklar körs i park.

Kategori	Antal 2021 (antal 2020)
Fråga	188 (176)
Klagomål	133 (156)
Felanmälan	412 (370)
Beröm	16 (14)
idé	84 (67)
Totalt	833 (783)

Personuppgifts- och informationssäkerhetsincidenter

Under året har 24 informationssäkerhetsincidenter rapporterats i incidenthanteringssystemet, IA. Återkommande typer av avvikelser är spam eller dataintrång, stöld, personuppgiftsincident och bluffmejl. Inga NIS-incidenter har rapporterats till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). 14 personuppgiftsincidenter har rapporterats i IA-systemet, varav sju har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Inom förvaltningen är det äldreavdelningens beställarenhet som har rapporterat in flest incidenter. Förvaltningens analys är att enheten har en systematisk hantering av incidenter och en hög kompetens gällande informationssäkerhet och GDPR. Förvaltningens referensgrupp för hantering av incidenter har tillkallats fyra gånger under 2021 för att kontrollera och säkerställa inrapporterade informationssäkerhetsincidenter, vilket har resulterat i ett ökat antal incidenter som har rapporterats in regelrätt och som har blivit klarmarkerade än föregående år. På grund av det fortsatta låga antalet incidenter från övriga enheter, kommer förvaltningen att fokusera på hantering av incidentrapportering 2022, bland annat genom att utveckla och stärka referensgruppen, sprida information och rutiner samt stödja i utbildning och kompetensutveckling.

Incidentrapportering - IA

Under året har 332 incidenter rapporterats i IA-systemet vilket är en minskning från föregående år. Den största andelen anmälda incidenter under 2021 gäller förskolebarn, som står för 115 anmälningar. Att denna händelsetyp har flest anmälningar är inget ovanligt eftersom små barn som är ute och leker ofta kan råka ramla, halka eller liknande. Det kan även visa på att medarbetarna inom förskolan har bra rutiner för att göra anmälningar. Efter förskolebarn är den händelsetyp med flest anmälningar tillbud med 86 anmälningar och sedan olycksfall med 42 anmälningar.

Bland rapporterade tillbud är det hot och våld som är den mest förekommande skaderisken och därefter snubbel- och halkrisk. För olycksfall är det snubbel- och halkrisk som är den mest förekommande skadeorsaken. Incidenter kring hot och våld är mest förekommande i utförarenheterna inom socialtjänst och äldreomsorg men också inom myndighetsutövning. I dessa fall handlar det om risk för hot och våld från brukare eller kund till medarbetare. Arbetssjukdomar har minskat från 30 under 2020 till 14 under 2021. Samtliga anmälningar är gällande covid-19 och minskningen beror på sannolikt på att smittan har avtagit efter våren när vaccinationsgraden ökade.

Innovation och digitalisering

Under året har det förvaltningsövergripande digitaliseringsrådet och innovationsforumet sammanslagits till ett gemensamt nätverk. Syftet är att förbättra förvaltningens övergripande stöd till samverkan, digitalisering och innovation. Rådet ska främja innovation, nytänkande och utveckling men även genomföra uppföljningar och utvärdera kvalitet av genomförda innovationssatsningar.

Förvaltningens arbete med att utveckla en digital samverkanslösning i det förebyggande arbetet, Klarakompassen, fortsätter. Införande av digital e-signering är i uppstartsfas och ska underlätta hälso- och sjukvårdsverksamheten. Inom förvaltningens förskolor fortsätter utvecklingen av Skolplattformen som bidrar till att förse verksamheterna med nya digitala pedagogiska verktyg samt effektivisera administrativa rutiner.

Under året har kompetensutveckling erbjudits, bland annat workshop gällande innovation och utbildning i att leda och delta i digitala möten med fokus på hybridmöten. För att stödja olika former av digitala möten har arbetssätt utvecklats och mötesrum på förvaltningskontoret har utrustats för att stödja olika former av digitala möten, framförallt hybridmöten. Sedan hösten 2020 sänds nämndens sammanträden via webben och är tillgängliga för allmänheten. Under året introducerades Forum Norrmalm, en digital mötesplats för kompetensutveckling som erbjuder olika teman för olika målgrupper. Forum Norrmalm spelas in och finns tillgängliga digitalt.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har flera konton i sociala medier. Ett arbete för att utveckla och kvalitetssäkra närvaron och nyttan av sociala medier som kanal har startats upp.

Förvaltningen har identifierat en målkonflikt i det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till innovation och digitalisering. Ökade krav kring informationssäkerhet, lagkrav och processer kring införande av digitala system och hjälpmedel har en dämpande och försvårande effekt på innovationsprocessen. Innovationsmetoden Design thinking är uppdelad i olika faser som underlättar resultatfokus i designprocessen. Begränsningen i att inte använda tredjelandsbaserade molntjänster försvårar möjligheten att testa sig fram och hoppa mellan stegen i innovationsprocessen, vilken delvis är grunden i processen.

Förvaltningens verksamhetsnära digitaliseringsnätverk är ytterligare ett forum som införts, med representanter från äldreavdelningens verksamheter. Syftet är att möjliggöra effektiva innovationssatsningar och digitalisering med den äldre i fokus samt att återföra och ta del av goda exempel mellan verksamheterna och i staden. Varje enhet inom äldreomsorgen har ett digitalt ombud i nätverket. Nätverket har under året fokuserat på att öka verksamheternas gemensamma digitala kompetens genom korta utbildningsavsnitt, information om befintliga system och omvärldsbevakning. Förvaltningen har tillsammans med innerstadsdelarna initierat ett nätverk som ett sätt att samordna initiativ för att effektivisera digitaliseringsutvecklingen.

Satsningar och aktiviteter som har behandlats i nätverket är bland annat Biograf Garbo på nämndens vård- och omsorgsboende Väderkvarnen, informationsskärmar, VR-glasögon, studio- och filmutrustning samt IT-stöd. Väderkvarnen har även anställt en arbetsterapeut för att utveckla aktiviteter bland annat med hjälp av välfärdsteknik. Medarbetare inom äldreomsorgen har även möjlighet att få individuellt IT-stöd en gång i veckan för att bli mer

bekväma med tekniken för att också öka den digitala mognaden för äldre.

För att skapa långsiktiga satsningar på kvalitetsutveckling inom kärnverksamheten behövs ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap i förändring. Mot bakgrund av det har äldreomsorgens chefer och ledare under året kompetensutvecklats i förändringsledning och digitalt förändringsledarskap.

Förvaltningens förskoleavdelning har också ett verksamhetsnära digitaliseringsnätverk i syfte att samordnar arbetet med Skolplattformen, implementering av digitala system och digitala enheter, dela goda exempel och kollegialt lärande mellan enheterna.

Samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle

Genom samverkan med flera aktörer ökar möjligheten att stödinsatser ges i tid. Volontärer från församlingar och frivilligorganisationer finns i den kommunövergripande öppna mötesplatsen och aktivitetscenter. Äldreomsorgens beställarenhet deltar återkommande på frivilligorganisationernas aktiviteter för att bidra med information.

Under projektledning av region Stockholm och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) har åtta av förvaltningens förskolor deltagit i en rörelsestudie för förskolan. Totalt har cirka 3000 barn i drygt 100 förskolor inom stadens kommunala förskolor deltagit. En utvärdering av studiens resultat kommer återges under nästa år.

Äldreomsorgens beställarenhet har under hösten deltagit i en pilotstudie som Äldrecentrum har tillsammans med andra FOU i länet och Karolinska institutet. Pilotstudien gäller implementering och anpassning av nya arbetssätt. Syftet är att under en screeningperiod pröva en ny frågemall, REAGERA-S, en frågemall gällande hot och våld som är särskilt anpassat till målgruppen äldre.

Under året har förvaltningen utbildat två gruppleddare i ABC-tonår samt utbildat en coach i föräldrawebben. Utbildningen ingick i ett forskningsprojekt som leddes av Karolinska institutet.

Förvaltningen har under slutet av 2021 haft en representant i Openlabs ambassadörsnätverk, vilket innebär medverkande i Openlabs innovationsarena där Stockholms stad, Region Stockholm, KTH och andra universitet samarbetar för att hitta innovativa lösningar på praktiska samhällsutmaningar. Openlab och representation i dess ambassadörsnätverk skapar möjligheten för förvaltningen att kunna tillgodogöra forskning, utbildning och kompetensutveckling samt tillgång till lokaler för innovations- och utvecklingsprojekt.

Under året har förvaltningen tagit emot 62 studenter för verksamhetsförlagd utbildning och praktik.

Övrigt

Organisationsförändring inom förvaltningens socialtjänstavdelning

Handläggningen av familjevård och ensamkommande flyktingbarn har under hösten 2021 överförts från Kungsholmens stadsdelsförvaltning till förvaltningens familjeenhet. Familjeenheten har från maj 2021 inrättat en egen öppenvårdsgrupp med tre

familjebehandlare och en skolsocionom som även flyttat till egna lokaler.

Förvaltningens vuxenenhet har tagit över handläggningen enligt lagen om stöd för vissa funktionshindrade (LSS) gällande barn och har nu en sammanhållen handläggning inom funktionshinder.

Under våren 2021 genomförde förvaltningen en upphandling av driften av Norrmalms grupp- och servicebostäder enligt LSS. I samverkan med tidigare och nuvarande utförare genomfördes verksamhetsövergången 1 november 2021.